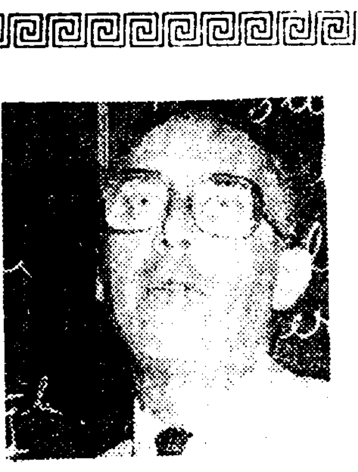
Amigoe

97STE JAARGANG–No.: 21

VRIJDAG 25 JANUARI 1980

Vandaag

IR. R. POST v.d. BURG
..... geen luxe .....

NON-OFFENSIEF MILITAIR MATERIEEL NAAR PEKING

Chinezen krijgen status meest-begunstigde handelsnatie

Nauwere toenadering VS-China

WASHINGTON — De Verenigde Staten hebben China de status van meest begunstigde natie verleend, hetgeen een aantal belemmeringen wegneemt in het handelsverkeer tussen de twee landen. Tevens heeft Washington zich bereid verklaard militair logistiek materieel aan de volksrepubliek te leveren. Na de jongste krachtige stellingname van president Carter tegen de Sovjets zijn het nieuwe uitingen van de toorn die Moskou bij de Amerikanen heeft gewekt met zijn militaire interventie in Afghanistan. In het licht van de vijandige houding die de relaties tussen Peking en Moskou kenmerken, weerspeigelen de maatregelen van Washington ook de grote schade die deze interventie heeft aangericht aan de detente tussen Amerika en Rusland.

Met een onverwachte snelheid en een grote meerderheid keurde het Amerikaanse congres gisteravond een resolutie goed, die China de status verleent van meest begunstigde handelsnatie. Het besluit verschaft Peking een positie waarnaar Moskou gedurende een lange periode heeft gestreefd, maar die het tot nu toe altijd is geweigerd. De resolutie die niet de handtekening van president Carter behoeft, is onmiddellijk van kracht geworden. De eerste stap om de resolutie door het congres te brengen werd gezet door het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden waar de stemming resulteerde in 294 voor en 88 tegen. Daarna volgde de senaat die de stap ondersteunde met 74 tegen 8 stemmen.

In tegenstelling tot zijn naam houdt de status van meestbegunstigde natie geen voorkeursbehandeling in, maar het recht om met de Verenigde Staten handel te drijven op eenzelfde basis als de meeste andere landen dat doen.

"Gelet op de recente invasie in Afghanistan moet elke actie betreffende een handelsakkoord met de Sovjet-Unie worden opgeschort, hangende de terugtrekking van de Russische troepen en een terugkeer naar een normale situatie en gezond verstand", zo zei de Democratische afgevaardigde Charles Vanik. Maar hij voegde eraan toe dat hij president Carter graag zou zien streven naar een dergelijke status voor de Russen, als de Sovjet-Unie haar agressie koers verlaat en meer burgers toestaat naar het buitenland te emigreren, zoals op grond van de Amerikaanse wet vereist is voor het verkrijgen van de meestbegunstigde status.

Voorstanders van de „China resolutie" wezen op het economische voordeel dat de Verenigde Staten kunnen trekken uit een grotere handel met China's 1 miljard inwoners. In de discussie werd een voorspelling van het ministerie van Financiën aangehaald dat de Amerikaanse handel met China tegen 1985 een niveau van 10 miljard gulden per jaar zal bereiken. Tegenstanders echter herinnerden aan de banden die China in het verleden onderhield met zijn communistische collega Rusland en aan de recente Chinese militaire expeditie in Vietnam. Ook zetten zij vraagtekens bij Pekings beleid inzake de mensenrechten.

De Verenigde Staten verklaarden zich ook bereid aan China militair logistiek materieel te leveren. In een communique verduidelijkte het Pentagon dat de voorgenomen leveranties zullen bestaan uit vrachtwagens, communicatiemateriaal en radar-alarmsystemen. Maar een vooraanstaand funstionaris van het Witte Huis sloot niet uit dat de Verenigde Staten vervolgens ook technisch verfijnder materiaal aan China zullen verkopen. In regeringskringen in Washington haastte men zich het belang van dit besluit niet te overdrijven en het buiten de context van Afghanistan te plaatsen.

KUNGALV, ZWEDEN — Een onbekend aantal auto's is in zware mist in het water gereden, nadat een brug in Kungalv, in de buurt van Gothenburg, vernield werd door een Liberiaans vrachtschip. De loods van het schip heeft verscheidene auto's in het water zien rijden. Duikers zijn op zoek gegaan naar mogelijke overledenen.

Vliegtuigkaping VS naar Cuba

ATLANTA, GEORGIA — Vanochtend is een vliegtuig van de Amerikaanse luchtvaartmaatschappij Delta Airlines tijdens een vlucht van Atlanta in Georgia naar New York gekaapt. Het werd gedwongen naar Cuba te vliegen.

Dit werd volgens een woordvoerdster van de maatschappij gedaan door een man, die zei een bom bij zich te hebben. Aan boord van de Boeing-727 zouden zich in totaal rond zestig mensen bevinden de bemanning inbegrepen.

Volgende week begin algemene staking

Panama op drempel van groot arbeidsconflict

PANAMA — Enkele dagen voor een algemene staking die is aangekondigd door de Panamese arbeidsbeweging, wordt het gevaar voor van een groot arbeidsconflict in het land steeds duidelijker.

Alle vakbonden, die zijn verenigd in de Nationale Raad van Georganiseerde Arbeiders (CONATO), nemen deel aan de staking die op 28 en 29 januari moet plaatsvinden. Dit meldt het persbureau Inter Press Service uit Panama.

Het is de laatste tijd onrustig geweest op het arbeidsfront in het land, met name sinds de formele overdracht van de Panamakanaalzone door de Verenigde Staten op 1 okt[illegible] De arbeidsorganisaties die tijdens de onderhandelingen van de regering met Washington nog een front van nationale eenheid wilden bewaren, zien zich hiertoe niet langer genoodzaakt. Enige dagen na de formele overdracht begaven duizenden werknemers zich van de havenstad Colon naar de hoofdstad (80 km) om kracht bij te zetten aan hun eis dat de wet 95 moet worden ingetrokken. Deze wet die in 1976 is aangenomen, amendeerde de arbeidswet van 1972 ten gunste van de werkgevers. Het verwachtte resultaat van de wijziging, toename van de investeringen, is echter uitgebleven.

Aan de ene kant eisen de werknemers dat de wet 95 wordt ingetrokken die zij omschrijven als een "onnodige concessie aan de werkgevers", maar aan de andere kant hebben ondernemers zich uitgesproken ten gunste van de wet. Volgens Jose Armodio Testa, lid van de Panamese Kamer van Opbouw en van de Nationale Raad van Particuliere Ondernemingen, zijn er sinds de wet van kracht is "veel minder stakingen en faillisementen van bedrijven geweest".

Testa leverde kritiek op de arbeidswet van 1972 die volgens hem te zeer de werknemers bevoordeelt. Daarnaast waarschuwde hij de regering dat intrekking van de 1976-wet zal leiden tot vermindering van de investeringen, meer faillisementen en een grotere werkeloosheid.

De werknemers wijzen ieder overleg met de regering en de [illegible] den wet is ingetrokken. Arbeidsorganisaties kondigden aan dat de algemene staking van eind januari "nog slechts het begin is". De Panamese regering wordt onder zware druk gesteld door de twee kanten. Volgens president Royo zou het niet juist zijn wet 95 in te trekken en hij heeft de partijen opgeroepen te gaan praten. Waarnemers in de hoofdstad zijn van mening dat de uiteindelijke houding van de regering in grote mate zal worden bepaald door de omvang van en de steun voor de staking van volgende week.

Broers Castro in openbaar gezien

HAVANNA — Het Cubaanse staatshoofd Fidel Castro en zijn broer Raul hebben een delegatie van Russische ruimtevaarders ontvangen. Hiermee is demonstratief een einde gemaakt aan berichten dat de twee broers tijdens een onderlinge ruzie gewond zouden zijn geraakt.

De communistische krant Granma publiceerde een foto van de ontvangst van de ruimtevaarders, die inmiddels naar de Sovjet-Unie zijn teruggekeerd. Volgens het persbureau Prensa Latina ontving Fidel Castro donderdag de Mexicaanse minister van Arbeid, Pedro Ojeda Paullada.

Een krant in Venezuela had bericht dat vice-president en minister van Defensie, Raul Castro, zijn broer had verwond tijdens een ruzie over de vraag of Cuba soldaten naar Afghanistan zal sturen. Raul zou hierna „verdwenen" zijn, aldus het krantebericht.

Syrie bang voor Israelische aanval

BEIROET — Naar kranten in de Libanese hoofdstad meldden, zijn de Syriers bezig hun militaire stellingen op de hoogvlakte van Bika in Libanon te versterken. Zij zouden dit doen uit vrees voor een aanval van Israël. Het genoemde gebied geldt als een invalspoort voor eventuele Israëlische acties tegen Syrie.

Het terugtrekken van Syrische troepen uit de omgeving van Beiroet en het gebied ten zuiden van deze hoofdstad zou, volgens diplomatieke kringen, ook verband houden met de bezorgdheid van de Syriers.

Kranten en radiostations van rechtse Libanese groeperingen schreven dat Syrie meer troepen in eigen land nodig heeft om tegen de Mohammedaanse Broederschap op te treden. Deze beweging wordt verantwoordelijk geacht voor de aanslagen op Russische militaire adviseurs en technici in Syrie.

Oproep Sacharov en Moskou dissidenten:

Rusland moet de troepen uit Afghanistan trekken

MOSKOU — De naar Gorki verbannen dissidentenleider Andrei Sacharov heeft pogingen van de Sovjet-autoriteiten hem de mond te snoeren weerstaan en heeft zijn aanhangers opgeroepen zijn schriftelijke beroep inzake terugtrekking van de Sovjet-troepen uit Afghanistan aan te vullen. Dit hebben kringen van dissidenten donderdag meegedeeld.

Sacharov deed dit in zijn eerste telefoongesprek sedert hij dinsdag gearresteerd en verbannen werd. Vrienden van hem hadden eerder, woensdagavond, een kort telegram van hem ontvangen.

In een maandagavond getekend document hadden Sacharov en anderen de Sovjet-interventie in Afghanistan betreurd en een beroep op de bevolking van de Sovjet-Unie, arbeiders en anderen gedaan de terugtrekking van de Russische troepen te eisen.

Volgens de dissident Georgi Wladimov belde Sacharov uit Gorki op om twee wijzigingen in die verklaring aan te brengen door aan de lijst sportmensen en sportliefhebbers toe te voegen. Het herziene document werd donderdag aan westelijke verslaggevers uitgedeeld. Het document was getekend door leden van de Moskovitische groep voor de naleving van de akte van Helsinki.

In de verklaring wordt gezegd dat in Afghanistan de oorlog woedt. Afghanen sterven en onze jongens ook, de zonen en kleinzonen van degenen die de tweede Wereldoorlog overleefd hebben, en van hen die niet zijn teruggekeerd. Een supermogendheid van 260 miljoen inwoners vernietigt de onafhankelijkheid van 17 miljoen Afghanen, terwijl de Sovjet-media bevestigen dat ons volk dit eenstemmig aanvaardt.

In feite hebben de Sovjets geen recht op informatie die in overeenstemming is met de waarheid, noch hebben zij het recht zelf hun mening uit te spreken over dergelijke willekeurige stappen van de Sovjet-Unie zoals het ontketenen van een onrechtvaardige oorlog.

Een staat die niet de fundamentele rechten van de mens respecteert en die bovendien een van de machtigste staten ter wereld is, is gevaarlijk niet alleen voor zijn volk en zijn buren, maar voor de hele wereld.

Grootste deel Sinai terug aan Eqypte

BIR GAFGAFA, EGYPTE — De teruggave aan Egypte door Israel van tweederde van de Sinai binnen negen maanden is vandaag voltooid. De nieuwe grens vormt een bijna rechte lijn van El Arisj in het noorden tot Ras Muhammed in het zuiden. De rest van de Sinai zal krachtens het Egyptisch-Israëlisch vredesakkoord in april 1982 aan Egypte worden teruggegeven. In het deel dat Israël nog in handen heeft bevinden zich de twee grote luchtmachtbases Eitam en Etzion. Dit deel is bijna even groot als Israel zelf.

BEIROET — Het sinds 1971 smeulende grensconflict tussen Oman en de Verenigde Arabische emiraten (VAE) is bijgelegd. Naar uit diplomatieke bron vernomen wordt, heeft Oman zijn aanspraken op een gebied van verscheidene honderden vierkante kilometer, dat rijk aan olie is, opgegeven.

IATA-maatregel heeft fiat regeringen nodig

Luchttarieven gaan met tien procent omhoog

GENEVE — Bijna zestig van de bij de International Air Transport Association (IATA) aangesloten luchtvaartmaatschappij zullen hun tarieven voor het vervoer van passagiers verhogen met vijf tot tien procent en die van vrachtvervoer met zes tot dertien procent. Dit heeft de IATA donderdag in Geneve laten weten. De prijsverhoging gaat in op 1 maart en is noodzakelijk om de stijging van de brandstofkosten op te vangen. De laatste twaalf maanden is vliegtuigbrandstof tweemaal zo duur geworden. De betrokken regeringen moeten nog toestemming geven.

De luchtvaarmaatschappijen werden het ook eens over een systeem, waarmee een stijging van de kosten automatisch kan worden doorberekend. Ook dit systeem is onderhevig aan goedkeuring van de regeringen. Het is de bedoeling dat het systeem ieder jaar begin april wordt bekeken en om de drie maanden wordt bijgewerkt.

Om dit te kunnen verwezenlijken zullen er intensief gegevens over de brandstofkosten worden uitgewisseld tussen de maatschappijen en het secretariaat van de IATA.

Als de kosten met minder dan één procent stijgen, worden ze door de luchtvaartmaatschappijen zelf gedragen. Een stijging tot drie procent mag worden doorberekend zonder de IATA te raadplegen. Bij een stijging van de kosten tot zes procent kunnen de maatschappijen die met deze stijging te maken hebben schriftelijk stemmen over de noodzakelijke prijsverhoging van de tarieven, de verhoging zal dan minstens drie procent zijn, onafhankelijk van de uitslag van de stemming. Als de kosten met meer dan zes procent stijgen komen de accountants van de luchtvaartmaatschappijen zoals gewoon bij elkaar om te overleggen. In alle gevallen hebben echter de regeringen het laatste woord.

De Europese luchtvaartmaatschappijen willen een verhoging van de tarieven van het passagiersvervoer met gemiddeld vijf procent voor vluchten binnen Europa. Het goederentransport door de lucht binnen Europa wordt zeven procent duurder. Alleen de Westduitse maatschappij Lufthansa en de Zwitserse onderneming Swissair zullen zich met minder tevreden stellen gezien de sterke positie van de Westduitse Mark en de Zwitserse frank. Vluchten naar het Midden-Oosten worden tien procent duurder voor passagiers en dertien procent voor vrachtgoed.

Van de Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen woonde alleen de vrachtonderneming Flying Tiger de Iata-vergadering bij.

Amigoe

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scharpenheuvel z/n, Curaçao N.A.
Postbus 577
Giro 440.000
Bankrek. nr. 874.825-10
Maduro & Curiel's Bank N.V.
CURACAO
Centrale (alle afdelingen):
672000
Directrice: Meyra van der Dijs.
Redaktie-raad: Goretti Selsbach, Frans Heiligers en Meyra van der Dijs.
Overige leden Redaktie; Oswald Chatelain, Toon van Dongen, Bernadette Baroud, Max Suart (sportverslaggever), Sheila Rhodes (secretaresse), Ken Wong (fotograaf).
Advertentie-afdeling: (acquisitie): Viola Bernardus
Wil Steynis, Ingrid de Meeyer.
ADVERTENTIE-AFDELING
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag
7.30 - 16.30 uur en
Zaterdag 7.30 - 10.00 uur.
Alle advertenties voor de volgende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 3 uur binnen zijn.
ZOEKERTJES: verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 7.30 - 16.30 uur worden opgegeven.
Alléén zoekertjes die op maandag en donderdag vóór 12 uur binnen zijn kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.
UITGEVERIJ AMIGOE (ARUBA) N.V.
Nassaustraat 110,
tel.: 24333, 24334, 24335
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redaktie: Ramiro-Tromp, Lodwina Perez,
Djiebie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot, Marieta Dijkhoff.
BONAIRE
CORRESPONDENT: NOTIBON, Terra Corra z/n, tel.: 8738.
SINT MAARTEN
Correspondente: Yolande Cross, tel.: 2493.
Advertentie: Vance James, tel.: 2283.
SABA
Correspondent: Ray Hassell.
ST. EUSTATIUS
Correspondent: Jan Smid, tel.: 2321.
DEN HAAG
Correspondent:
Jan Schinkelshoek,
Wingerd 540, Waddinxveen,
tel.: 01828-7432.
DRUKKERIJ: Rotaprint n.v.
DISTRIBUTIE (ook abonnementen) Curaçao, Districo n.v., tel.: 36300, 37788, 37789.
Aruba, Nassaustraat 110, tel.:24333
Bonaire, Entrejol 153A
St. Maarten, Papergarden, tel.: 2283.
Losse nummers 45 cent.
Abonnementen op Antillen tien gulden per maand.
(Bovenwinden elf gulden per maand). Buiten Antillen (Nederland):
NAfl. 59,40 per maand (luchtpost) of NAfl. 28,90 per maand (zeepost), jaarlijks vooruit te betalen.

AGENDA CURAÇAO

★★★

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria nr. 17, tel.: 82947; kantoor geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00 t/m 16.00 uur; zat. gesloten; zuster Van der Loo neemt waar van 06.00-07.00 uur op tel.: 53746; de wacht heeft zuster Eugenio, tel.: 23296; ook te bereiken op pageboy 027-585 (maandag van 14.00-16.00 uur kleuterbureau volgens afspraak).

VERLOF BEGRAFENIS:
26 jan.: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.
27 jan.: R.A. de Windt, Abrahamsz 113.

★★★

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-19.00 uur en zat. gesloten.

BOTICA'S (nachtdienst)
Otrobanda: Central tel.: 23281;
Punda, del Pueblo tel.: 12444.

★★★

CINE-TRUCK: Hedenavond te Divi Divi Jeugdcentrum en morgenavond te Buurtcentrum Janwé.

★★★

DIVERSEN
AA GROEP: 20.30 uur bijeenkomst-Fensohnstraat 4.

LEZING
20.30 de la Try Ellis. cyclus - aula Universiteit (spreker: proff. mr. J. Wiarda. ond.: De rechtspositie van de vrouw en van het kind naar vroeger en hedendaags recht).

CARNAVAL BANDABAO
verkiezing prins en pancho van de kindercarnaval.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
Centrale Bibliotheek (Van Walbeeckplein 13):
(Afd. volwassenen): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-20.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

(Afd. jeugd): maandag, woensdag en vrijdag van 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-18.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.
De studiezaal is op dinsdag en donderdag ook open van 10.00-12.00 uur.

(FILIAAL BARBER): maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 uur; dinsdag en vrijdag van 14.00-19.00 uur.

(FILIAAL MUNDO NOBO): maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00 uur; vrijdag van 14.00-17.00 uur en maandag en donderdag van 15.00-20.00 uur.

TENTOONSTELLING GALLERY RG (Keukenstraat 20B) openingstijden: van maandag t/m zaterdag van 10.00-12.00/16.00-17.30 uur; dond. de gehele dag gesloten.

CURACAOS MUSEUM: tent. "Eigen bezit" openingstijden: 10.00-12.00/14.00-17.00 uur (behalve op maandag en laatste zondag van de maand).

THEATER DE TEMPEL: Voorstellingen: Images of Curacao om 10.00, 11.00, 12.00 en 18.00 uur.

CHRISTOFFELPARK: dagelijks geopend van 08.00-15.00 uur.

TOERISTENSCHIP: 07.30-17.30 uur Nordic Prince - vert. Selma

JEUGDHUIS TAMARIJN
19.00 uur toneelstuk Tovenaar Televisum - te Mahaai.

CARNAVAL
15.00 uur verkiezings jeugdprins en pancho - SUBT-stadion.

AGENDA BONAIRE

POLITIE:8000
BRANDWEER:8222
TAXICENTRALE:8845
HOSPITAAL:8900

WEEKEINDEDIENST
Eilandsgeneeskundigen van 26 jan.1980 van 08.00 uur t/m 28 jan. 1980 om 19.00 uur: Stads- en 2de distrikt oost: dokter F.A. van Es, spreekkamer Zuid Bonam, spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen tel.: 14172.

ZATERDAG
DIVERSEN

OPENBARE BIBLIOTHEEK: dagelijks geopend van 08.00-12.00/15.00-18.00 uur, woensdag ook van 18.00-21.00 uur.

BON. MUSEUM (oud politiewacht) openingstijden: maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-12.00 uur en zaterdag van 09.00-13.00 uur.

LANDFILL te Lagoen: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur en zaterdag van 08.00-12.00 uur.

Gespreksavond Sosiedat pa Historia

Geschiedenis weinig aandacht in onderwijs

WILLEMSTAD — De Sosiedat pa Historia di Korsou maakt zich zorgen over de geringe aandacht die het vak geschiedenis krijgt in het onderwijs over het algemeen en over de bronnen voor de vaderlandse geschiedenis. Dat werd duidelijk op een gespreksavond die voor leden en belangstellenden was georganiseerd gisteravond.

Deze avond kon niet plaats vinden in de zaal van het departement Cultuur en Opvoeding op Pietermaai, omdat de sleutel van die vleugel van het gebouw er niet was. In plaats daarvan werden de aanwezigen in de bibliotheek ondergebracht dankzij de bereidwillige medewerking van mej Roos de Paula.

Inleidingen werden gehouden door pater Menno Brada, drs Jeanne Henriquez en dr Jaap van Soest. Na een korte pauze bestond er gelegenheid voor discussie over de geponeerde stellingen.

Op een bepaald moment werd gesteld dat het droevig gesteld is met de voorbereidingen voor een archiefwetgeving. Met de kabinetswisselingen is de afronding daarvan uitgesteld, aangezien de nieuwe regering de ontwerpen weer opnieuw wil bestuderen. Het ontwerp heeft als doel te dienen als raamwet voor zowel landelijke als eilandelijke archief-verordeningen. Traag zijn voorts de vorderingen voor wat betreft een nieuwe en betere huisvesting van het Centraal Historisch Archief.

Ontvreden was de zaal over het algemeen over de wijze waarop in het onderwijs, van hoog tot laag, aandacht geschonken wordt aan het vak geschiedenis, dat beschouwd wordt als een wezenlijk onderdeel voor de bevolking om zijn eigen historie te weten te komen. Op de Akademia Pedagogiko wordt zelfs momenteel geen geschiedenis gedoceerd aan de studenten, terwijl zij wel geschiedenisles moeten gaan geven in het basisonderwijs. Op de middelbare scholen zijn niet de benodigde lesmaterialen voorradig voor wat betreft Antilliaanse geschiedenis, zodat de lessen daar grotendeels afhangen van de inspanningen van de betrokken leerkracht. Er ontstaan daardoor ook onderlinge verschillen. Op de universiteit wordt het vak opzij geschoven voor andere meer exacte vakken, vanwege een "utilitaire" gedachtengang, zo werd gesteld.

Benauwd toonden enkele aanwezigen zich over de grote kans dat over korte termijn veel bronnenmateriaal dat nu op uiteenlopende plaatsen aanwezig is, verloren zal zijn als er nu niet snel iets gedaan wordt om het te conserveren. Er moet van de huidige generatie niet verwacht worden op de eerste plaats dat zijn geschiedenis zal optekenen, maar zal de bronnen ervan veilig stellen, zodat de volgende generatie aan geschiedschrijving kan doen. De meningen waren verschillend op het punt van de importantie van de orale (mondeling overgeleverde) geschiedenis.

Oplossing Kerstpuzzel

WILLEMSTAD — Blijkbaar was het oplossen van de Amigoe-Kerstpuzzel voor velen een verre van simpele klus.
Wellicht is de reden dat het aantal inzendingen dat van voorgaande jaren niet haalde.
En onder de wel inzendingen bleken er (helaas!) een heleboel niet juist zijn. De meeste voorkomende (maar foute) oplossing was:
Alles goed. Wat het had moeten zijn was echter: ALLE GOEDS. Een loting onder de juiste inzendingen wees de volgende prijswinnaars aan:
Eerste prijs (fl. 50,-); Mevr E.J.M. Broesterhuizen-Dullaert, Erosweg 8, Curacao.
Vijf prijzen van fl10,- elk gingen naar: Claudia Knoppel, Caracasbaaiweg 269, Curacao; J.A.Arts, Ponton 57, Aruba; Yolanda Hoegen, Rozendal z/n POB 134, Bonaire; Giovanni Sapuana, Victor Hugostraat 13, Oranjestad, Aruba en Dames van de bibliotheek van het St Elisabeth-hospitaal, Curacao.
De prijzen kunnen worden opgehaald op de volgende adressen: Curacao: Redactie Amigoe, Scherpenheuvel z/n; Aruba: Nassaustraat 110 en Bonaire: NOTIBON, Terra Corra z/n.

BIOSCOPEN

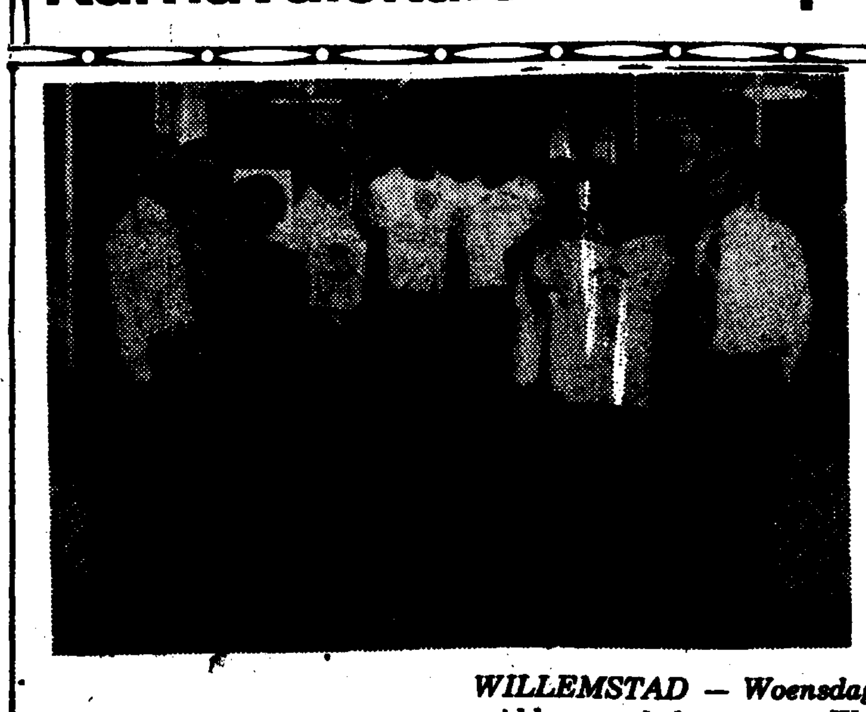
WEST-END: 19.00-21.00 uur Snake, eagle and fox (met Wang Tao en John Luiden; boven 18 jr.; entree fl. 3.50 en fl. 2.50); 24.00 uur Terror (een adembenemende thriller; Florinda Balkan, Ray Lovelock; boven 18 jr.; entree fl. 3.50 en fl.2.50).
CINELANDIA: 19.15-21.15 uur Kung Fu en sele (Chinese aktiefilm; boven 18 jr.; entree fl. 3.50 en fl. 2.50); 24.00 uur House of exorcism (horror; Terry Savalas, Elke Summer, Silva Koscina, Robert Alda; boven 18 jr.; entree fl.3.50 en fl.2.50).
DRIVE-IN: 19.00-21.00 uur The golden lady (met Christina World en June Chadevick, Susana Danielle; boven 18 jr.; entree fl.3.50 ; aktiefilm in het Engels); 24.00 uur Summer night fever (Gianne Garko, Olivia Pascale; boven 18 jr.; entree fl.3.50).
THEATER DE TEMPEL: 20.00 uur Someone like you (love story met Jeannet Duplessy, Hans Trydom, Aneline Kriel; boven 18 jr.; entree fl.5,-).

Heer Bommel en de unistand

0538 Heer Bommel stond die morgen over zijn muurtje geleund na te denken. Daar werd hij echter in gehinderd door het kloppen van zijn buil en door de tegenstrijdige gedachten daaronder. Toen hij de dienstauto van de burgemeester de weg op zag komen leefde hij dan ook een beetje op. "Gelukkig geen Oude Schicht-model," zei hij bij zichzelf. "Het is natuurlijk brutaal van heer Dickerdack om de Uniwet te ontduiken, maar aan de andere kant..." Toen zag hij, dat hij zich vergist had. Het voertuig remde en inplaats van de burgemeester steeg er een vreemdeling uit, die vastberaden naar het tuinpoortje marcheerde. "Dat moet.... U moet de Unispecteur zijn," riep hij uit, terwijl hij zich haastte de deur te openen. "Juist," beaamde de bezoeker. "Priembickel; geheim-inspecteur in buitengewone dienst, bezig met inspectie. En al inspecterend wilde ik even kennis maken met de Standaard-heer, en zijn bezwaren vernemen." "Dat is nog eens aanpakken," zei heer Ollie verrast. "Ik was net bezig met denken. Over mijn bezwaren, bedoel ik. Want het is natuurlijk heel prettig een model-heer te zijn, wat ik altijd al was, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar aan de andere kant begint de Oude Schicht een beetje gewoon te worden. En als men mij nu nog dankbaar was. Nee, men heeft mij héél lelijk behandeld als u naar mijn hoofd kijkt. Vannacht is er zelfs een steen door mijn venster geworpen, zodat de kalk uit het plafond viel en ik nu aan het huis gekluisterd ben en niet naar buiten durf." "Tut, tut," sprak de inspecteur ontdaan. "Het is erger dan ik vreesde. Kunnen we even vertrouwelijk praten?".

Karnavalskaleidoskoop

WILLEMSTAD — Woensdagmiddag werd door mevr. Weisinger van Relojeria Suiza in de Madurostraat de eerste donatie verricht in de reeks die jaarlijks door de verschillende handelfirma's wordt aangeboden aan het karnavalscommité. Op de foto vertegenwoordigers van het karnavalscommité en de heer Maxie de Groot van de Jaycees Willemstad die dit jaar voor de verschillende donaties zal zorgen.

TELE—PRET

* Morgen om negen uur 's morgens zal een parade gehouden worden door de straten van Punda door de groep Tele-pret, bestaande uit een groot aantal kinderen. De route van optocht is als volgt: start om negen uur op de Julianaplein; Abraham de Veerstraat; de Ruyterkade; Breedestraat; via ponton brug naar Rif-stadion. Muziek zal verzorgd worden door een drumband.

PRINS EN PANCHO BANDABOU

* Vanavond zal de Prins en Pancho-verkiezing van Bandabou gehouden worden in de St Janschool te Barber. Zes duo's hebben zich voor de verkiezing ingeschreven: Kenneth Jaap prins Wesu en Morris Marseline pancho Karpachi; Sherald Rosina prins Mundu - Ludwin Damon pancho Rondó; Orfel Leito prins Ahá - Layonel Grandville pancho Sé; Alcidus Lisur prins Turista - Wilbert Albertus pancho Korsou; Ronald Damon prins Man - Sherwin Kwidama pancho Limpi; Elmard Virginia prins Seis - Elmerth Guy pancho Sinku. Het programma begint om acht uur.

KINDER-KARNAVAL

* Voor de kinderkarnavalsoptocht van 10 februari is veel belangstelling. 19 Groepen, een totaal van tot nu toe 1500 deelnemers hebben zich reeds ingeschreven voor de optocht. Morgen wordt de prins en pancho verkiezing en zondag die van de jeugdkoningin gehouden. Beide programma's beginnen om drie uur 's middags in het SUBT-stadion.

INFORMATIE

* Zondag om tien uur 's morgens is er een vergadering voor alle kandidaten die zich hebben ingeschreven voor de koninginverkiezing van de grote karnaval. De informatiemorgen wordt gehouden in het kantoor van het Karnavalscomité te Scharloo.

TUMBA-FESTIVAL

* Vanavond zal Carlos Coffie vergezeld van een grote groep fanatici van Mundu Nobo zijn officiële inschrijving verrichten voor deelname aan het tumba-festival. De inschrijving vanavond in het AVVC-gebouw zal geschieden - naar wij hebben vernomen - op een blad van één bij één meter en met de nodige fanfare.....

"JUMP-UP"

* Hedenavond organiseert het karnavalscomité van Mundu Nobo een "jump-up" in de tennisbanen aldaar. Het muziek zal verzorgd worden door Bess. De toegang is geheel gratis. Het programma begint om acht uur.....

LOKO LOKO FESTIVAL

* Op zes februari wordt het karnavals-programma van Mundu Nobo afgesloten met de jaarlijks terugkerende Loko Loko-festival. Van het comité werd vernomen dat Orlando Cuales al druk bezig is met het omkopen van de juryleden daar hij ook zal deelnemen aan genoemde festival.....

TELECURACAO: 16.30 rocket Robin Hood; 17.00 carnaval hubenil '80; 17.15 superman; 18.00 bulletin tele-8; 18.15 festival di tumba; 18.30 telenovela: Triangulo; 19.30 TeleCuracao ta presenta: Youth on trial; 20.00 notisiero tele-8; 20.20 deporte tele-8; 20.30 Alice (Big Daddy Dawson's coming); 21.00 Hart to Hart; 22.00 show di Job; 23.00 wrestling; 23.05 tempoe pa Dios; 24.00 sluiting.

★★★

Personalia

AAN DE NIJMEEGSE universiteit is voor zijn artsen examen geslaagd Eduard Lichtveld. De van Curacao afkomstige nieuwe arts studeerde aan het Maria Immaculatie lyceum. Zijn ouders wonen aan de Caracasbaaiweg.

Papia un, papia dos

Hubentud ku interes civiko

ADELANTO KOLEKTIVO di un pais ta sinta masha hop den e manera ku oportunidat ta ser brindá y probechá pa e re lashon den famia ta más ehemplar posibel, loke automatika mente ta trese un mihó entendimiento den bario, subsekwente mente den un pueblo of siudat. Esaki por duna lugá na exten shon den kumplimentu siviko, y esei lo laga benefisio pa hente nashon.

Ta pesei ku e loke a agradá nos más tantu di e notisianan d ultimo siman, poniendo un banda deklarashonnan hasí na perio distanan djafó, ku aparentemente no tabata pa "konsum lokal"; tabata ku den un bario aki na Korsow e habitantenan mayoria di nan hoben a tuma riba nan mes, pa perkurá pa lim piesa di e barrio. Si esaki ser sigi pa habitantenan di más bari di Korsow y ku esei surgi un sorto di kompetensha pa mirá kwa bario su habitantenan, pa nan mes esfuerso, ta kontribuí más n limpiesa di nan ambiente di biba 'den anto automatikament nos a hasì un paso importante den direkshon di jega na u pueblo ku ta komprondé ku más ayá di eksihí kosnan p Gobierno hasi - y eseinan ta hopi . Tin tambe hopi tereno riba kwal, deber siviko, ta permiti kada siudadano kontribuí den forma personal, na kosnan positivo di komunidat. Más alenta dor ta ainda ora ku den e akshonnan ei tin bon partisipashon d nos hubentud. Demasiado ta sali publiká kosnan negativ enkwanto di e miembronan hoben di nos komunidat. Kwalkie akto delinkwente komete pa un, of algun hoben, ta haya publi kashon tal, ku ta parse ku e hubentud di nos ta un korumpí y ku no ta partisipá den nada ku ta eksihí un tiki di sakrifisio y abne gashon.

Posiblemente e anja ku a kaba, y ku a bai dediká na muchanan ront mundo, a hala atenshon riba kwantu kos mester hasi ainda pa muchanan den komunidat pero tambe el'a laga demostrá, ku unabes nan haya e oportunidat e incentivo, tin masha hopi ko ku muchanan por hasi y ku den tur sentido lo ta kosnan ku bale la pena.

Sinembargo, pa nos haya kontribushon di hubentud den aktonan siviko, e promé paso pa kondusí nan na esei, mester kuminsa na kas, den famia. Teinan mester kuminsa hinka den e hobencitonan amor y respet pa nan mayornan, pero akompanjá ku esei, e mayornan tambe mester duna amor y rekonosimiento na nan yunan. For di un relashon familiar asina irrevocablemente lo sali un amor patrio, ku lo manifestá su mes, di un tempran, den e deseo di partisipá den akto y movimientonan siviko.

Si en berdat t'asina ku "loke bo sinja na chikí, bo ta (keda) hasi na grandi" anto ke men ku hayando un partisipashon efektivo di hobennan pa kuminsa den asuntonan di bario, nos ta poniendo base pa for di nan nos haya mayan, siudadanonan ku ta buska ku kiko nan por kontribuí positivamente na adelanto di nan pais.
Te otro siman.

AMILCAR

H. ELS: PRODUCTIVITEIT TOCH NIET OMLAAG

Stichtingsvoorzitter neemt waar

Empresa Chiki al enige tijd zonder directeur

WILLEMSTAD — De toekomst van de Fundashon pa Promove Empresa Chiki (stichting ter bevordering van het kleinbedrijf) is nog een beetje vaag. Er zijn voorstellen geweest de stichting onder te brengen bij Curinde NV in oprichting, maar een besluit in die richting is niet genomen. De laatste directeur van het bureau, Elfried Capella, heeft enkele maanden geleden zijn ontslag genomen en er is nog steeds geen vervanger benoemd op zijn plaats. Voorlopig neemt de heer Herbert Els, ambtenaar van de dienst Financien en tevens voorzitter van het stichtingsbestuur die post waar. Hij wist evenmin iets te vertellen over de plannen van het BC met Empresa Chiki: "Dat is een beleidskwestie en dus in handen van het BC". Hij is wel van mening, zo deelde hij desgevraagd mee, dat de Empresa Chiki bestaansrecht heeft.

De heer Els vertelde dat de heer Elfried Capella in october is vertrokken als directeur van Empresa Chiki. Hij neemt sindsdien naast de functie van voorzitter van het stichtingsbestuur tevens de zaken waar die normaal door de directeur worden behartigd. Hij erkende dat eigenlijk beide functies niet verenigbaar zijn, omdat de een juist de ander moet controleren. Daarom ook heeft hij besloten om bij die kwesties die in het bestuur aan de orde komen en waarin hij te zeer zelf geparticipeerd heeft, niet mee te stemmen, maar zich afzijdig te houden. Alleen die projecten die ter tafel komen en die zijn voorbereid door adviesbureau's behandelt hij als stichtingsvoorzitter mee zoals het hoort.

Het is blijkbaar erg moeilijk om een nieuwe directeur te vinden. Er zijn nog geen advertenties geplaatst om te trachten er een te krijgen. Geprobeerd wordt eerst in de overheidsburelen iemand te vinden die geschikt is voor de baan en die ter beschikking van de stichting kan worden gesteld. In het vrij korte bestaan van de stichting zijn er al twee directeuren geweest (Oswin "Chin" Behilia en Capella).

OMBUDSMAN

Gezocht wordt naar iemand die de derde directeur wordt maar meer continuiteit kan brengen in de zaak. Voor een jonge onderneming als Empresa Chiki is een veel vuldige directie-wisseling niet voordelig, aangezien het vertrouwen in de zaak kan minderen. Daarom wordt naarstig gezocht naar een directeur die aan een reeks van vereisten moet voldoen. Bijvoorbeeld moet hij goede personele contacten hebben, een vertrouwensman kunnen zijn, geen nieuweling, en een flink commercieel inzicht beschikken, omdat naast een goede kijk op de zaken, die hem worden voorgelegd, nodig is dat hij met de rest van het bedrijfsleven en vooral de banken goede relaties onderhoudt. Het werk van deze stichting zal bovendien uitgebreid moeten worden, terwijl de administratie goed bijgehouden moet worden.

Gezien de vereisten die gesteld worden zal de salariering eveneens goed moeten zijn. De kans op een geschikte kandidaat uit het bedrijfsleven op dit moment wordt niet groot geacht, omdat de overheid voor wat betreft de salarissen niet op kan tegen het bedrijfsleven. De betrokkene zal namelijk moeten gaan functioneren als een soort "ombudsman". Het wordt niet verstandig geacht een nieuwkomer op deze post neer te zetten.

Momenteel is door de stichting gewerkt aan de advisering van ingediende projecten voor kleinbedrijven, de verstrekking van leningen en de verschaffing van garanties aan de banken. Er is nog nauwelijks tijd geweest voor een begeleiding van de projecten, het verstrekken van meer voorlichting en eventuele uitbreiding van bestaande projecten die door Empresa Chiki zijn geholpen.

AFLOSSINGEN

De Administratie is volgens de heer Els door de heer Capella goed in orde gemaakt. Maar nu dat het zover is heeft ook de secretaresse besloten ontslag te nemen. Zij heeft een andere werkkring aangeboden gekregen in het bedrijfsleven waar de arbeidsvoorwaarden beter zijn. Ze is wel bereid gedurende een maand of anderhalf haar opvolgster in te werken.

Een kwestie die ook ter hand zal moeten worden genomen is de inning van de aflossingen van de verstrekte leningen. Er zal moeten worden nagegaan uit de administratie wie degenen zijn die niet volgens plan terugbetalen, waarom dat zo is en hoe een regeling getroffen kan worden om de inning beter te doen lopen. "In die fase zijn we nog niet beland", zei de heer Els.

Hij gaf geen duidelijke antwoord op de vraag of waarom hij zelf die functie niet gaat bekleden en zijn post van voorzitter van het bestuur laten vallen. Wat hij nu doet, zei hij, is waarnemen en zorgen dat de zaak draaiende blijft. Als voorzitter heeft hij al te doen gehad met deze materie en daarom kan hij het werk (tijdelijk) aan. De productiviteit van de Empresa Chiki heeft volgens hem de laatste maanden niet onder deze situatie te lijden gehad. Er zijn in de tijd dat hij als directeur waarneemt ongeveer twintig projecten in behandeling geweest. Vier daarvan zijn afgewezen, zes hebben een lening gekregen van de bank en zeven een lening van de stichting.

Over het algemeen wordt zoveel mogelijk getracht een regeling te treffen voor de projectindieners dat de banken hen een lening verstrekken. Op die manier wordt zo min mogelijk geld van de gemeenschap gebruikt, terwijl dat geld dat overblijft voor ander soortige projecten wordt gebruikt. Soms zijn er projecten waar banken niet graag leningen voor verstrekken, maar waar de Empresa Chiki wel vertrouwen in heeft. Dan kan besloten worden om of een bank-garantie te geven, hetzij een zelf een lening te verstrekken voor het project. Op dit moment heeft de stichting al van de overheid de beschikking gekregen over een miljoen gulden. Daarvan is zes ton gebruikt voor leningen en de rest aan bankgaranties.

CURINDE

De heer Els kon geen mededelingen doen over andere plannen van het BC met het bureau. Hij verwees daarvoor naar gedeputeerde Agustin Diaz, die echter de hele morgen niet bereikbaar was voor de Amigoe. Ook BIO-diensthoofd drs Cayochi Römer wist niets te vertellen over plannen van het BC om het kantoor onder te brengen bij de nog op te richten NV Curinde die zich met economische activiteiten op Curacao zal bezig houden.

Tijdens de raadsvergadering verleden maand is gesuggereerd het bureau daarin onder te brengen, juist omdat in vrij korte tijd er twee directeuren de scepter hebben gezwaaid. Er is daarop van BC-kant nimmer gereageerd.

Rectificatie

WILLEMSTAD — Door een vergissing bij de correctie is een foutje geslopen in het artikel over Cebemo van gisteren. Voor alle duidelijkheid: enkele voorwaarden voor mede-financiering zijn dat de aanvrager rechtspersoonlijkheid moet hebben en dat de hulp niet mag dienen voor exploitatie of onderhoud. Dat is de correcte weergave.

WILLEMSTAD — De Indische instantie Imana (Indian Merchants Association of the Netherlands Antilles) heeft een studiebeurs verleend van 4000 gulden per jaar en enkele kleinere studietoelagen. De ondertekening van de overeenkomst daarvoor vond gistermorgen om elf uur plaats op de Universiteit. Op de foto vlnr de heren L. Darianani en D. Boolchand van Imana, Tirso Sprockel president-curator van de Universiteit en drs Freddy Curiel, vertegenwoordiger van de afdeling bedrijfskunde van de Universiteit.

Gedeputeerde Monte Horsford:

Bij verbouwing markthallen bijdrage handel principieel

WILLEMSTAD — "Omdat het kantine-probleem in de stad op de eerste plaats ten behoeve van het winkelpersoneel is, is het meer dan juist dat de handel financieel bijdraagt bij een eventuele verbouwing van de markthallen". Dit verklaarde gedeputeerde van Sociale zaken, drs Monte A. Horsford aan de Amigoe. De bijdrage van de handel, die reeds is toegezegd, noemde de gedeputeerde een principiele kwestie.

De afgelopen woensdag vergaderde de gedeputeerde met vertegenwoordigers van de vakbond CFW, de Vereniging Bedrijfsleven Curacao en de Kamer van Koophandel. De bespreking vond plaats naar aanleiding van het CFW-initiatief om de oude markthallen te verbouwen tot een gedegen lunchruimte voor het personeel dat tussen de middag in de stad overblijft.

Gedeputeerde Horsford verklaarde hierover dat het BC niet onsympathiek staat tegenover het voorstel maar dat vooral het financieel aspect moet worden bestudeerd. Hij zei dat het voor de eilandelijke overheid een principiele zaak is dat de handel ook bijdraagt in de financiële last bij een eventuele verbouwing, maar wilde daarbij nog geen bedragen noemen. "Het gaat vooral om het winkelpersoneel in de stad dat problemen ondervindt tussen de middag omdat in de winkels geen eetgelegenheid bestaat. Daarom is de bereidwilligheid van de KvK en de VBC om financieel bij te dragen, meer dan juist".

Het BC zal op de eerste plaats een principebesluit moeten nemen over de definitieve bestemming van de markthallen. Gedeputeerde Horsford bevestigde dat het aanvankelijk de bedoeling was om na de bouw van de nieuwe centrale markt, de hallen af te breken om het Postkantoor uit te breiden. De uitbreidingsplannen zijn nu volledig gewijzigd nadat de financiering van een geheel nieuw postkantoor aan de Schottegatweg rond was. Hij vertelde dat er twee verzoeken zijn ingediend bij het BC voor gebruik van het terrein waarvan één de bouw van een hotel zou omvatten en de ander het terrein wilde gebruiken als parkeergelegenheid voor grote vrachtwagens. "Wij moeten alle plannen evalueren en prioriteiten vaststellen alvorens een definitieve beslissing kan worden genomen, vond gedeputeerde Horsford die ook de noodzaak van een eetgelegenheid voor het winkelpersoneel niet wilde onderschatten.

Na het principe-besluit van het BC zal een onderzoek worden verricht naar de mogelijkheden waarbij de verbouwings- en inrichtingskosten zullen worden vastgesteld.

Tijdens het gesprek van woensdag kwam tevens de bestemming van de markthallen te Otrobanda aan de orde. Gedeputeerde Horsford vertelde dat er geen duidelijke bestemmingsplan is voor de oude otrobanda-markt die onlangs volledig werd ontsmet. "Als wij eenmaal bezig zijn met de markthallen te Punda kunnen wij de werkzaamheden ook voortzetten te Otrobanda", vond de gedeputeerde. Het voorstel van Pater Brenneker om de markthallen van Otrobanda te gebruiken als opvangcentrum van zwervers, is van de baan, vertelde hij, vanwege de uitgebrachte adviezen die een dergelijke bestemming van de hallen, uit toeristisch oogpunt niet aantrekkelijk vonden.

Met de CFW en VBC/KvK is afgesproken dat de besprekingen binnen drie weken zullen worden voortgezet waarbij de omvang van de bijdrage van de handel kan worden geconcretiseerd.

Wijziging in fractie PSD in raad

WILLEMSTAD — De fractie van de PSD in de Eilandsraad zal een wijziging te zien geven in de komende tijd. Er is besloten dat de heer Monte Horsford, momenteel gedeputeerde voor PSD, afstand doet van zijn lidmaatschap van de raad en dan alleen als gedeputeerde functioneert. In zijn plaats komt dan ir Eddy Christiaan in de raad.

PSD-voorzitter Efraim Cijntje vertelde dat op die manier de fractie van de partij breder wordt. De drie zetels worden nu bezet door hem, door Eric Kleinmoedig en door Horsford. De heer Christiaan is in het verleden ook een tijd gedeputeerde geweest voor de PSD.

Informatie-commissie van PSD

WILLEMSTAD — De PSD heeft een voorlichtings-commissie in de maak die de bevolking en alle instanties, die dat willen, van inlichtingen kan voorzien over de aangelegenheden betreffende de besprekingen voor de onafhankelijkheid.

PSD-voorzitter Efraim Cijntje vertelde dat dat gisteren is besloten in een vergadering van het partijbestuur. Hoewel de samenstelling van deze commissie nog niet rond is, zullen de PSD-vertegenwoordigers die zitting hebben in de Koninkrijkswerkgroep (Eric Kleinoedig) en in het Antilliaans Spoor (Cijntje, Horsford/Christiaan) er deel van uitmaken. Er is bovendien plaats voor non-politici die daar belangstelling voor hebben.

Twee jaar geleden was een soortgelijk besluit genomen, maar de toenmalige commissie beschikte toen nog niet over de informatie, omdat de Koninkrijkswerkgroep toen nog moest worden ingesteld. De inlichtingen worden verstrekt hangende de einduitslag van de besprekingen over de toekomstige structuur en als voorbereiding op het nog te houden referendum.

Over twee maanden zal de commissie startklaar zijn en ter beschikking staan van iedereen.

Ir. Post v.d. Burg:

Milieu geen luxe

WILLEMSTAD — "Milieu is geen luxe meer en het getuigt van politieke moed als bestuurderen prioriteit geven aan investeringen op milieugebied die pas op langer termijn vruchten afwerpen". Dit verklaarde ir P.A.R. Post van der Burg gisterenavond tijdens een lezing in de UNA over een milieubeleid voor de Nederlandse Antillen. De heer Post v.d. Burg, directeur van de Dienst Centraal Milieubeheer Rijnmond verblijft in het kader van de technische bijstand dezer dagen op Curacao om ondermeer het BC inzake een milieubeleidsplan.

De heer Post v.d. Burg die een aantal concrete voorstellen op papier wil zetten binnen afzienbare tijd, bracht gisterenavond geen nadere bijzonderheden naar voren, maar baseerde zich voornamelijk op reeds bestaande rapporten over milieukwesties op de Antillen. In het algemeen stelde hij dat politieke wil getoond dient te worden voor welke voorstel dan ook op milieugebied, vooral omdat de positieve resultaten van projekten op dat gebied pas op lange termijn te zien zijn. Hij koppelde die wil dan ook aan een uitgebreide voorlichting, niet alleen van de bevolking maar ook van het ambtenarenkorps dat belast zal worden met de uitvoering van die projekten.

Milieuprojekten zouden volgens hem geen heil hebben zonder een wettelijk kader. De milieudeskundige sprak van een ingewikkelde bestuursconstructie, doelend op de landelijke en eilandelijke wetgeving daaromtrent en noemde de bestaande landswetten onvoldoende. Daarom is de jurist Mr Pieter Verfaaille, medewerker van de Milieudienst Rijnmond opgedragen voorstellen te doen ter verbetering van het wettelijk kader zodat het milieubeleidsplan gestoeld wordt op een zo optimaal mogelijke basis.

Een van de moeilijk oplosbare problemen op de Antillen vond de heer Post v.d. Burg een adequaat ambtenarenapparaat dat belast is met de uitvoering van milieuprojekten. Het gebrek aan gekwalificeerd personeel zou volgens hem slechts met een verbeterd salarieringssysteem kunnen worden verlicht. "Import-mensen trekken op den duur tocht weg", zei hij, en stelde dat werkers op milieuterrein, dat vele disciplines bestrijkt, over een grote dosis ervaring moeten beschikken, gedisciplineerd moeten zijn continu voorlichting moeten geven en over goede contactuele eigenschappen moeten beschikken.

Voor de financiering van milieuprojekten schijnt de heer Post v.d. Burg een open mandaat te hebben meegekregen van de Nederlandse regering, mits de projekt-dossiers van aanvaardbaar niveau zijn. Hij noemde onder meer een vernieuwing van het rioolsysteem op Curacao, die eventueel met Nederlandse steun gefinancieerd kan worden.

De per 1 januari opgerichte Milieudienst noemde hij een positieve stap maar vond dat de dienst een goede politieke inbedding moet hebben. De reeds bestaande Milieuraad zou frequenter moeten worden ingeschakeld en naar zijn mening anders te zijn samengesteld. Als hoogste prioriteit voor Curacao noemde hij de reorganisatie van de Reinigingsdienst. Daarnaast zou het Schottegat schoongemaakt moeten worden, de vervuiling door niet met name genoemde, bedrijven moeten worden aangepakt, terwijl ook het geitenprobleem, zij het op langer termijn, zou moeten worden opgelost.

Napra-bestuur en plannen

WILLEMSTAD — De heer Roberto Suriel is gekozen tot voorzitter van de NAPRA, de organisatie van hen die zich met public relations PR bezig houden.

Hij volgt als zodanig de heer Jossy Martina op. De heer Suriel is hoofd van de afdeling public relations van de eilandelijke overheid. In het bestuur hebben verder zitting de afgetreden voorzitter Martina de adviseurs Arturo Jesurun en Edsel (Papi) Jesurun en verder Frank Rosina, Gilbert Jansen, Freddy Rooyer en Laurita Broekman. De Napra wil meer aandacht gaan besteden aan een proffesionele aanpak van de PR via cursussen, waarbij men contact zal opnemen met de Antilliaanse universiteit. Ook op internationaal vlak wil men de banden nauwer aanhalen, vooral met het oog op het congres van de internationale organisatie Fiarp, dat in september in Caracas wordt gehouden.

Stoornis bij automatisch telefoon

WILLEMSTAD — Wegens technische werkzaamheden zal het morgen van 00.00 tot 02.00 uur (lokale tijd) niet mogelijk zijn automatisch te telefoneren en te "pagen" via het nummer 027. Dit deelt Landsradio mee. In deze periode zullen ook de nummers 021 en 022 onbereikbaar zijn. Voor het aanvragen van gesprekken gelieve men het nummer 14141 te bellen.

WILLEMSTAD — De Caribbean tourism association (CTA) neemt dit jaar deel aan het 49e wereldcongres van de ASTA, welke in Muenchen wordt gehouden van 21 tot 24 oktober. De ASTA is de American society of travel agents. De CTA zal ook present zijn op de tijdens de Asta-conferentie te houden beurs.

Denters aan Landbouwhogeschool geslaagd

ORANJESTAD — Met zeer goed gevolg legde de heer P.J. Denters onlangs zijn laatste examens af aan de Landbouw Hogeschool te Wageningen, alwaar hij zijn studie in 1972 aanving. Zijn studie pakket was onder meer samengesteld uit de hoofdvakken vegetatiekunde, geologie en landschapsarchitektuur. Hij liep op Aruba tweemaal stage bij DOW en verrichtte bovendien diverse werkzaamheden en onderzoekingen voor de Stinapa.

Enige tijd geleden heeft ir P.J. Denters bij de betreffende instanties op Aruba gesolliciteerd en te kennen gegeven graag naar zijn geboorte-eiland te willen terugkeren.

Verwacht wordt dat de overheid hieraan gevolg zal geven aangezien het streven erop gericht is om vooral kader personeel naar Aruba terug te brengen.

Sigaretten en sterke drank gestolen

ORANJESTAD — Een dame meldde bij de politiewacht in Oranjestad dat zij twee mannen had gezien op het dak van een boutique in de Hendrikstraat. Bij aankomst van de politiemannen vond men geen spoor meer van de daders maar wel werd geconstateerd dat ingebroken was in een supermarket naast de boutique. De daders hadden de achterdeur van de supermarket geforceerd en tien flessen sterke drank en twee sloffen sigaretten meegenomen.

Ha, ha, ha
19 januari 1980
Zuleyka heeft een broertje gekregen.
Hij heet
Nestor Jason
Ouders:
Jose en Berta Lacle

AVISO

El Consulado General de Venezuela en Aruba, se complace en poner su Biblioteca a la orden de los estudiantes de este Territorio Insular, en lo referente a información de Venezuela sobre Historia, Geografía, Economía, Castellano y Literatura.

Consultas personales: de 1 a 3 p.m. días hábiles.
Consultas por escrito: Serán contestadas por correo.
Adrian Lacle Boulevard No. 8, Oranjestad.

DEPARTEMENT ECONOMISCHE ZAKEN
AFDELING ARUBA
BEKENDMAKING

Het Departement Economische Zaken, Afdeling Aruba, maakt bekend, dat met ingang van 28 januari 1980 de hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel en aan de consument ten aanzien van een aantal goederen per aangegeven verpakkingseenheid voor wat betreft het Eilandgebied ARUBA, als volgt zijn vastgesteld:

	Inhoud	Hoogst toelaatbare prijzen aan de kleinhandel.	Hoogst toelaatbare prijzen aan de consument.	Stijging of daling
a. Rijst				
CHEFWAY — bruin	24/1 lbs.	f. 16,28	f. 0,75	+ 0,04
	12/2 lbs.	f. [illegible]	f. 1,46	+ [illegible]
	20/3 lbs.	f. [illegible]	f. 2,19	+ 0,06
	12/5 lbs.	f. [illegible]	f. 3,64	+ 0,15
	6/10 lbs.	f. 39,36	f. 7,22	+ 0,21
	1/25 lbs.	f. 16,28	f. 17,80	+ 1,18
	1/100 lbs.	f. 63,44	f. [illegible]	+ 3,32
— gewogen en verpakt	500 gr.		f. 0,7[illegible]	+ 0,04
RICELAND — wit	48/1 lb.	f. 21,86	f. 0,7[illegible]	+ 0,02
	30/2 lbs.	f. 39,57	f. 1,46	+ 0,04
	20/3 lbs.	f. 39,38	f. 2,17	+ 0,07
	12/5 lbs.	f. 39,10	f. 3,88	+ 0,09
	6/10 lbs.	f. 39,67	f. 7,27	+ 0,19
	1/100 lbs.	f. 62,97	f. 65,01	+ 2,60
— gewogen en verpakt	500 gr.		f. 0,77	+ 0,03
SELECT — wit	25/2 lbs.	f. 38,89	f. 1,38	+ 0,12
	12/5 lbs.	f. 36,35	f. 3,33	+ 0,30
	6/10 lbs.	f. 36,65	f. 6,61	+ 0,6[illegible]
	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	1/45,4 kg.	f. 52,65	f. 56,86	+ 5,18
— gewogen en verpakt	500 gr.		f. 0,64	+ 0,0[illegible]
b. Suiker				
LANTIC — wit	10/2 kg.	f. [illegible]	f. [illegible]	[illegible]
	1/40 kg.	f. 48,44	f. [illegible]	+ 16,37
— gewogen en verpakt	500 gr.		f. [illegible]	+ 0,15
c. Margarine				
REMIA — dieet halvarine kuipjes	24/250 gr.	f. 28,65	f. 1,33	+ 0,08
— tafelmargarine	50/8 oz.	f. 37,65	f. 0,84	+ 0,05
d. Melkpoeder				
FRIESCHE VLAG — 28% botervet	24/454 gr.	f. 51,68	f. 2,22	R
	6/2268 gr.	f. 56,92	f. 10,25	R
LITA — 28% botervet	24/1 lb.	f. 40,28	f. 2,22	+ 0,12
	12/2 1/2 lbs.	f. 57,48	f. 5,17	+ 0,17
	6/5 lbs.	f. 54,46	f. 9,80	+ 0,50
e. Leche liquido				
LITA — evaporá, sin sucu	96/6 oz.	f. 40,21	f. 0,46	+ 0,04
f. Roomboter				
GOLDEN PLATTER	48/12 oz.	f. 86,11	f. 1,97	+ 0,08
	48/16 oz.	f. 106,75	f. 2,47	+ 0,07
	6/8 lbs.	f. 69,39	f. 11,71	+ 0,80

N.B. Het is toegestaan bovenvermelde artikelen tegen een lagere prijs te verkopen.
+ = verhoging/R = reotificatie.

Hoofd Departement Economische Zaken,
Afdeling Aruba.
Mr. A.J. Swaen.

FAMILIA DICHI HABIBE y FAMILIA CHITO LOPEZ

Pa medio di esaki, kier a gradici un y tur cu di un of otro manera a demostra nan atención na ora di enfermedad, morto y entiero di nan estimada, nos bon ruman

ERNA HABIBE-LOPEZ

Palabra di gradicimento ta bai especialmente na Pastoornan y Nurs di Kliniek di Santa Cruz y tur cu a manda krans, flor, telegram etc.

Boso atencion tabata un gran consuelo pa nos.

OPENBARE AANBESTEDING

Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Aruba maakt hierbij bekend dat op woensdag 20 februari 1980, des 's morgens om 10.00 uur, een openbare aanbesteding wordt gehouden ten kantore van het Hoofd van de Telefoondienst voor:

LEVERING TELEFOONGIDS 1981
per leveringbestek No. 1/80

Het bestek is tegen betaling van F. 10,— verkrijgbaar bij de Administratie van de Telefoondienst, Hendrikstraat 22, Oranjestad, Aruba.

Het Hoofd van de Telefoondienst,

AVISO

El Consulado General de Venezuela en Aruba, recomienda a los residentes venezolanos en este Territorio Insular, la [illegible] **de inscripción** [illegible] **Despacho, a fin de facilitar sus diligencias para la obtención** [illegible] **Consulado.**

Dirección: Adriaan Lacle Boulevard No 8, Oranjestad.

AGENDA ARUBA

LOSSE NUMMERS op Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, Ingrid, La Fama, Popular, Piet Sodafountain.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, De Wit Stores in Aruba Carribean- en Sheratonhotel, Van Dorp in Americana en Holiday Inn drugstore.

Kantooruren: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333, 24334, 24335. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316, 22950.

Bankrek. nr.: 248-1 Barclays bank.

Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 24555
ALARMCENTRALE: 24255.

BIOSCOPEN
ORANJESTAD: Boulevard: 20.30 California Suite (14jr); 24.00 Kill baby kill (18jr); Rialto: 20.00 Breaker breaker (14jr); 22.00 The daring dobbermans (14jr).
BALASHI: Drive INN: 20.30 en 24.00 Escape from Alcatraz (14jr).
SAN NICOLAS: Principal: 20.30 Secret of Chinese Kung Fu (14jr); 24.00 The silver bears (14jr).

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Sta Cruz en Paradera: tel.: 28288; Savaneta en Brazil: tel.: 47020; San Nicolas: tel.: 45906; Tijdens kantooruren: Dakota, Patiastraat 27, tel.: 24444.

BOTICA'S
Oranjestad: Oduber, tel.: 21780; San Nicolas: San Lucas, tel.: 45119.

WACHTREGELING DOKTOREN
(Oranjestad, Sta Cruz, Paradera en Noord): dokter E.E. Lacle, Seroe Pita 54-B, telefoon via pageboy 125; (San Nicolas en Savaneta): dokter C.E. Zaandam, tel.: 45816.

* * *

WEEKEINDEDIENST tandarts t/m maandag 08.00 uur gelieve telefoniste dr Horacio Oduber ziekenhuis op te bellen, tel.: 4300.

* * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTER: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ARUBA ONDER ZATERDAG DIVERSEN

TOERISTENSCHIP: 08.00-24.00 uur Britanis-vert. Selma.

SAC: 20.00-03.00 uur verkiezing districtskoningin San Nicolas - Club Bonaire.

SPORT
SOFTBAL: 20.00 uur Wongco vs B&K Constr. - Wilhelmina-stadion.

* * *

TELEARUBA: 17.00 Little People; 17.30 Spencer Pilots; 18.15 Cartoons; 18.30 Eng. nieuws; 18.45 noti-deportivo; 19.00 telenovela; 19.30 Cocktail musical-lokaal; 20.00 telenoticias; 20.30 Maude; 21.00 Hawaii Five-O; 22.00 Sanford & Son; 22.30 Wrestling.

* * *

WEEKEINDEDIENST eilandsgeneeskundige voor weekeinde van 26 jan. 1980 (spreekuren van 10.00-11.00/17.00-18.00 uur): dokter Welvaart, tel.: 8333.

* * *

Deviezen-provisie deels van toepassing op de Bovenwinden

WILLEMSTAD — De Centrale Bank en de landsregering hebben een uitzondering gemaakt voor Sint Maarten voor wat betreft de deviezen-belasting op transacties in vreemde valuta. Vooral van het Sint Maartense bedrijfsleven was veel protest gerezen tegen deze maatregel die in october van kracht is geworden.

Op financiële transacties in vreemde valuta moet acht promille aan provisie betaald worden als een soort belasting. Dat heeft op de Benedenwindse eilanden altijd gegolden, maar werd eerst enkele maanden geleden ook van kracht op de Bovenwinden. Volgens het bedrijfsleven was daarop de bankrekeningen van het Nederlandse gedeelte van het eiland St Maarten overgeheveld naar het Franse gedeelte waar een dergelijke provisie niet bestaat. Volgens informatie die de Amigoe bereikte ging het daarbij om miljoenen, maar daar worden in kringen in Willemstad weer de nodige vraagtekens bij gezet.

Afgelopen woensdag heeft minister drs. Marco de Castro samen met de directeur van de Centrale Bank, Jan van Delden, vergaderd met vertegenwoordigers van de Kamer van Koophandel van de Bovenwinden,namelijk Louis Peter voorzitter en F. Bryson vicevoorzitter, en de heer J.F. Lanz voorzitter van de bankiersvereniging van St Maarten. Uit een RVD-bericht dat omtrent die vergadering is uitgegeven blijkt dat is overeengekomen dat de provisie alleen van toepassing zal zijn op betalingen aan het buitenland en niet op binnenlandse betalingen in vreemde valuta voor wat betreft de Bovenwinden. Als redenen voor deze besluitname worden genoemd de historisch gegroeide circulatie van Amerikaanse dollars op de eilanden en de open grens-economie van het eiland St Maarten.

Dat houdt in dat personen en instanties op St Maarten met een bankrekening in Amerikaanse dollars zonder problemen financiële transacties kunnen laten plaats vinden op de Antillen. Pas als dat gebeurt met het buitenland moet die provisie worden betaald. Op de Benedenwinden geldt deze uitzondering niet.

Parlementariers ingelicht over Botanische tuin

ORANJESTAD — De Aruba Jaycees female charter (ATFC) heeft tijdens een onderhoud de Nederlandse parlementariers over zijn meerjaren project Botanische tuin.

In de toelichting werd gewezen op het groot belang van dit project voor de Arubaanse bevolking en waarbij vooral de jeugd beter kennis leren maken met flora en fauna van eigen bodem.

Ook de financiele aspecten van dit project werden naar voren gebracht.

De parlementariers reageerden erg positief op dit project en gaven daarbij de nodige adviezen, aldus de AJFC, die bij deze gelegenheid vertegenwoordigd was door de dames Noris van Lis, Melva Maduro, Lilian Ras en de twee adviseurs Julio Maduro en Rafael Panthoplet.

JOALY CROES werd in Connie Frances club gekozen tot kindercarnavalskoningin van het district Santa Cruz, terwijl Salaika Danje runner up werd. Aan de verkiezing namen elf kandidaten deel. De heer Nadie Carrion verrichtte de kroning van de kleine Joaly.

* * *

...VANAVOND WORDEN in de Bonaire Club de jeugdkoningin en de carnavalskoningin van San Nicolas gekozen. De kandidaten voor jeugkoningin zijn: Lorensa Maduro, Brigitte Every, Margriet Soliana, Flori Every, Siegfrieda Rietwijk, Gina Geerman, Janine Rodriquez, Jenny Geerman, Deborah Feliz, Helie de Meza en Miriam Koolman. Voor grote koningin de dames Mircla Geerman, Mayra Yarzagaray, Roxana Martinus en Ilda Conner.

* * *

...DE KANDIDATEN die nog niet ingeschreven hebben voor de verkiezing van kindercarnavalskoningin van Aruba op 30 januari — om zes uur in het RCA sportcentrum — worden eraan herinnerd dit zo spoedig mogelijk te doen bij het SAC-kantoor of bij de damescomite in de verschillende districten. De kaartverkoop begint reeds om vier uur.

Zakenvaria

ONDER LEIDING van Concorde S. F. and B manager, Salvador Baca, wordt zaterdag in de winkelgalerij van dit hotel een typisch Italiaans restaurant geopend onder de naam Ariana.

De verbouwing en verfraaiing van het restaurant in Italiaanse stijl werd uitgevoerd door de Portorikein Jesus Nordiela. Het restaurant heeft een capaciteit voor 65 personen, een cocktail lounge en is dagelijks vanaf zeven uur 's avonds geopend. Het menu, opgesteld door de heer

Baca zelf en dagelijks voorbereid door twee Italiaanse koks, telt 35 Italiaanse schotels varierende van parmigiami di Melenzane tot saltiboce a la Romana.

Zeelui naar schip teruggestuurd

ORANJESTAD — Vier buitenlandse zeelieden die —zonder inklaring— met een reddingsboot aan wal waren gekomen, werden door de lokale autoriteiten weer teruggestuurd naar hun schip.

Een polietiepatrouille bemerkte tijdens een controle dat een kleine reddingsboot met de naam Antilla cape te Palmbeach, naast een der hotels, aan land was gekomen.

Aan de patrouille verklaarden de mannen, waaronder de eerste stuurman, dat aan land was gekomen met een gewonde die aan boord van hun schip een ongeval had gekregen en naar de dokter moest. Het schip — Antilla cape zelf lag ten westen van Aruba op anker op instructies te wachten om verder te reizen.

Het onder Nederlandse vlag varend schip had geen agentschap op Aruba, terwijl de kapitein geen medewerking wilde verlenen om het schip in te klaren.

De vier bemanningsleden werden naar hun schip teruggezonden met de boodschap voor hun kapitein om eerst in te klaren en dan aan land te gaan.

Leerling tot maand vrijaf

Dr. Richie kort geding tegen school

WILLEMSTAD /PHILIPSBURG — De vakbond WICSU en de advocaat van dr V. Richie hebben een kort geding aangespannen tegen een ontslagbrief van het schoolbestuur gericht aan de betrokken leerkracht.

Er is geen minnelijke schikking bereikt in de rechtszaak van de leerkracht Richie tegen het schoolbestuur van de Foundation-school. Toch heeft de rechter geen uitspraak gedaan gisteren in deze kwestie in verband met een wending in de zaak. Het schoolbestuur heeft namelijk een eerdere brief, gericht aan dr Richie, ingetrokken en hem een ontslagbrief gestuurd. Dat ontslag werd gegeven om "dringende redenen". Deze rechtszaak is daardoor nog aan de gang.

Inmiddels is echter besloten door WICSU en Richie om een kort geding aan te spannen tegen het schoolbestuur om het ontslag ongedaan te maken. Bovendien is duidelijk geworden dat dr Richie ten onrechte was beschuldigd van valsheid in geschrifte ten aanzien van de diploma's die hij had overlegd. Uit de correspondentie is gebleken dat hij wel degelijk een titel heeft.

De school is zelf afgelopen dinsdag gesloten vanwege de moeilijkheden die ontstonden onder de leerlingen die rumoerig waren geworden door de vele verwikkelingen. De school zal maandag weer opengaan.

Correspondentie

WILLEMSTAD — De Ghanees Samuel Danso wil gaan corresponderen met iemand van de Nederlandse Antillen. Deze wens heeft hij geuit in een brief van eind 1979. Samuel is achttien jaar; zijn hobbies zijn voetbal, muziek (beluisteren), tafeltennis en reizen. Het adres is: Samuel Danso, c/o Mr E.K.Oppong, Postbox 629, ACCRA, GHANA.

Voorlichting over Inkomstenbelasting

ORANJESTAD — De Aruba secretaries association (ASA) organiseert op vrijdag 1 februari in Holiday Inn Aruba een voorlichtingsavond voor zijn leden.

De heer Luis Vingal van de Inspectie der belastingen zal op deze avond spreken over de inkomstenbelasting. Ook niet leden zijn welkom op deze voorlichtingsavond.

Dronken bestuurder ramt andere auto's

WILLEMSTAD/PHILIPSBURG — De politie van Philipsburg heeft eergisteravond enige moeite gehad met een dronken automobilist die enige wagens had aangereden. Hij heeft zijn beklag gedaan bij het Statenlid Leo Chance, omdat de politie hem zou hebben geslagen. Het betreft de heer A.E.K., die in het verleden gezaghebber is geweest en voor dienstzaken op St Maarten was. Hij reed in een dienstwagen van de centrale regering.

ORANJESTAD — White Label Sluggers en Aruba Juniors organiseren op zondag een softballdag op het Aruba juniorsterrein. Er zal als volgt worden gespeeld:
DOW-Poskantoor (Half elf)
Brut-Criollos (Half een)
Pernod-King Casino (Half drie)

Spijkers in kinderhoofd

UMTATA, TRANSKEI — Een zeven maanden oude jongen werd in een verafgelegen dorpje in Transkei, Zuid-Afrika, gevonden met een drietal spijkers in zijn hoofd. Dat was blijkbaar het resultaat van een ceremonie van zwarte magie. Het kind bevindt zich in een redelijke situatie.

Een woordvoerder van het ziekenhuis zei, dat twee van de 5 centimer lange spijkers uit het hoofd van de jongen zijn verwijderd, maar dat de derde spijker, die op een röntgenfoto te zien was, door een chirurgische ingreep moet worden verwijderd, waarschijnlijk in Durban of in Kaapstad.

De moeder van het kind heeft verklaard dat ze hem met kaalgeschoren hoofd aantrof, compleet met een aantal bloederige wonden.

Volgens dorpsbewoners is een en ander aangericht door heksen, die het kind in een zombie, een levend lijk wilden veranderen.

Minister Casseres over positie Antillen:

Ontwikkelingshulp houdt Cubaanse invloed tegen

DEN HAAG — Als de westerse landen, hun hulp aan de Nederlandse Antillen zouden minderen is de kans niet uitgesloten dat de Antillianen open gaan staan voor andere invloeden, zoals die van Cuba. Deze waarschuwing heeft de gevolmachtigde minister van de Nederlandse Antillen, R. Casseres, vandaag in Den Haag tegenover het ANP laten horen. Hij voegde daaraan toe dat er op het ogenblik van zo'n invloed geen sprake is.

"De huidige Antilliaanse regering van premier Don Martina doet er volgens Casseres alles aan om de Antillen uit de problemen te helpen. "We zijn helemaal afhankelijk van het buitenland. We importeren als het ware de inflatie", zo zei de gevolmachtigde minister. Enkele dagen geleden heeft hij in Brussel met landen van de Europese gemeenschap gesproken over betere mogelijkheden voor de Antillen binnen E.G. Dat heeft niets opgeleverd, aldus Casseres. Volgens hem importeert het Caribisch eilandengebied 40 procent uit deze landen.

De Antillen hebben mogelijkheden voor een gezonde economie: het toerisme, de opbouw van een financieel centrum, de dienstensector en industrialisatie, verklaarde de Antilliaanse politicus. "Wat het kabinet Don Martina nu al gedaan heeft kan worden vertaald in positieve cijfers". Volgens Casseres denken veel Nederlanders dat de ontwikkelingshulp een gift is. "We betalen alle schulden terug. Dat is moordend, omdat we gebonden zijn aan de koers van de Amerikaanse dollar. Nederland geeft ons gelukkig veel geld", zo vervolgde hij, "maar we moeten niet vergeten dat een deel weer naar Nederland terugvloeit via Nederlandse bedrijven op de Antillen".

De gevolmachtigde minister heeft namens zijn regering bij minister Van der Stee (Antilliaanse Zaken) moeten informeren of zijn uitspraken bij aankomst op Schiphol juist waren. (De Antillen zouden praktisch failliet zijn met als enige inkomstenbron de ontwikkelingshulp). "Die vragen waren hem zo voorgelegd, waarop hij niet ontkennend heeft gereageerd", aldus Casseres.

Agenda Ant. spoor vergadering

ORANJESTAD — Onder voorzitterschap van de minister van Staatkundige structuur mr Hendrik Croes werd gisteren op Aruba een vergadering gehouden van het presidium van het Antilliaanse Spoor. Hierbij waren aanwezig Gilbert de Paula (Curacao), Max Nicolson (Saba), Rudy Ellis (Bonaire) en vertegenwoordigers department Staatkundige structuur. De heren Bislip (Aruba) en Berkel (Statius) waren met kennisgeving afwezig. Van Sint Maarten werd geen bericht van verhindering ontvangen.

Besloten werd dat het Antilliaanse Spoor op 25,26 en 27 februari op Statia bijeen zal komen. Gezien de beperkte plaatsruimte op Statia zal de delegatie worden verzocht deze enigszins te beperken, zodat op veertig man wordt gerekend.

Tijdens de bijeenkomst op Aruba werd de agenda voor deze vergadering op Statia vastgesteld, waarbij de problematiek van de Bovenwinden de hoofdschotel zal vormen. De vergaderingen worden in het communitycenter gehouden. De delegatie vertrekt zondag 24 februari naar Sint Eustatius.

BRAND BIJ WEB

BALASHI — Woensdag om kwart voor tien werd brand gemeld in een van de containers van Aruba Nova op het WEB-terrein.

De container was geladen met fiberglasonderdelen ter waarde van 12.000 Ned. Crt gulden. De inhoud van de container ging door de brand geheel verloren. De oorzaak van de brand is nog niet bekend.

Dode in verkeer

ORANJESTAD — Op de kruising bij Tanki Flip had gisteravond kwart voor elf een ernstig verkeersongeval plaats waarbij de 23-jarige motorbestuurder Nibio (July) Croes frontaal in botsing kwam met een auto die links af sloeg. In zorgwekkende toestand werd hij met een wervelfractuur en andere verwondingen naar het Dr Horacio Oduberhospitaal overgebracht, waar hij vanmorgen om zeven uur aan de bekomen verwondingen is overleden.

Het slachtoffer woonde in de Palo Boonchistraat 2 in Oranjestad. Hij was tot voor kort werkzaam in casino van Ame ricana en ondermeer steward van de FTA. In biljart kringen op Aruba was hij captain van het Lucky Strike devels team van de Lucky strike bar. Hij is de eerste verkeersdode van dit jaar.

INDEXCIJFER IN NOVEMBER 0,8% gestegen

WILLEMSTAD — 1. Volgens berekeningen van het Bureau voor de Statistiek is het prijsindexcijfer van de gezinsconsumptie voor de benedenwindse eilanden voor de totale bevolking op basis april 1975 = 100 in de maand november 1979 met 0,8% gestegen ten opzichte van oktober 1979. Het indexcijfer was 140.3 in oktober 1979 en is 141.4 geworden in november 1979.

2. De stijging over de periode november 1978/november 1979 bedroeg 12,5%. Ten opzichte van december 1978 en juni 1979 steeg het prijsindexcijfer in november 1979 met resp. 11,7% en 4,9%.

3. Over de periode oktober 1979/november 1979 werden naar sektoren prijswijzigingen waargenomen voor:

Voeding en dranken +0,7%; kleding en schoeisel +0,5%; woning +0,8%; wooninrichting en huisraad +1,6%; gezondheidszorg +0,4%; vervoer en communicatie +0,3%; recreatie, amusement en culturele goederen en diensten +0,9%; ontwikkeling +2,2%; overig +1,0%.

Remitido

Koro oficial

YA PA BASTA TEMPO k...a mi ta sigi ku masha inter... e rumbo y e desarollo enc...to musica aki na Aruba.

Mi tin di bisa k... topico aki ta causando ulti...mente hopi reakshonan ku ... mas punto negativo ku t...n positivo y ta masha riparab... tur e kritica aki ta sali s... for di e mesun hoeki y nan ta wordu lansa continuam... contra Un persona ... particular. Y ta pa kiko? Pak... nos no por ta contentu ... orgulloso ku porfin Aruba ... hanja un profession... experiensia y ademas lo ... importante, un di nos m... rubianonan ku por juda ... hopi den e desarollo musical ... nos isla?

Pakiko semper bai nos mest... envidia personanan ku tin cierto capasidadnan y ku ta superior di nos? Pakiko nos no p... admiti y duna merito na e personanan aki ora bo sa ku nan merece? Si bo ta un amateur y bo no sa cierto kosnan pakiko bo no por bai serka un professional y trata di obtene e informashon necesario enbes di aparenta un moshon ku bo no tin? No mester tin berguensa di admiti bo faltanan of ku bo ... menos ku'n otro pasobra ni'un hende ta mescos y ademas bo ... crea un cierto respet pa bo ... y despues bo por cumin... respeta bo superiornan. Si n... no tin respet aki anto tantu ... ku gobierno ta gasta plaka ... tempo pa manda personan... afo pa studia, pasobra ora ... bolbe bek pa juda educ... pueblo un tiki mas, nan ta p... pa"play sabi" y tambe n... hanja kritica negativo enb... apoyo. Hasta den un progr... di Instituto di Cultura ... instituto ku mester juda d... sarolla nos cultura, a demo... ku enbes di hasi esaki, na... kibre.

Mi tabata kontentu di weita e reakshon riba esaki loke ... demostra ku'n ta tur hende ... na sonjo. Y mi kier a bisa aserk... ku no ta rebaha so nan ... rebaha e koronan sino nan ... demoralisa (kibra moral ... miembronan y hasta kibra e ... timulo di e personanan ak... Ademas mi tabata tin entendi ku a existi un koro naciona! di Aruba kaba pasobra ta k... cual koro ta esun ku a kant... "Mensahe" na e apertura oficial di nos Instituto di Cultura. Acaso esaki no tabata e "Koro Oficial"? Ora e koro aki ... representa Aruba na tur ac... simiento oficial, Institut... Cultura no tabata sa ko... trata ni traha y tampoco ... tabata sa kon pa probe... koro aki. Y ta lam... pasobra e koro aki tab... ainda tin un nivel hopi h... aki e carta abierta.

C. SPELL...

Zee-park- project

ORANJESTAD — Vanm... gen heeft de heer Marco R... aan het Bestuurscollege v... Aruba het project "Aruba sea life park" aangeboden. Hierbij was een maquette. Het p... komt ten zuiden van het Concorde hotel. Hiermee is een investering van zeshonderdduizend gulden gemoeid. Het park zal een aquaria alsmede een haaien-tank omvatten.

Met diepe verslagenheid hebben wij kennis genomen dat door een verkeersongeval, in de leeftijd van 23 jaar plotseling uit ons midden werd weggerukt onze vriend

Nibio (July) Croes

Wij zullen in hem een goede vriend, altijd opgewekt, hartelijk en vriendelijk, ten zeerste missen.
Aan zijn nabestaanden bieden wij in deze moeilijke uren onze innige deelneming.

Moge July in vrede rusten.

Aruba, 25 januari 1980

Zijn vrienden van:
Lucky Strike Bar
Tigers Biljart Team
Lucky Strike Devils Biljart Team

Paus ditmaal naar Brazilie

BRASILIA — Paus Johannes Paulus II zal op 9 juli een officieel bezoek brengen aan Brazilie, zo heeft de Braziliaanse regering in een communiqué meegedeeld. Plaats van aankomst is de stad Fortaleza in de noordoostelijke staat Ceara.

Aanvankelijk werd de paus op 20 juli in Brazilie verwacht op het Braziliaanse nationaal eucharistische congres in Fortaleza te besluiten. Door verviging van zijn bezoek ziet de nationale bisschoppenconferentie zich gedwongen het congres tussen 9 en 13 juli te houden, aldus een woordvoerder van de conferentie.

Alternatieve Spelen in een ander land afgewezen

Internationale sportbonden steunen IOC

LONDEN — De voorzitters van de 21 internationale sportbonden, die vertegenwoordigd zijn op het programma van de Olympische Spelen in Moskou, stellen zich achter de opvatting van het internationaal Olympisch Comité dat de Spelen in Moskou moeten doorgaan, zoals voorzien. Zij wijzen suggesties „alternatieve Spelen" in een ander land te houden af. Ten aanzien van verplaatsing van de Spelen stellen de internationale sportbonden vrijwel unaniem dat deze voorstellen onuitvoerbaar zijn, de reeds opgestelde internationale programma's verstoren en verder dat de nationale bonden, die bij de organisaties zijn aangesloten nooit zullen instemmen met een verplaatsing.

De Olympische beweging is een driedelige organisatie bestaande uit de 89 onafhankelijk gekozen leden van het IOC, de nationale comité's en de 26 internationale sportbonden (waarvan vijf voor de Winterspelen) in vele opzichten hebben de internationale sportbonden de meeste invloed omdat zij hun eigen kampioenschappen volledig controleren en internationale wedstrijden moeten goedkeuren. Zij zullen in elk geval hun goedkeuring moeten hechten aan alternatieve Spelen hoewel die dan in geen enkel verband „Olympisch" genoemd mogen worden.

Ir Ad Paulen, de Nederlandse voorzitter van de internationale amateur atletiek federatie (IAAF), stelde: „Wij zullen moeten wachten tot Lord Killanin, de voorzitter van het IOC, een beslissing neemt of besluit de internationale sportbonden naar hun mening te vragen. Hangende de beslissing van het IOC, gaan wij gewoon naar Moskou. Maar de Spelen zullen zeker niet de sfeer ademen van weleer". Ad Paulen zei verder een sterk tegenstander te zijn van de oproep tot boycot van de Olympische Spelen zoals die door president Carter van de Verenigde Staten en de Engelse eerste minister, mevrouw Thatcher, is gedaan. „Zij proberen ons te vertellen wat wij moeten doen. Ik hou daar niet van".

Kolonel Donald Hull, de Amerikaanse voorzitter van de internationale Amateur boks associatie (AIBA), gelooft dat zijn „organisatie nooit toestemming zal geven voor bokswedstrijden op Spelen voor de vrije wereld, wanneer die georganiseerd zouden worden als tegenhanger van de Olympische Spelen in Moskou. Verplaatsing is onpractisch. Bovendien heb ik alleen te maken met wat de 132 lidstaten van de AIBA willen".

Irene Flanders verklaarde in Mexico Stad namens Javier Ostos, de voorzitter van de internationale zwemfederatie, dat de FINA geen plannen heeft een „zwembeweging" in plaats van de Olympische Spelen te organiseren, te steunen of goed te keuren. „De Olympische zwemwedstrijden worden in Moskou gehouden en niet ergens anders".

De internationale basketbal federatie (FIBA) stuurde Lord Killanin afgelopen dinsdag al een brief waarin men verklaarde tegen een boycot van de Spelen in Moskou te zijn of een verplaatsing van de Spelen naar een andere stad. Volgens de FIBA zouden dergelijke stappen het voortbestaan van de Olympische Spelen in gevaar brengen. Charles de Coquereaumont, de Franse voorzitter van de internationale kano en kajak federatie, verklaarde dat alleen het IOC kan besluiten de Spelen te verplaatsen. „De Spelen in een andere stad houden, is onmogelijk. Als het IOC tot een verplaatsing zou besluiten, is het enige waarop wij dan nog kunnen hopen een wereldkampioenschap ergens anders".

Namens de internationale gymnastiek federatie (FIG) zei secretaris-generaal Max Bangerter: „Ik geloof niet dat de FIG andere wedstrijden zal organiseren. Wij hebben vorig jaar december in Fort Worth de wereldkampioenschappen gehad en voor november staat in Toronto de strijd om de wereldbekers op het programma".

Nederlandse volk voor verplaatsing OS

DEN HAAG — De helft van de Nederlandse bevolking is volgens een opiniepeiling die in opdracht van het televisie programma Aktua TV van de Tros is uitgevoerd door Info-Phone tegen het volgen van een eventuele Amerikaanse boycot van de Olympische Spelen in Moskou door Nederland. Liefst 65 procent van de Nederlandse bevolking vindt, volgens de peiling, dat het boycotten van sportevenementen niet als politiek pressiemiddel mag worden gebruikt. Daarentegen is 53 procent voor verplaatsing van de Spelen ook zou de Sovjet-Unie in een dergelijk geval niet aan de Spelen meedoen.

Van de ondervraagden vindt 62 procent dat de regering en het parlement een beslissing van het Nederlands Olympisch Comite over al dan niet naar Moskou gaan niet ongedaan moet kunnen maken. Tenslotte is 54 procent van de ondervraagden van mening dat de Olympische Spelen op de oude voet moeten doorgaan.

Bij het uitvoeren van de opiniepeiling was het nieuws van de deportatie van Andrei Sacharov nog niet algemeen bekend.

Jesse Owens in ziekenhuis

TUCSON, ARIZONA — De legendarische Amerikaanse atleet Jesse Owens, die tijdens de Olympische Spelen van 1936 in Berlijn drie gouden medailles won is opgenomen in een ziekenhuis in Tucson. Volgens een woordvoerder van het ziekenhuis heeft Owens longkanker.

Italiaanse voetbalcompetitie in twijfel

Omkoopschandaal breidt zich uit

ROME — Het Italiaanse parlement in Rome zal zich gaan bezighouden met de door Italiaanse voetbalspelers afgesloten illegale weddenschappen. Afgevaardigden van de Christen-democratische partij hebben gisteren in het Parlement vragen aan de regering gesteld betreffende de omvang van het schandaal.

Terwijl in eerste instantie slechts zes spelers (van AC Milan) bij de affaire zouden zijn betrokken wordt nu gesproken van complete elftallen, die de tegenstanders met grote sommen geld hebben omgekocht in ruil voor nederlagen. De omgekochte personen zouden het geld ingezet hebben bij illegale bookmakers en hoge winsten hebben gemaakt. De afgevaardigden hebben daarop gevraagd, indien het schandaal bevestigd wordt, of deze praktijken niet het gehele voetbalkampioenschap in twijfel trekken.

In eerste instantie handelde het om spelers van AS Roma, AC Milan en Lazio Roma. Momenteel worden echter ook de wedstrijden tussen Bologna en Juventus, Genua en Palermo, Foggia en Genua en Juventus en Ascoli als verdacht genoemd. Voorlopig zal de omkoop-affaire niet opgehelderd kunnen worden. De onderzoeken vergen ten minste een half jaar en getuigen zijn er nauwelijks, omdat het illegale goksysteem volgens mafiamethoden is opgezet en wordt beschermd.

SPORT AGENDA

FOTBOL
8.30 Tigers vs Twins;
1.00 mask. AA: Sta Rosa/Nabco vs Rising Trotters. Stadion Sentro Deportivo Korsou

***

Tsjechoslowakije in eindstrijd Koningsbeker

CHRUDIM — Titelverdediger Tsjechoslowakije heeft zich gisteren in Chrudim geplaatst voor de finale van de strijd om de Koningsbeker (tennis). In de laatste wedstrijd in de eerste divisie groep A nam Tsjechoslowakije tegen West-Duitsland een beslissende voorsprong van 2-0. Tomas Smid versloeg Rolf Gehring met 6-2, 6-4 en Ivan Lendl had twee games meer nodig om Uli Pinner uit te schakelen: 6-4, 6-4.

De uitslag van het herendubbelspel is niet meer van belang voor de einduitslag. In de eindstrijd komt Tsjechoslowakije uit tegen Hongarije. West-Duitsland speelt om de derde plaats tegen de Sovjet-Unie.

Amerikaans Huis verplaatsing OS

WASHINGTON — Het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden heeft gisteren met overweldigende meerderheid gestemd voor aandrang tot het houden van de Olympische Zomerspelen buiten de Sovjet-Unie in verband met de Sovjet-interventie in Afghanistan. Als deze Spelen niet elders zouden kunnen worden gehouden of geannuleerd zouden kunnen worden, moeten de atleten van de Verenigde Staten en andere landen weigeren in Moskou te spelen en moeten zij zelf alternatieve Spelen houden, aldus het Huis.

Het Huis aanvaardde de resolutie met 386 tegen 12 stemmen. Zij werd ingediend na de verklaring van president Carter dat noch het Amerikaanse volk noch ik steun zal verlenen aan het zenden van een Olympische ploeg naar Moskou. De resolutie vroeg het Amerikaanse olympisch comite en het internationaal comite het beroep van president Carter te steunen tot verplaatsing van de Spelen uit Moskou tenzij de Russische troepen voor 20 februari uit Afghanistan zijn teruggetrokken.

De president van het Amerikaans olympisch comite, Robert Kane, had woensdag om nieuw tijd gevraagd. Hij zei daar een andere plaats voor de Spelen dit jaar niet gevonden kon worden en zei dat de hele Olympische beweging bedreigd zou worden.

Maar de resolutie werd met spoed door het Huis behandeld om het Amerikaanse comite aan te moedigen een internationale campagne te organiseren om de Spelen elders te doen houden. Verwacht wordt dat de senaat maandag deze zaak behandelt.

Na de stemming ging het Huis over tot behandeling van een andere maatregel die verband houdt met het verslechteren van de betrekkingen met de Sovjet-Unie - vermindering van de handelsbelemmeringen jegens China. Die maatregel zou China de status van de meest-begunstigde geven die veel andere handels-partners van de VS genieten maar die de Sovjet-Unie niet heeft. Een dergelijke stap betekent het breken met het beleid van evenwichtige behandeling van China en de Sovjet-Unie. Moskou streefde reeds lang naar de positie van meest begunstigde.

Argentinie: geen boycot

CORDOBA — Antonio Rodriguez, de voorzitter van het Argentijns olympisch comite heeft gisteren in Cordoba verklaard dat Argentinie zich niet zal aansluiten bij een boycot van de Olympische Spelen. De politiek moet niet in de sport worden gebracht. Men is niet verplicht deel te nemen aan de Olympische Spelen en wie niet naar Moskou wil gaan moet thuis blijven.

Overleg tussen NOC en Nederlands kabinet

DEN HAAG — Het kabinet praat Vrijdag met het Nederlands Olympisch Comité (NOC) over de Nederlandse deelneming aan de Olympische Spelen in Moskou. Aldus gisteren een woordvoerder van de rijksvoorlichtingsdienst.

Het gesprek zou oorspronkelijk volgende week plaatsvinden. Het gesprek is naar voren gehaald in verband met de verbanning van de Russische dissident Sacharov en de reacties die daarop loskwamen.

De kabinetsdelegatie zal bestaan uit premier van Agt, minister Van der Klaauw van buitenlandse zaken en staatssecretaris Wallis de Vries van CRM. Het gesprek gaat vooraf aan de wekelijkse ministerraad. De woordvoerder wees erop dat de ministerraad dan een standpunt kan formuleren over Nederlandse deelneming aan de Spelen in Moskou.

Geen Griekse boycot OS

MADRID — Griekenland zal de Olympische Spelen in Moskou niet boycotten, heeft de Griekse minister van buitenlandse zaken, op bezoek in Spanje, gisteren verklaard. Het wil de Spelen buiten de politiek houden.

De minister, George Rallis, herhaalde het voorstel van zijn land de Spelen een vaste plaats in Griekenland te geven. Dat zou andere landen veel geld besparen en politieke inmenging voorkomen.

Tremendo aktuashon di Saida Gonep

Dragons: kampeon basketbòl femenino

WILLEMSTAD — Dragons ayeranochi den kancha di Sentro Deportivo Korsou a titula kampeon di basketbòl femenino lokal, despues di a derota Nightingales 57-42. Dragons sin duda a demonstra un ofensiva barbaro for di kual e hungadó prinsipal tabata Saida Gonep. E ultimo hungadó menshona a tuma alrededor di tres kuart di e total di punto pa su kuenta.

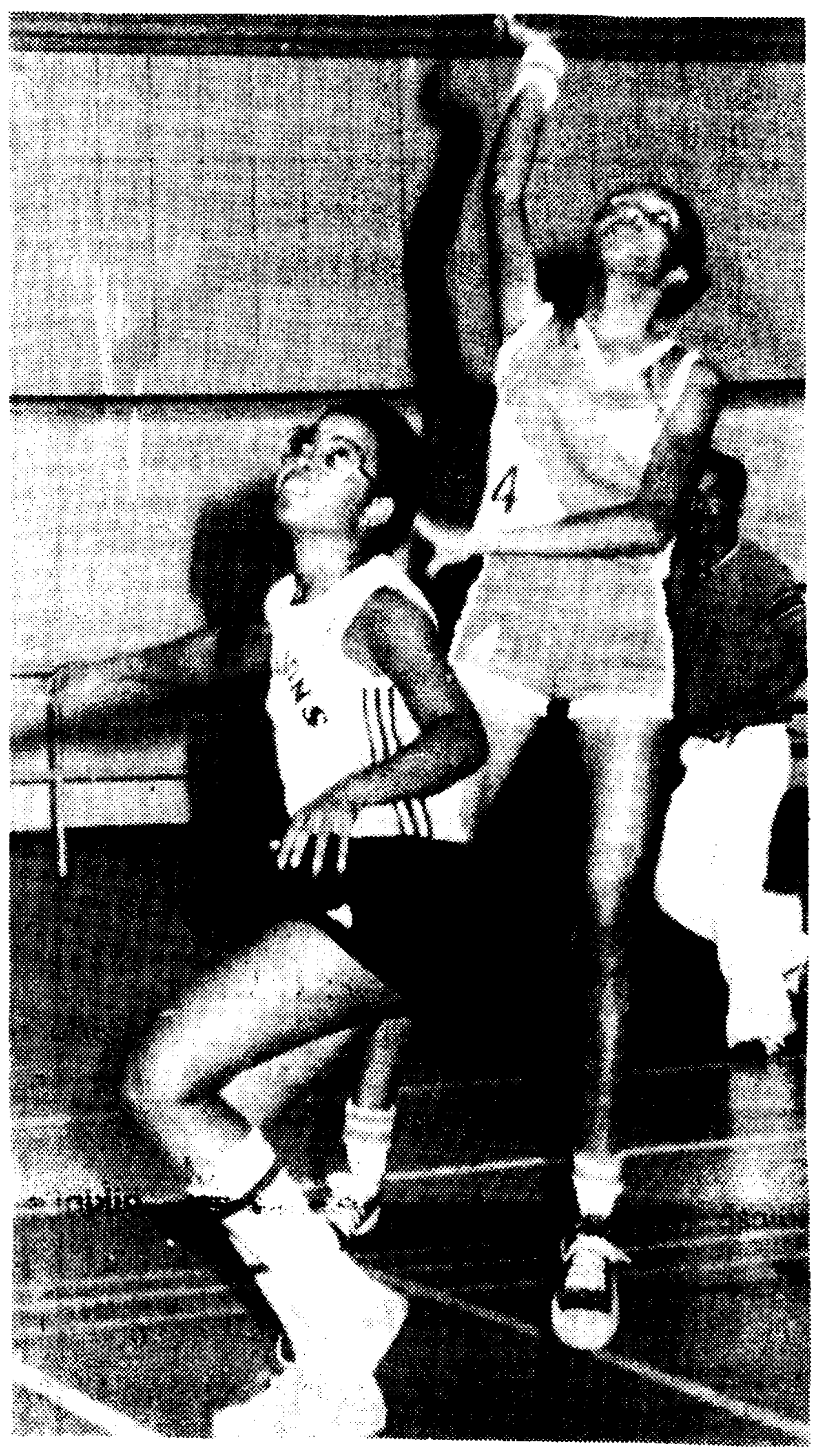
Den e prome parti Dragons tabatin un dominio leve riba su adversario, prinsipalmente pa motibu di un miho plan di atake den kual a destaka hopi Zigia Bakboort. Esaki tambe a duna nan un ventaha di sinku punto despues di e prome etapa: 25-20. Nightingales durante di henter e partido no por a haña un forma adekua pa penetra den e defensa di Dragons ku na varios okashon a demonstra di tabata hermetikamente sera. E atakantenan di Nightingales mester a kontenta nan mes ku tirunan largu ku na mayoria okashon no tabata lakansa nan meta. Ku varios "rebound" bon kontrola pa Meredith Gonep, Dragons tabata podera di e kueru i eherse kontra atakenan relampago. Saida Gonep den e prome parti tambe a demonstra di tabatin un tremendo punteria anotando un total di dies punto pa su ekipo.

Den e di dos mitar Nightingales a subi tereno un tiki mas agresivo lokual na varios okashon a demonstra hungadonan menos deportivo. Esaki no a kita ku Dragons a sigi ku su dominio riba e wega. Un dje hungadónan di Nightingales ku mas tabata trata di penetra den e arko defende pa Dragons tabata Magda Juliana. Apesar di ku na varios okashon ela ser stroba den su intenshon p'e defensa di Dragons ela logra di anota varios punto pa su ekipo.

E tres pilarnan di Dragons, Saida Gonep i su ruman Meredith kende a'briya den defensa i formashon di e atakenan huntu ku Zigia Bakboort kende tambe a sobresali den ofensiva a keda eherse un kontrol absoluto dje partido. Saida konstantemente tabata hasi su mes liber i na momentu ku e risibi e kuero e no tabata basila pa anota. E total di 25 punto ku ela anota den e etapa komplementario pa su ekipo sin duda ta un muestra di esaki.

Nightingales kon ku bai bin merese un elogio p'e forma ku ela bin ta demonstra, di ta un ekipo bastante bon balansa den e kampeonato ku a kaba di finalisa. Dragons tabatin mester di sinku partido pa deshasi di su adversario 3-2. Ku mas praktika a base ofensivo Nightingales sin duda lo sigi duna bon aktuashon den e kampeonato lokal di basketbòl divishon femenino superior.

Topscorer pa Dragons tabata Saida Gonep ku 35 punto i pa Nightingales Magda Juliana ku 17 punto. E arbitronan kende a dirigi e partido na un final eksitoso tabata August "Popoy" Reyes i Omar Rock.

WILLEMSTAD — Un atake di Nightingales riba e basket defende pa Dragons. E ultimo ekipo meresidamente a logra e titulo di kampeon despues di a gana e seri di sinku partido ku skor di 3-2.

SUBT a gana torneo Ada Virginie

WILLEMSTAD — SUBT/Cur. Plaza Casino mes a resulta ganadó e aña aki di e torneo konmemorativo Ada Virginie. Den e partido final e barikaheelnan a gana ayeranochi di e kolegialnan di Sithoc/Ennia. Na promé instansha e dos ekiponan a empata ku otro ku skor di 2-2 pero e desishon a kai na fabor di e barikaheelnan den tiramentu di pinalti.

E partido a ser karakterisa pa kohendo e bala ku man ora el a risibi un di dos pa e mesun echo. Durante e promé 45 minüt e akshonnan tabata bastante pareu.

Remarkabel ku durante e promé mei ora e wega tabata konsentra masha hopi den sentro di tereno.

Tóg a kai dos gol den e periodo aki. E promé bala ku a ser tirá riba e arko defendé pa Eddie Zinhagel - esaki a sosode na di 15 minüt numa! — a resulta den un pinalti komo ku Vanchi kuminsa move mas energikamente den direkshon di e arko di Sithoc. Pero a dura basta prome nan a logra nan proposito di pone e defensa di Sithoc bou di pre-shon — aunke hopi leve — i komo resultado dj'esaki empata e partido. Tabata na di 30 minüt ku e veteranisimo Adel Toppenberg inteligentemente a job e bala over di algun defensor dunando Stanley Girigorie asina e oportunidat di avansa e só riba e gol.

Meskos ku el a hasi den e partido kontra di Undeba e no a trata di rematá, ku e peliger ku fasilmente e por a manda e bala over di muraya manera sa sosode demasiado hopi biaha ainda den nos futbol, pero a lastra e bala trankilamente banda di e portero: 1-1.

Den e di dos mitar Sithoc a haña un di dos pinalti. Na di 51 minüt Liberia a ser tumbá den area i Mirion Maria a skor su di dos gol fo'i diesun meter. Despues di e gol aki a sigi e fase mas interesante dje partido durante kua e barikaheelnan a trata ku masha insistensha di hasi pareu ku nan kontrikante mas lihé ku ta posibel. Nan a logra esaki finalmente den di 28 minüt. Stanley Girigorie tabata envolvi indirektamente e bala aki komo te tabata esun ku a kobra un korner ku a resulta presisamente serka Frensel Calmes kende a fusila portero Nivillac ku un bon tiru: 2-2. Den e skor aki no a bini kambio mas i mester a bai over na tiramentu di pinalti.

WILLEMSTAD — Stanley Girigorie trankilamente ta lastra e bala banda di portero Nivillac i empata e partido, 1-1 pa su ekipo SUBT. Na man drechi di Girigorie por mira Mirion Maria kende a tuma e dos golnan di Sithoc pa su kuenta.

un kantidat di hugada antideportivo i konsekuentemente un kantidat di karchi heel reparti pa referee Hagen. Un hungadó a haña korá, tabata Compi Wilson kende tabatin un karchi heel kaba pa motibu ku el a kibra un avanse di SUBT Toppenberg a hunga e bala ku man.

Mirion Maria a kobra e tiru aki eksitosamente mandando asina su ekipo dilanti ku skor di 1-0. E echo di a kai atras den e markador a sakudi e barikaheelnan un poko i nan a

WIELRENNEN — MOSKOU — De wereldkampioen in de achtervolging bij de amateur, de Rus Nikolai Makarov, is zaterdag tijdens de eindstrijd tijdens de nationale kampioenschappen in Moskou verslagen door Victor Manakov. Het kampioenschap werd gereden op de nieuwe Olympische wielerbaan van Krilatskoie in Moskou. Manakov maakte over de vier kilometer een tijd van 4.43,73. de kilometertijdrit in 1.07,88.

Piet van Zeil in Interview

WILLEMSTAD — De Nederlandse parlementarier Piet van Zeil is zaterdagmorgen de gast in het Radio Hoyer II programma Interview van Anneke van Arkel en Jac Visser. Het programma begint om kwart over negen en duurt tot tien uur.

Cocktail aan boord van Hermes

WILLEMSTAD — Aan boord van het oorlogsschip Hermes, dat binnenkort een bezoek zal brengen aan Curacao wordt op 1 februari een cocktail party gehouden. Dit Britse helicopter-vliegkampschip komt aan de Brionwerf te liggen.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS

f. 4,50

TOT 10 WOORDEN

ELK WOORD MEER Fl. 0,25!

UITSLUITEND à CONTANT

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

HANG/legkast semi antiek fl. 175,-; 2 hang/legkasten fl. 160,-; 1 formica eetkatafel fl. 125,-; kinderfiets ..., Schout b.N. Doorman-..., tel.: 36195.

AIRCO'S GE fl. 500,- en ...,-, 5-deurs linnenkast moterlubke fl. 750,-. Te be-...: zaterdagochtend, Cas-... 14.

...GE Omni 1979, full equip-... 6.000 km corré. Inf.: tel.: ..., Boebiweg 4.

... 25 voet, pas gebouwd, ...al geverfd, met hulpzei-...roer, enz., vraagprijs: ...50,-, voor informaties: ...8144 na 5.00 p.m.

...RDAG 26 januari vanaf ... garage sale, Jan van ...straat 21, Mundo Nobo.

...ENS vertrek: Ford Mus-...randi 1973, full equipped, ..., prijs: NAfl. 8.700,-. In-...gen: Demeraraweg 27, ...tijdens kantooruren 12544.

...ENTIJD-plantentijd ... Bloem (geitenbestendig) ...anten. Korting voor grote ...e. Zaterdag- en zondag-... tel.: 671171, Kaya Ka-..., Jan Thiel.

...KAMERSET, 1 eetka-..., 1 kinderbed, Admi-...weg 22, tel.: 44427.

...SMOBILE Cutless Su-... 1979, z.g.a.n., full equip-..., financiering mogelijk, ...chi Pieters 46, Jong-..., : 77284.

PA motibo di viaje: un Oldsmo-... cas...

Informashon: Tobagoweg 18, Buena Vista.

AUSTIN Mini Estate 1973, 57.246 km, vraagprijs fl. 1.700,-, tel.: 76878.

AUTO Malibu 1973, fl. 5.500,-, airco, power brakes, V-8 350, power steering, tel.: 55617.

CAMARO '77, airco, power steering, power brake, F.D.Rooseveltweg 303A.

UN kas completamente nobo, Kaya Greoge Touw, Muizenberg. Informacion na Kaya Greoge Touw, Muizenberg no. 1, diadomingo 7.00'or mainta te diabierne 3.00'or atardi.

UN set di kambor completo, fl. 400,-, i.g.s., ice maker 1 jaar oud, Amandelweg 41.

HORNET 1971, 6 cyl, z.g.st. Te bevr. Quadrillastr. 21 na 5 uur n.m.

PIANO, fl. 975,-, tel.: 672547.

WEGENS vertrek: Chevrolet Impala '78, fully equipped, z.g.a.n., Puerto Ricoweg 133.

OLDSMOBILE '75, Delta 88 Royale fl. 9.000,-, fin. mogelijk, tel.: 55242, Kaya Stilla 19.

1 STOOF nobo. Pasa personal. Luyando, Seru Loraweg 4.

1 CHEVELLE Malibu '74, Nilda Pintostr. 1, tel.: 79330 na 5 uur.

EEN Pontiac Grand Prix de lux, full equipped, een Dodge Demon automatic, goed onderh., t.e.a.b., tel.: 26002/77333.

SPEEDBOAT, 12 voet, fiber-... Yamaha outboard motor, remote control, trailer etc., prijs: fl. 2.600,-, tel.: 671969 na 6.00 pm.

MOTORFIETS Honda, CB 750K, 1978, als nieuw, fl. 3.600,-, Zuid Popo 28.

BANKSTEL fl. 800,-, tel.: 671410, Jantje Wever 6, Sta Rosa.

VOLKSWAGEN Kever (Brazilie), fl. 2.800,-, financiering mogelijk, Emmalaan 4, Emmastad.

TWEE mooie fauteuils, waarvan één uitklapbare tv-stoel, metalen wandrek, twee Cleopatra bedden met Auping-matrassen, 90 breed, 2.10 lang, tel.: 674410.

TOYOTA Celica Liftback, 1979 voor fl. 1,900,-, tel.: 79638, Gosieweg 205.

RENAULT 6, '73, fl. 1.800,-, Piscaderaweg 174, tel.: 25943.

PIANO merk Challen fl. 750,-, tel.: 672446.

RASDUIVEN, Capucijners, kruldulven, Holl. kroppers, zaterdag 9-12, Seroe Loraweg 99, tel.: 35152.

2 SPIKSPLINTERNIEUWE woonhuizen, waarvan 1 direct opleverbaar, gelegen te Jongbloed, bebouwd 170 m2, gelegen te Soledad, bebouwd 220 m2. Inl.: Kantooruren tel.: 44981.

PIANO (witte vleugel), merk Knabe. Inl.: Nico Zijlstra, Matrozenweg 10, tel.: 43892.

OLDSMOBILE Stationwagen, bj. '71, Simca 1501, bj. '69, airco General Electric, 2 jr. oud, fan, aquacat sailboat met trailer, strijkijzer, lieve hond, tel.: 35469.

GASFORNUIS in goede staat, bureau moet opgeknapt worden, Baraltwijk 3.

COMPLETE Sunfish met dekzeil en trailer. Inlichtingen: tel.: 37742 na 7 pm.

1 KLERENKAST, 1 vloerkleed, zo goed als nieuw, Portugezenweg 18A, Saffisant.

"ENCYCLOPEDIA Britannica", volle(Engels), i.z.g.s., 30 delen: 1 index, micropedia 10 delen, macropedia 19 delen, fl. 2.750,-. Inl.: 78568.

CB merk Eversonic, 40 Cannal voor NAfl. 350,-, tel.: 14304.

TE KOOP AANGEBODEN

1980 m2 bouwgrond te FRANCIA, t/o Rooi ...otje. Vr. pr. fl. 85.000,- tel. 37183 - 35600

TE KOOP GEVRAAGD CURACAO

EEN stenen woonhuis van fl. 30.000,- tot en met fl. 90.000,-. Inlichtingen tel.: 43112.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

GEMEUBILEERD appartement. Te bezichtigen na 17.00 uur, Rooseveltweg 421, tel.: 81825.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ONDERWIJZER zoekt flat of tuinhuisje, tel.: 79596.

ONDERWIJZER zoekt woonhuis 2 à 3 slaapkamers in goede buurt, tel.: 79596.

JONGEMAN, werkstudent, zoekt kamer of flat in de buurt v/d stad. Inf.: ma t/m za tussen 7-3, tel.: 13170/13172, Albertus.

GEMEUBILEERD appartement of tuinhuisje, voor zo spoedig mogelijk, tel.: 81337.

LERAAR van Stuyvesant College Curacao zoekt een gezin voor woningruil op St. Maarten, periode 5-11 april 1980. Infanteristenweg 11.

PERSONEEL GEVRAAGD CURACAO

UN ayudo pa trabao di cas, 2 biaha pa siman, tel.: 24516, pa un cita.

UN hende pa trabao di cas y cushina, Rimi Agencies, Asteroidenweg 21, tel.: 86670.

DIVERSEN CURACAO

DUITSE herder reu met stamboom zoekt dito teef om samen te relaxen, tel.: 84654, 1° keus uit nest gevraagd.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

CHEVROLET Monte Carlo, 1979, full equipped, Ierlandstr. 13, tel.: 45749/46771.

INBOEDEL: Piedra Plat 18, tel.: 28626.

DATSUN 180B Stationwagen, bouwjaar 1975. Te bevragen: Bubali 18.

COINS: We buy old silver coins for higher value, 9-2047.

FORD Maverick '75, fuel-efficient, 6 cyl-enige 1 automatic, airco fl. 7.400,- cash, tel.: 45794, Van Speykstr. 4, San Nicolas.

FORD Granada, 45.000 km, goede staat, kaptafel, tv, stalen watertank, 3.000 liter, monteerbaar op truck, partij potgrond, zakken 25 lbs, tel.: 22140.

RENAULT 6 TL, 3 1/2 jr. oud, fl. 3.500,-, Rasmijnstr. 2, San Nicolas.

FIAT 127, 1976, fl. 2.000,-, Paradera 175B.

FORD Fairmont 1979, in prima staat, financiering mogelijk, na 18.00 u. Seroe Pita 48G.

PLANTEN! Een stekje hoeft niet duur te zijn. Reinier & Adèle, Stadionweg 9, tel.: 22560.

VIDEO player I.V.C. Bernardstr. 70, tel.: 46543.

TE KOOP GEVRAAGD ARUBA

HUIS, prijs nader over een te komen, tel.: 24855.

TE HUUR AANGEBODEN ARUBA

GEMEUBILEERD huis, drie slaapkamers, rustige buurt. Inl.: Ierlandstr. 13.

GEM. appartement, tel.: 24984.

TWEE gemeubileerd appartementen, Ponton 70A, tel.: 23352, per 1 maart '80.

TE HUUR GEVRAAGD ARUBA

ONGEM. woonhuis, liefst 2 à 3 slaapk., O'stad of omgeving. Voor inl.: Malmberg, tel.: 24545.

UNFURNISHED house, round O'stad, between fl. 250,- and fl. 300,-, Weg Fontein 69, tel.: 24300 ext. 160.

NEDERLANDS echtpaar zoekt gemeubileerd huis voor + half jaar, tel.: 21344.

MET spoed gevraagd, ongem. huis, tel.: 47210/47348.

PERSONEEL GEVRAAGD ARUBA

MET spoed hulp in de huishouding en oppas voor baby, tel.: 24360 ext. 143.

English Companion

The world in a nutshell

WASHINGTON — The United States has offered China military supplies and the coveted "most favoured nation" trade relationship in major policy shifts expressing American anger over Soviet intervention in Afghanistan. These two separate moves by the Carter Administration and Congress marked a virtual end to the stated policy of a balance in US relations towards China and the Soviet Union. The Pentagon offer to sell military support equipment to China was described by officials as a "small incremental step" that could lead to the sale of much more advanced equipment. In a third move, the House of representatives voted overwhelmingly for a resolution calling for a boycott of shifting of the Moscow Olympics.

President Carter, who warned the Soviet Union in his State of the Union message he would use force if necessary to protect vital Gulf oil routes, told visiting Italian Prime Minister Francesco Cossiga that the Soviet threat in southwest Asia and "terrorism" in Iran were "pessure for friends to stand together". The President's warning, his toughest message to the Kremlin, produced mixed reactions at home and abroad as well as a brusque Soviet dismissal of American claims to vital interests in the Gulf.

PEKING — Senior Chinese Vice-Premier Deng Xiaoping said the United States, China and other countries should unite to deal seriously with Soviet expansionism.

MOSCOW — The official news agency Tass described US reports that the Soviet army was using nerve gases in Afghanistan as a fraud put out by the US Central Intelligence Agency (CIA). Soviet Foreign Minister Andrei Gromyko urged Iranians to dismiss what he called anti-Soviet intentions circulating in Iran. Mr Gromyko referred to "fabrications about the Soviet Union's" alleged sinister intentions towards Iran" in an apparent reference to western reports of a Soviet troop build-up on the Afgha-Iranian border.

ROME — Italian President Sandro Pertini attacked the Soviet intervention in Afghanistan as "a criminal action which we condemn....in the name of civilisation against the modern barbarians".

PARIS — French Foreign Minister Jean François-Poncet told the Soviet Union that only the withdrawal of its troops from Afghanistan could solve the current East-West-crisis.

PANJPAI, PAKISTAN — Afghan refugees who fled into the barren regions of western Pakistan are falling sick because of the intense cold, refugee officials said. They said that the refugees need more tenths, clothes and shoes to help them pass the winter.

LONDON — The British government announced a package of reprisals against the Soviet intervention, including the end of the preferential credits for exports to the Soviet Union and the cancellation of ministerial visits and military exchanges.

LONDON — Britain's sports administrations rejected calls for a boycott of the Moscow Olympics and one of them said any government move to legally ban participation would make Britain a totalitarian state.

CAIRO — Egypt's Defence Minister General Kamal Hassan Ali said training camps had been opened in Egypt for Afghan volunteers to enable them to fight Soviet troops in Afghanistan.

PARIS — French President Valiry Giscard d'Estaing is sending his Secretary of State for Foreign affairs Olivier Sting to Baghdad next week to discuss the Soviet intervention in Afghanistan.

BRUSSELS — Demand for European Common Market milk powder, cereals and butter is rising as trades anticipate big Soviet purchases, EEC sources said.

TORONTO — Some Olympic events could be held in the four-year old olympic facilities in Montreal if this year's games were shifted from Moscow to several western cities, caretaker Prime Minister Joe Clark said.

SAN FRANCISCO — An earthquake shook skyscrapers in San Francisco, damaged buildings across a 200-mile-wide (320 km) area, injured at least 50 people and forced the evacuation of a nuclear laboratory. Police said 500 people were made homeless by the quake, which measured 5.8 on the Richter scale, strong enough to cause considerable damage.

TEHERAN — Five major candidates in Iran's presidential elections have responded to a unity call from ayatollah Ruhollah Khomeini by pledging to support whichever one of them is elected. The country's revolutionary leader made the call from his sickbed in a Teheran hospital yesterday, when he urged all Iranians to vote today in the country's first presidential election.

WASHINGTON — Senator Edward Kennedy has cancelled a weekend campaign trip in his native New England this weekend and announced that he will make a major policy speech on Monday. An aide to the Massachusetts Senator declined to say whether the speech would deal with the future of Mr Kennedy's campaign for the White House.

CAIRO — Egypt today formally regains from Israel control of another area of Sinai, including the strategic Milta and Giddi passes, and the two countries will open their borders for land travel. Israel's pull-back, the fifth since it signed a peace treaty with Egypt in March last year, gives Egypt control over two-third of the peninsula.

WASHINGTON — The United States says it will send 50 military aircraft to Morocco, which is fighting independence-seeking Polisario guerrillas in the western Sahara.

WASHINGTON — The Carter Administration said it found nothing disturbing in a statement by Panama's President promising to study Iran's request for extradition of the deposed Shah and calling for release of American hostages in Teheran.

DETROIT-MICHIGAN — Two Iranian students detained on charges of threatening to assassinate President Carter have been indicted by a federal grand jury for possession of an unlicensed firearm.

MOGADISHU — Somali President Mohames Siad Barre reopened his country's parliament after a 10-year suspension and said he would soon form a new government.

UNITED NATION — African delegates say they will seek a Security Council meeting on alleged British violations of the Lancaster House Rhodesia peace agreement and the continued presence of South African troops in the territory.

GOTHENBURG, SWEDEN — Robin Cousins of Britain won the gold medal in the men's event at the European figure skating championships. Jan Hoffmann of East Germany won the silver medal and Vladimir Kovalev of the Soviet Union the bronze.

Soviet Poll

HAVE YOU HEARD of the Soviet public opinion organization called Gallupovitch, Harrisky, & Ropov? No? Well that's probably because the Kremlin's experiment with citizen surveys lasted only a week. The following interview by a G, H, & R pollster with an average Soviet citizen, Popov, may explain why the poll was so short-lived: "Good afternoon, comrade, I am a pollster for Gallupovitch, Harrisky & Ropov and would like your opinions on some subjects of current interest." "You want my opinions, Comrade Pollster? Well, there is an old Russian proverb that says 'Animals have long tongues but can't speak; men have short tongues and shouldn't speak. ' I hope you won't think me rude if I suggest that you go elsewhere. I prefere to keep my opinions for my self." "But, Comrade Popov, it is your civic duty to the party and the motherland. It is important to know how the average citizen feels." "How do you know my name?"

"Uh, um, well..... Our Division of Citizen Selection did some research and gave us the names of certain people who would constitute a random sample. You should consider it an honor." "I can get along without honors, Comrade Pollster. There is an old Russian proverb that says, ' If **you lie on the ground you** cannot fall." "But, comrade, do not forget that you canm be kicked while lying down." "Ah, when you put it that way you have my undivided attention! There is an old Russian proverb that says you cannot teach a shrimp to whistle--but you just did". "Good. Now then, the first question is about the noble and courageous response of the Soviet Union to pleas from the friendly people of Afghanistan for military aid in their struggle against the aggressive plots of foreign imperialists and hegemonists." "Is that the question?"" No the question follows: "Do you agree with the Soviet government's decision to assist the progressive and democratic authorities in Afghanistan in their efforts to prevent the forces of reaction from destroying their legitimate and popular government?" "Absolutely. We did what we had to do to save those unfortunate people of Czechoslovakia." "Of WHERE?" "Oops! Sorry! I meant the unfortunate people of Afghanistan." "Now then, question number two: 'In your view, which of the following organizations is a menace to peace-- the reactionary and subversive U.S. Central Intelligence Agency, the fraternal and progressive World Federation of Trade Unions, or the International Chess Federation?" "Let's see now..... That's a tough one. I'm behind on the news. My subscription to Pravda ran out, and my wife's mother has been ill, and --" "Comrade Popov, an answer!" "Right, Comrade Pollster! I'll guess the Central Intelligence Agency." "YOU AREN'T SUPPOSED TO GUESS ANYTHING! THIS IS A PUBLIC OPINION SURVEY! I WAS ASKING FOR YOUR VIEW!" "Please dont get so red! I knew I wouldn't be any good at this. After all, I've never been asked for my opinions before. What's the next question?" "Al right: 'Are you, generally speaking, satisfied or dissatisfied with the way things are going in this country?"

"I'll go along with the majority on that one, comrade. Whatever the other citizens say is all right with me. "NO! NO! YOU'VE STILL GOT IT WRONG! WE WANT YOUR VIEW, NOT THE VIEWS OF OTHERS! DOES IT MATTER WHAT THE MAJORITY SAYS?" "Thats the toughest question yet, Comrade Pollster. In some countries it doesn't **matter. Can you put me down** for 'no opinion'?""No!" "Ah.... Has anyone ever answered that he wasn't satisfied?" "Yes some people in Siberia did." "Were they in Siberia before answering?" "No." "Then put me down as satisfied."

ROBERT YOAKUM

Beurs Amsterdam

ADM BEURS	39,[illegible]	VOGRINTEN	1[illegible]3,00
7PCTNED66	[illegible],11	HAGEMEIJEI	3[illegible],50
AKZO	5[illegible],[illegible]	INTERMUL	[illegible]3,00
HEINBELBEH	[illegible]	NONNEDPAP	26,50
HEINBIER	[illegible],30	NAARDEN	1[illegible],[illegible]
HOOGOVENS	51,[illegible]	OGEM	13,00
HVA	[illegible],[illegible]0	PAKHOED	[illegible],00
PHILIPS	11[illegible],60	RIJNSCH	[illegible],50
UNILEVER	1[illegible],10	EMS	1,[illegible]
KONOLIE	7[illegible],10	VMF	[illegible],50
KLM	96,00	VNU	59,30
KNSM	[illegible],00	WERELHAV	11[illegible],20
VOMMEREN	31,00	WESSANEN	43,30
SCHEEPVRTU	[illegible]9[illegible],00	ANTBROUW	[illegible]07,00
ABN	11[illegible],20	ANTVERF	170,00
NAT NED	3[illegible],50	ARUBELEC	1[illegible]5,50
ALBHEIJN	6[illegible],00	SURBROUW	130,0[illegible]
AMRO	42,00	CONVERTO	491,0[illegible]
BERGOS	9[illegible],[illegible]	GOLDMINES	176,0[illegible]
VBERKEL	60,50	IKABELMIJ	1[illegible]4,0[illegible]
BOLS	220,50	ROBECO	171,0[illegible]
BREDVERB	57,70	ROLINCO	149,00
BUEHRMANN	60,00	ALCANAL	105,00
BIJENKORF	166,50	NA7 3/4 71	-
CALVE	172,60	NA6 1/2 67	-
CURHANDMIJ	2[illegible],00	NA5 67	-
ELSEVIER	[illegible],30	NA4 1/2 62	-
FOKKER	15,00	NMB	[illegible]9,37
VGELDER	[illegible]4,50	VANDORP	170,00
GISTRBROC			

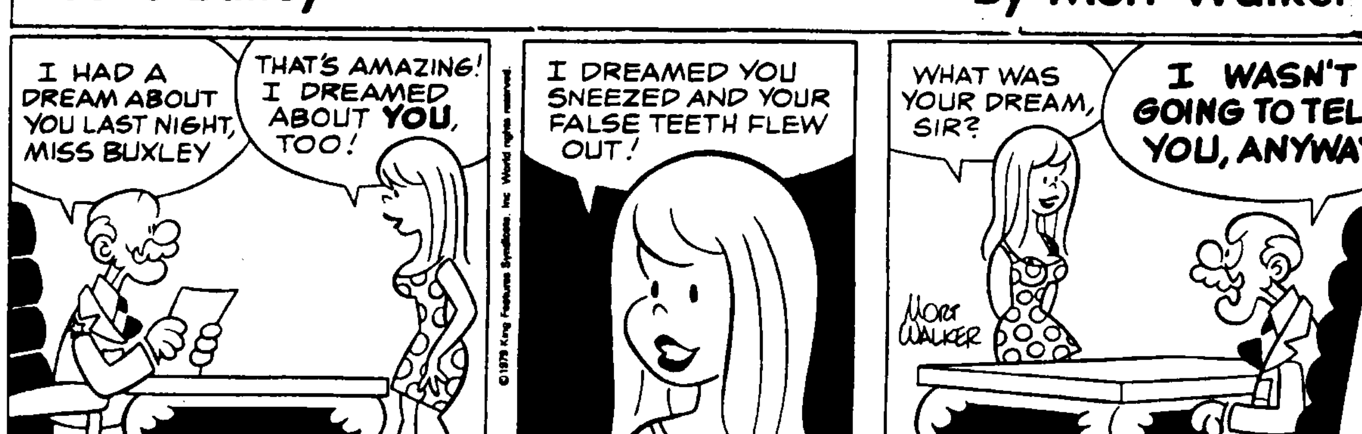
Beurs New York

		intnick	26 7/8
afcindustr	40 1/4	intpaper	10 1/4
akzona	14 1/4	inttlt	23 7/8
alcanalum	56 1/4	japanf	34 3/4
allaghpow	15 1/8	jmanvill	17 3/8
allchemy	51 1/2	kanscity	38 7/8
allumcoam	62 7/8	kanspow	39
amxinc	51 7/8	konnecott	46 1/2
amhess	53 1/4	klm	17 7/8
amairlines	10 1/4	kraftco	12 7/8
ambrands	68 5/8	krogerco	54
abroadc	36 1/2	lehmanco	44 5/8
amcanco	35 5/8	littonin	12 1/2
amcynco	33 3/8	lockheed	19 7/8
amelecp	18 3/8	ltvcorp	50 1/4
amexpr	32 1/4	marshfld	22 3/4
amnome	27	martinm	56 1/2
ammotors	8 3/8	maydeps	44 3/8
amnatgas	49 3/4	mcainc	70 1/4
amstandi	53 1/4	mcdonn	20 1/4
amteltel	51 3/4	merck½c	28
ampexc	19 3/4	metrogm	50
amfinc	15 1/8	midiross	56
amcoo	27 5/8	minnesota	53 7/8
amstdind	42 5/8	mobiloil	55 1/4
amrcosteel	29 3/8	monsanto	23 1/8
amstdst	43 5/8	motorola	23
asaltd	48 3/4	nabisco	76 5/8
asarcoinc	41 1/8	natcanc	51 1/8
achlandoil	38 7/8	natcashr	22 3/8
atlantrich	53 3/8	natdist	29 7/8
bendixcorp	24 5/8	natgyps	4 3/8
bethlsteel	65	natsteel	12
boeing	18 1/2	nattoac	37 1/4
burlington	65 7/8	nigaram	30 5/8
burlinc	82 7/8	nlindus	30
burroughsc	36 1/4	norwest	34
campac	6 3/8	nrdaihil	27 3/8
[illegible]	56 7/8	nillinois	13 1/8
caterpiltr	47	occpetr	22 1/8
celanesec	40 7/8	olincorp	21 1/8
chasmanh	31 7/8	pacifgas	5 1/2
chessiesys	7 7/8	paciflgh	23 1/2
chryslerc	22 3/8	panam	33 1/8
citicorp	90 1/4	pepsico	35 1/4
citiess	33	phelpsd	--
cocacola	13 7/8	phmorris	54 1/4
colgatep	21 1/8	philips	24 3/4
colourtile	52 1/4	phillpet	72 5/8
coltindinc	33	polaroid	18 1/8
columgas	20 3/4		
	41 1/2	proctorg	31 1/4
commed	24 1/4	publso	22 5/8
commsat	44 3/4	quaker	61 1/2
comnatg	51 1/4	rcacorp	24 1/2
contcanco	54 5/8	reliance	33 3/4
contoil	15 3/4	repsteel	59
conttelc	57 1/2	reynolds	
controld	65 1/4	rockwell	
cpcint	47	royald	79 1/2
crownzell	8 1/2	safeind	53 1/8
culbroc	27 1/4	schaefer	4 3/8
curtwrc	35	schlumb	101 5/[illegible]
curtwrca	38	scaner	17 1/2
dartind	34 3/8	shelloil	66 5/8
dowchem	40 7/8	southco	12 1/8
dupont	8	southpa	41 3/4
easternn	50	southra	61
eastkodak	26	sperryr	56 3/4
elpasng	28 5/8	stbrands	33 3/4
esmarki	58 3/4	stoilcal	61 1/8
exxonc	--	stoilind	37 7/8
fairchc	29	stdrugs	20 5/8
florida	58 1/8	suncilc	76 1/4
fluorc	54 7/8	suncoilcp	79
fordmot	28 7/8	syntexc	30 3/4
fruehayf	37 3/8	tandyc	32
gatxcorp	24 3/[illegible]	tandycraft	5 1/4
gencable	54 5/8	tenneco	40 3/4
genelect	29	texatcoinc	35 1/[illegible]
genfoodc	55 1/8	texasinstr	95 3/[illegible]
genmot	3 [illegible]/8	texasutil	16 7/8
geninput	27 1/2	toledoed	18 1/8
gentelt	32	transwa	16 1/8
gettyoil	26 3/8	twocntrf	47 5/8
gillette	[illegible]	unilever	60 3/4
goodrich	13 7/8	unioncarb	47 1/4
goodyear	41 1/8	unionol	12
graceco	16 5/8	unoilcal	53 1/8
greyhnd	104	uniompac	78 1/8
gulfoilca	38 1/8	uniroyal	4 1/4
gulfoil	33 1/2	unbrands	13 1/[illegible]
heinzco	21 1/8	untechn	51 1/[illegible]
hellerl	34 1/4	usstel	19 7/8
hiltonh	90	warnorl	21 3/4
honeyw	23 1/[illegible]	westbanc	33 5/8
itcontr	36	westunion	23 1/8
impoil	13 5/8	westingh	24 3/8
inslico	70 5/8	wheelabr	35 5/8
intbus	21 1/4	woolworth	24 1/2
intflav	33 7/8	wrigley	78
intharv	26 7/8	xerox	63 5/8
	40 1/2		

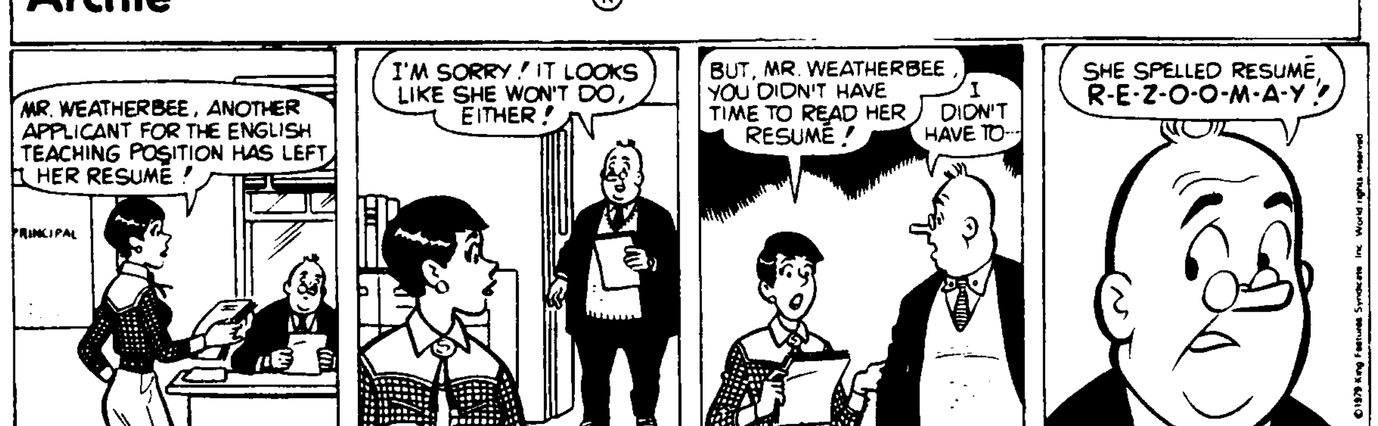
Koersen Centrale Bank

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.525	1.545	1.565
PND STERLING	4.015	4.07	4.13
NED GLD	93.07	93.79	94.59
BOLIVAR	40.91	41.63	42.43
ZW FRANCS	110.92	111.64	112.44
FR FRANCS	--.--	44.05	44.75
DUITSE MARK	102.87	103.59	104.39
SUR GLD	--.--	100.07	100.97
IT LIRE	1.90	2.20	2.26

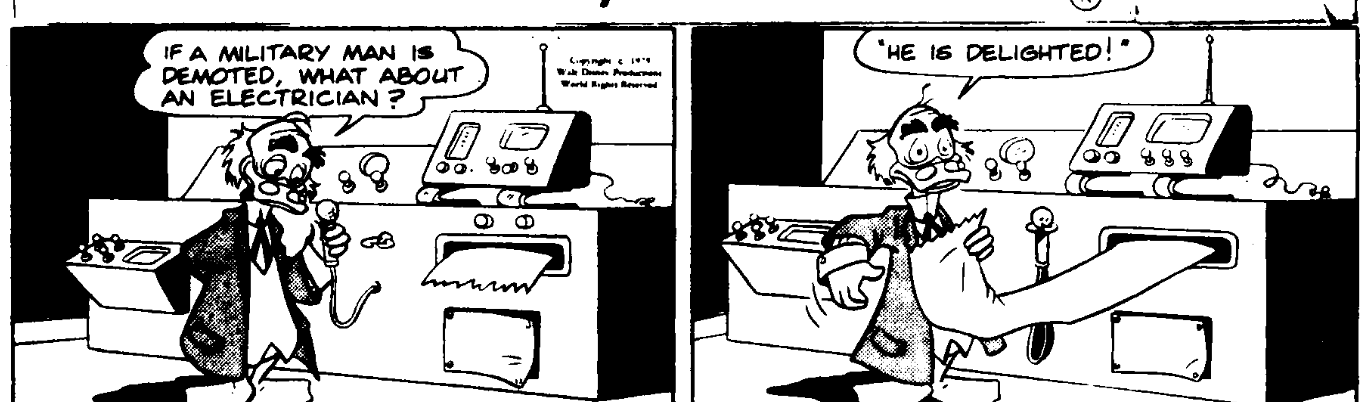
Beetle Bailey ® By Mort Walker

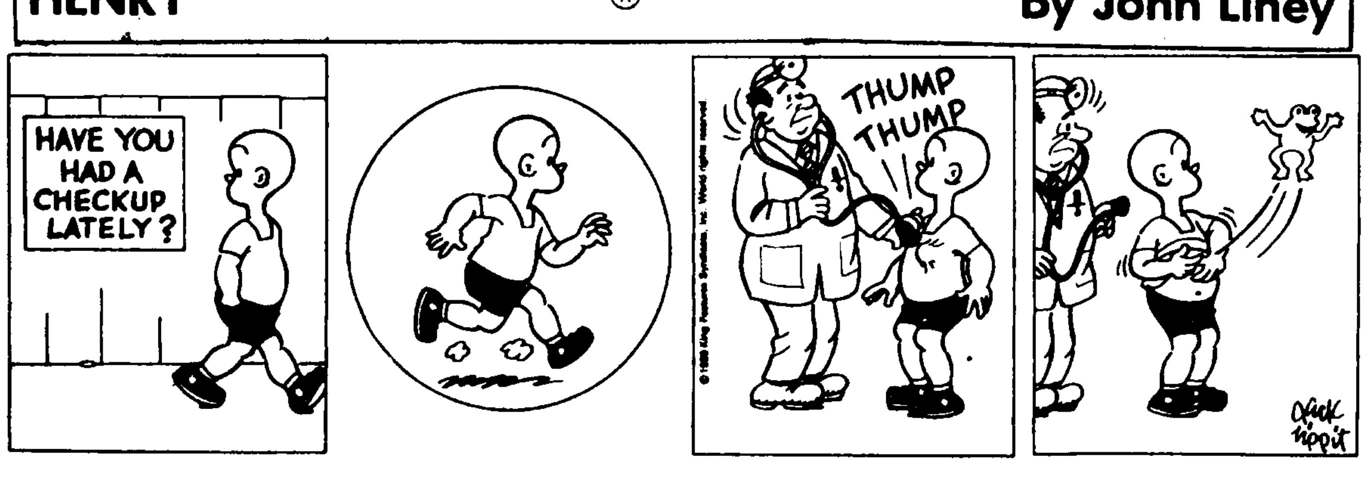
Archie ®

Walt Disney's DONALD DUCK ®

HENRY ® By John Liney

Minister V/d Stee : kleine eilanden royaler bedelen

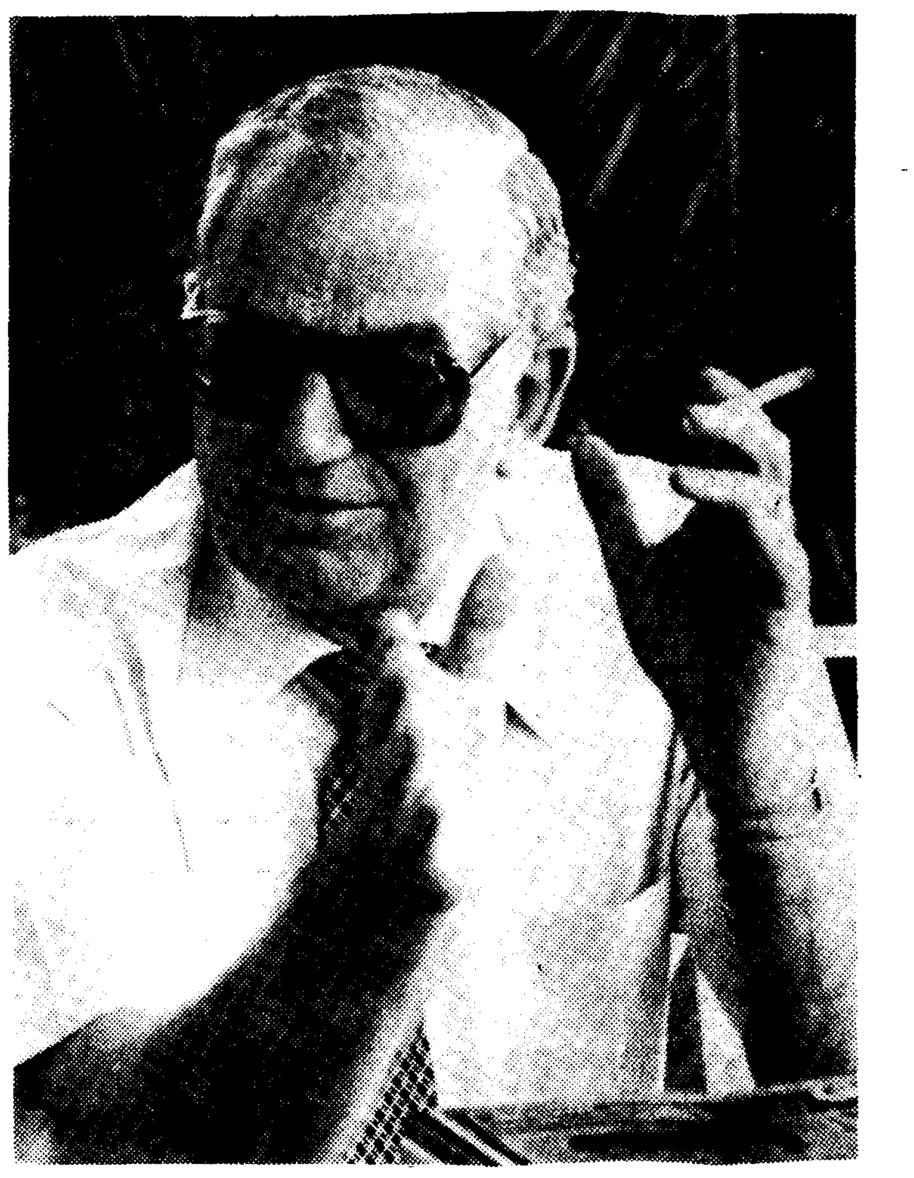
Koninkrijkswerkgroep is studeerkamer-commissie

Opmaker: Maruen Baroud

Door Frans Heiligers

WILLEMSTAD — "In Nederland, en dan met name door ons, wordt anders tegen de werkgroep aangekeken dan hier. Voor ons is het een groep die in alle rust en kalmte een studeerkamergroep is, die een aantal mogelijkheden op een rijtje moet zetten. Terwijl dit op de Antillen veel meer als een politieke affaire wordt beleefd. We zeggen: nou heren ga uw gang; studeer erop gedurende een jaar en dan gaan we een politieke conferentie in". Aan het woord is minister Fons van der Stee (Antilliaanse zaken).

"Wat hier op de Antillen vaak gedacht wordt is dat in de werkgroep al beslissingen vallen. Dat is absoluut niet het geval. Het is opvallend dat hier iedereen met zijn "achterban" praat, er komen gezamenlijke standpunten, maar dat is bij ons helemaal niet het geval. Het is inderdaad zo dat ik af en toe eens met Biesheuvel praat, maar de stukken van die werkgroep lees ik nooit. We zitten dan wel eens te filosoferen over de hele zaak. Dat wel, maar onze betrokkenheid is veel minder. Het is gewoon een van die vele commissies die aan het werk is. We zien maar het liefst dat zij in alle rust een aantal modellen op tafel legt. Liefst ook weer niet teveel, want dan wordt de keuze zo moeilijk. Het is voor ons een deskundigen-groep".

MR A.P.J.M.M. VAN DER STEE
.......niet bang zijn voor wat tumult........

De minister vindt het niet nodig dat nu reeds voortdurend contact wordt opgenomen met uiteenlopende maatschappelijke groeperingen over de vorderingen. "We hebben een studierapport nodig dat vervolgens onderwerp van discussie kan gaan worden", zei hij. "Het gaat vooral om de staatkundige structuur. Of daar nou de hele samenleving bij betrokken moet worden....ik vind het een vraagpunt. Vooral omdat daardoor de zaak zo immobiel wordt".

"Kijk de keuze-problematiek is niet aan de orde. De vraag is of er een aantal oplossingen op tafel gelegd kunnen worden en daaruit zal naderhand in een maatschappelijke discussie een keus gemaakt moeten worden. De Ronde Tafel Conferentie zal ergens tot bepaalde afspraken moeten leiden. Maar die zullen op de eilanden beslist moeten worden. Dat zal dan nog wel een jaar of twee duren voordat dat allemaal goedgekeurd zal zijn, of geammendeerd of in een volgende Ronde Tafel Conferentie. Daar is nog niet over gesproken".

"Ik denk aan een Ronde Tafel Conferentie van tweemaal tien dagen met een pauze van enkele weken. Dat heb ik nog nooit met mijn Antilliaanse collega's overlegd, hoor, maar daar denk ik persoonlijk aan. Zoals ook vervolgens aan een globale opzet die dan intereilandelijk en bij het Land een goedkeuring moet zien te versieren".

EGO-STELLING

Ondanks de aanvankelijke bedoeling dat de werkgroep zou bestaan uit deskundigen/niet-politici hebben de besprekingen een zwaar politiek karakter gekregen. Dat geeft minister Van der Stee ook toe: "Het is een politiek onderwerp. Temeer omdat er een groot aantal Antilliaanse politici in de werkgroep zitten. Maar of je dat karakter nou nog eens zou moeten onderstrepen, ik geloof van niet".

Gezien het verloop van de discussies gaat het om twee politieke blokken, die van Curacao en die van Aruba, die tegenover elkaar staan.

"Dat is juist ja. In het diepste wezen gaat het ook om het conflict Aruba-Curacao. Zozeer zelfs dat je op de andere eilanden de vraag kunt beluisteren of er nog wel belangstelling voor hun problemen is. Misschien niet helemaal ten onrechte".

Dat is toch wel belemmerend gezien de eigenlijke bedoeling dat de werkgroep een studiegroep is?

"Dat vind ik ook een beetje jammer, want daardoor wordt het ook zo geblokkeerd. En daardoor wordt het ook zo moeilijk om nieuwe ideen op tafel te leggen. Wanneer iedereen praat vanuit zijn eigen ego-stelling en alleen maar in de beslotenheid van een club, dan heb je de kans dat mensen hun ego-stellingen verlaten en dat er iets nieuws geboren wordt. In zoverre ben en blijf ik wel een zwaar felle voorstander van het studeerkamer-idee, dus dat de Koninkrijkswerkgroep in beslotenheid moet blijven opereren".

AFSTAND

Is het nog wel reëel om te verwachten dat uit deze werkgroep, in aanmerking genomen dat de eigen ideeen duidelijk zijn bepaald door de betrokkenen, nog nieuwe ideeen worden geboren?

"Het is wel iets waar de Nederlandse deskundigen druk mee bezig zijn door voor een hoop onderwerpen nieuwe ideeën op tafel te brengen en waardoor partijen wat dichter bij elkaar kunnen worden gebracht. In die zin dat ze hetzelfde gaan denken over oplossingen; niet in de zin dat ze politiek dichter bij elkaar zullen komen. Dat hoeft ook niet persé."

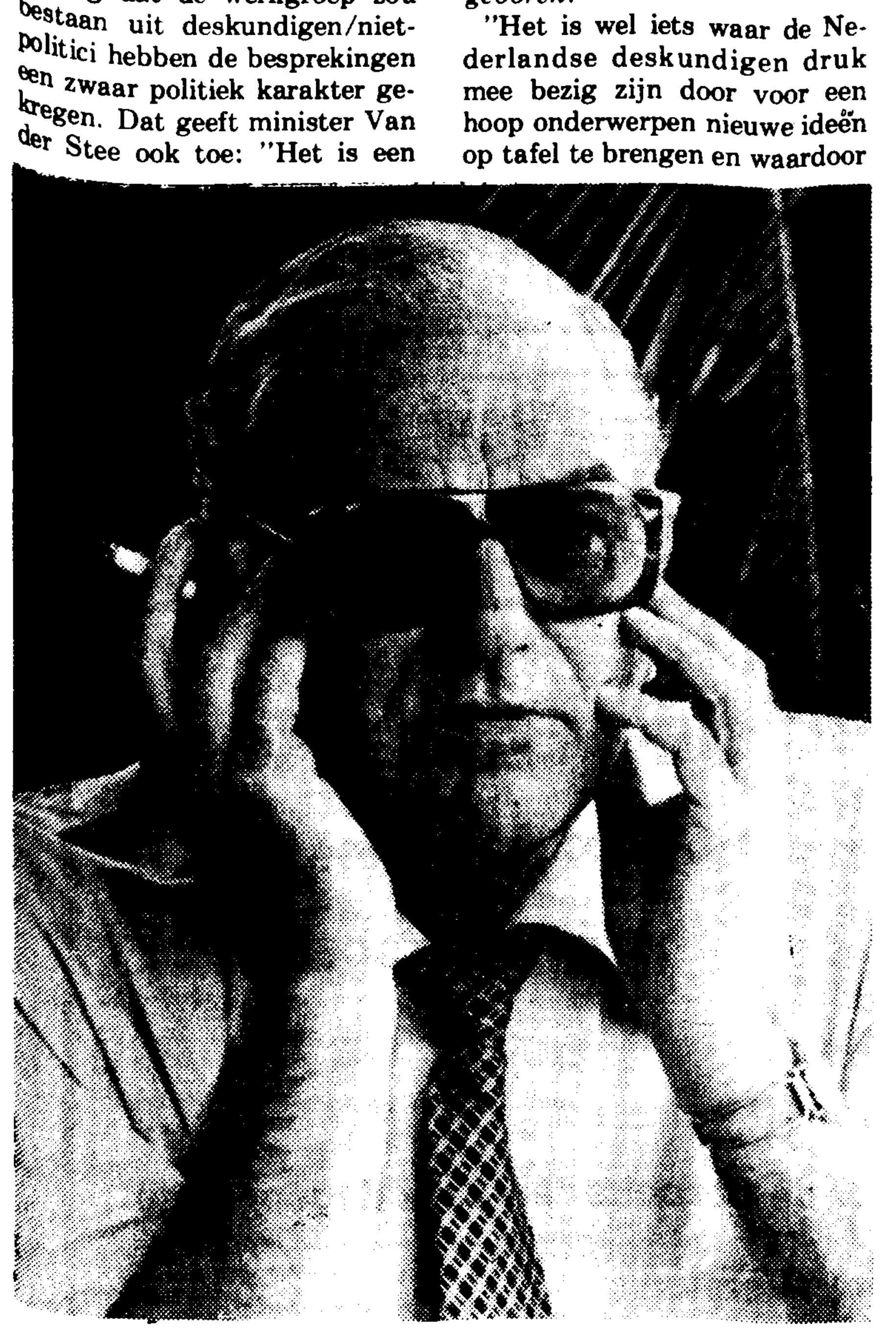
Maar die nieuwe ideeën zouden eigenlijk toch - willen ze het beste rendement hebben - vanuit de Antillen moeten worden voortgebracht?

"Ja, nou, ik denk dat dat toch wel gebeurt, maar ik sta er te ver vanaf om dat te kunnen bekijken. Je zou het kunnen weten als je alle verslagen en rapporten leest. En dat doe ik niet. Dat is mijn werk niet. Ik moet een zekere afstand kunnen behouden. Anders zou ik al gecommitteerd zijn met wat later op tafel komt en ik wil mijn handen vrij houden".

U zegt dan wel uw handen vrij te willen houden, maar kort geleden hebt u toch uw persoonlijke mening kenbaar gemaakt over uw bedenkingen over een bepaald model.

"Dat is juist. Ik heb natuurlijk mijn eigen politieke opvattingen ook en als dat zo gelegen komt, dan aarzel ik niet om die ook naar buiten te brengen. Daar moet je ook niet te benauwd voor zijn. Een beetje rumoer doet ook niets. Het feit dat we de zaak aan een Koninkrijkswerkgroep gedelegeerd hebben, wil natuurlijk niet zeggen dat ik en mijn mensen ook niet politiek door denken en dat wij ook niet onze eigen standpunten hebben. Alleen men moet niet denken dat wij die standpunten dwingend zullen gaan opleggen".

"Du moment dat je in de politiek, en zeker in de politiek in het Caribisch gebied, erg bang bent voor tumult, dan ben je weg, dan kun je geen stap meer zetten. Het zal altijd wel zo zijn dat een aantal groeperingen ontevreden zal zijn met bepaalde uitlatingen".

MINISTER FONS VAN DER STEE
.........niet rijp voor onafhankelijkheid.........

SLAGVELD

U bent nu twee jaar minister voor Antilliaanse zaken. Denkt u nu te weten hoe de politieke verhoudingen hier liggen?

"Dat vind ik een ontzettend moeilijke vraag. Je doet je best, hè. Je zorgt dat je politiek zo goed mogelijk geinformeerd bent doordat je met enorm veel mensen spreekt. Ik heb zo langzaamaan wel het idee dat ik énig inzicht gekregen heb, laat me het zo uitdrukken. Maar dat je daarmee het hele slagveld beheerst, nee dat geloof ik niet. Van de andere kant dat wordt ook niet van ons verwacht. Je moet niet vergeten: wij werken in een bepaalde staatkundige structuur. Voor ons is er nog altijd een centrale regering met wie wij de zaken doen en die voor ons de statutaire partner is. Het is ook zo dat het beleid hier primair door Antillianen bepaald moet worden. We kunnen slechts een ondersteunende rol spelen. Dat geldt op alle terreinen. Van mij moet dan ook niet verwacht wordt dat ik alle details van alle politieke en maatschappelijke nuances, die hier bestaan, ken".

OP 17 JANUARI WAS het exact een jaar geleden dat minister Fons van der Stee in Den Haag de Koninkrijkswerkgroep installeerde. Sindsdien hebben verschillende vergaderingen plaats gehad van deze werkgroep De werkgroep is door eigen leden meer dan eens uitgemaakt voor "komedie" en een manier van Nederland om tijd te rekken. Dat land zou hopen dat er ooit eens een oplossing uitrolt voor het geschil tussen Aruba en Curacao. Neem daarbij de grote beslotenheid waarin getracht wordt de vergaderingen van de werkgroep te laten verlopen, dan zijn er redenen genoeg om minister Van der Stee na een jaar opnieuw aan het woord te laten over het verloop binnen deze "studie-groep", die inmiddels heel duidelijk een voorproefje is geworden van de Ronde Tafel Conferenties die nog moeten volgen (N.B. Dit interview is afgenomen vóórdat de NVP-U met zijn "ommezwaai" ten gunste van een onafhankelijk Curacao kwam, waardoor de kaarten nu enigszins anders liggen).

Omdat u toch enig inzicht hebt in de verhouding, hebt u ook gemeend uw persoonlijke mening over de Arubaanse onafhankelijkheid kenbaar te moeten maken?

"Ja, maar dat heb ik gedaan in een context toen ik het gevoel kreeg dat hier op Curacao en op Bonaire de indruk was ontstaan dat Nederland zich volstrekt willoos overgeleverd had aan een aantal Arubaanse opvattingen, terwijl die volstrekt de onze niet zijn. Ik heb dus duidelijk willen maken dat dat absoluut niet het geval is. Dat ze dat op Curacao en Bonaire totaal bepaald verkeerd zien".

Die indruk is versterkt na het bekend worden van de discussienota's opgesteld door de Nederlandse werkgroepleden nadat die het politieke veld in Den Haag hadden verkend.

"Je krijgt het gevoel dat in die verhoudingen bepaalde mensen een heel sterk voorstander zijn van de status quo. Dan wordt ieder idee, wat ertoe leidt dat er iets nieuws komt, al meteen gezien als een zich overgeven aan de partij die verandering wil"

Zo simpel ligt dat?

"Ja, dat wordt dan door degenen die tevreden zijn met de bestaande toestand en die dat zo willen houden, veel sneller gezien als een zich opstellen aan de kant van anderen die wel een verandering willen".

HANGIJZER

Aruba vindt - zo valt telkens weer op - de financiele consequenties nog niet eens zo belangrijk bij de discussies over decentralisatie en vernieuwingen als Curacao. Vindt u als minister van Antilliaanse zaken, die in die hoedanigheid ook de ontwikkelingssamenwerking met de Antillen tot uw taken heeft, niet dat ook erg goed op de financiele gevolgen gelet moet worden?

"Daar ben ik het volstrekt met u eens. Daar moet ook zeer zwaar op gelet worden, want het economische draagvlak vóór een bestuurlijke reorganisatie is hier op de Antillen toch al niet zo sterk, gelet op de enorme problemen. Wanneer men zich dan nog een extra zware last gaat opleggen vanwege bepaalde politieke ideeën en gedachten , dan moet je inderdaad wel erg voorzichtig zijn. Ik moet daar aan toevoegen dat - totdat er wellicht in de politieke onderhandelingen anders besloten wordt - het althans op dit moment niet in de lijn van de Nederlandse politiek ligt, om bij extra kosten voor decentralisatie een belangrijke bijdrage te leveren. Onze gedachten gaan meer in de richting van: moet je luisteren, wanneer u sterk wil decentraliseren en uw bestuur in de meeste brede zin van het woord wordt extra duur, duurder dan in een nauwe samenwerkingsverband noodzakelijk zou zijn.....ja dan zien wij toch niet in waarom wij dat wel zouden moeten betalen. Dat is voorlopig het standpunt. Kijk op Aruba is dat een heet hangijzer geweest in de discussie met het bestuurscollege".

En op Curacao hebt u erover gesproken met de fractieleiders in de Eilandsraad.....

"Ik heb hier precies hetzelfde gezegd; dat Nederland er niet over piekert. Dat neemt niet weg dat niet iedere decentralisatie kostenverhogend hoeft te werken. Tot een zekere limiet zal het wel neutraal blijven. Zo zullen er gevallen van decentralisatie zijn die zelfs goedkoper zijn, maar ik vind dat men er uiterst voorzichtig mee moet zijn".

OVERTROKKEN

In het kader hiervan vrezen de kleine eilanden juist hetgeen hen boven het hoofd hangt.

"Met name deze reis is mij dat heel sterk opgevallen. Ik zou nog eens willen onderstrepen dat in het kader van de ontwikkelingssamenwerking, de harde lijn waarover wel eens gesproken wordt, de kleine eilanden totaal anders behandeld worden dan de grote. De kleinschaligheidsproblematiek op de kleine eilanden is zo onmogelijk dat zelfs de meest strenge financiele expert in Nederland zei: dat kun je niet weigeren. Je doet daar dus een hoop dingen die op zich zelf eigenlijk een beetje gek zijn en erg kostbaar. Maar daarvan zeg je : wil je ze toch een minimum van leefbaarheid geven, dan moet je dat wel doen. Ondanks dat het weinig efficient is en wat overtrokken. Daar kijken we dus heel anders tegen aan dan tegen de grotere eilanden. Daar zijn we in zekere zin dus een stuk royaler voor. We zullen ook speciaal erop moeten letten dat zij niet in het verdomhoekje komen. Dat heb ik met name ook aan het bestuurscollege van Bonaire beloofd, dat we daar van Nederland uit heel sterk op zullen letten".

Op een punt zijn de Antilliaanse vertegenwoordigers vrijwel unaniem en ontmoeten ze als tegenhanger Nederland: hoe moet dat straks met de defensie?

"Het officiele regeringsstandpunt is tot op dit moment niet anders dan dat de vraag, of Nederland na de onafhankelijkheid voor wat betreft de defensie nog een rol heeft, een zaal die bij de politieke onderhandelingen aan de orde zal komen. Pas dan worden er definitieve beslissingen over genomen. Dat is één punt. Ten tweede: we hebben na de onafhankelijkheid van Suriname ook geen enkele garantie gegeven aan dat land op het punt van de defensie. En het ligt niet in de lijn der verwachtingen dat we dat na de onafhankelijkheid van de Antillen wel zullen doen. Dat is de officiele regeringspolitiek".

INVLOEDEN

"Nu mijn persoonlijke opvatting. Als je erover gaat filosoferen , dan moet je je ook afvragen of het niet volstrekt in strijd is met de onafhankelijkheidsgedachte. Wanneer we uit elkaar gaan en ieder gaat zijns weegs, dan gaat u hier een samenleving creeeren die u zelf gewild hebt, maar waar wij geen enkele verantwoordelijkheid voor dragen. We moeten ons dan nu voorhouden - voordat we bij bepaalde situaties terecht kunnen komen - dat we toestanden en dergelijke moeten gaan verdedigen die we zelf nooit gewild zouden hebben. In diepste wezen duidt de onafhankelijkheid erop dat je ook alleen staat, alleen wil staan. Nu praat ik niet over een korte overgangsperiode. Vergeet niet dat in het Navo-bondgenootschap en de EEG of dergelijke de tendens om samen te gaan en samen dingen te doen veel sterker is, dan hier het geval is.

Tot nog toe.

"Ja, tot nu toe".

Geldt deze filosofie in dezelfde mate bij de opzet van een eventueel defensie-consortium waarin Nederland participeert en die de defensie van de Antillen garandeert?

"Op dit moment ligt die lijn zo en ik heb inderdaad het gevoel dat dat de gedachte van politiek Nederland vertolkt. Wij weten niet in welk avontuur wij ons begeven wanneer wij dat anders zouden doen. Nogmaals, wij zouden in bepaalde situaties kunnen komen te verkeren die we niet gewild hebben, maar tot de verdediging waarvan we wel geroepen zijn. Het veronderstelt over en weer de nodige invloeden. In de onderhandelingen kan dat aan de orde komen, maar tot dan toe wil ik de handen van de Nederlandse regering volstrekt vrij willen houden".

GEMENEBEST

Uw partijgenoot Piet van Zeil heeft als zijn persoonlijke mening te kennen gegeven — hiermee herhaalde hij wat hij zeven jaar geleden ook zei — dat Nederland ook na de onafhankelijkheid op defensiegebied moreel aanspreekbaar blijft en dat vermeden moet worden dat deze eilanden een speelbal vormen in de toch al woelige Caribische zee.

"De heer Van Zeil heeft recht op zijn eigen mening evenzeert als ik dat heb. Maar ik denk dat we twee dingen goed uit elkaar moeten houden. Als Nederland zich niet los kan trekken van de Antillen, dan zou ik de Antillen niet onafhankelijk maken. Dat is de kernvraag. Ik geloof dat de Antillen pas onafhankelijk moeten worden wanneer ze inderdaad op hun eigen benen kunnen staan. Wanneer er een economische ontwikkeling is, wanneer er veiligheid is, wanneer er een leefbaarheid is voor die onafhankelijkheid.

Maar dan komt het defensievraagstuk ook in een heel ander verband te staan. Je kunt namelijk ook geen land onafhankelijk maken, terwijl het daar niet klaar voor is en waardoor het in situaties terecht kan komen dat het constant bedreigd kan worden. Maar dan moet het land ook niet onafhankelijk worden. Dan moet het specifieke volkenrechtelijke banden houden, die die onafhankelijkheid dan inderdaad wel wat inperken. Maar het is een keus. Als het land de onafhankelijkheid wil, dan denk ik dat Nederland zich toch wel drie keer moet beraden voordat het enige defensie-garanties aangaat. Maar de vraag rijst: moet men onafhankelijk worden, wanneer en in welke situatie".

Minister Van der Stee heeft zich al eerder in een vraaggesprek met de Amigoe uitgesproken voor de mogelijkheid van een eventuele gemenebest-verhouding tussen Nederland en de Antillen na de onafhankelijkheid. Daar staat hij nog altijd achter. De onafhankelijkheid van de Antillen ziet hij de eerste vijf à tien jaar nog niet. "Daar is de situatie nog niet rijp voor. Nou, wat dan de ontwikkelingen in de wereld zullen zijn, laat ons dat nog maar even afwachten".

Halverwege de dood

Een schrijver en zijn vader

MAARTEN .T HART

Maarten 't Hart (geb. 25-11-1944) is momenteel een van de meest gelezen Nederlandse schrijvers. Hij is onvoorstelbaar produktief. Naast een groot aantal artikelen over literatuur, muziek en biologie, schreef hij de romans: Stenen voor een ransuil (1971), Ik had een wapenbroeder (1973), Een vlucht regenwulpen (1978), de verhalenbundels: Het vrome Volk (1974), Mammoet op zondag (1977) en de novelle Laatste zomernacht (1977).

Hij is bioloog en promoveerde op de dissertatie Ratten (1973) Zijn laatste roman De aansprekers verscheen in augustus en beleefde in oktober reeds zijn zesde druk.

De nieuwe roman van Maarten 't Hart: *De aansprekers; Roman van vader en zoon*, gaat over de stervensbegeleiding, een probleem waarover de laatste jaren veel gediscussieerd is en nog wordt. De vader van 't Hart wordt in het voorjaar van 1973 geopereerd, maar zijn ziekte, kanker, blijkt al in een dusdanig stadium te zijn, dat hij nog slechts een half jaar te leven heeft. De huisarts deelt dit mee aan de zoon, die nu beladen wordt met het probleem hoe hij zijn vader moet voorbereiden op een onherroepelijke dood. Moet hij als aanspreker gaan fungeren?

De vader knapt evenwel wonderlijk snel weer op en hervat na een poosje zelfs zijn werk als grafmaker. De zoon besluit niets te zeggen tot er zich weer ziektesymptomen zullen voordoen. Intussen zit hij dus geheel alleen met het grote geheim, waarop hij in verschillende stadia wisselend reageert. Het eerste is een zich begraven in het werk en de hobby's, maar lezen noch muziek zorgen voor voldoende afleiding. Daarna wordt hij agressief, vooral tegen bejaarden, omdat hij het niet kan uitstaan dat ze ouder zijn dan zijn vader ooit zal worden. Tenslotte is er, na een vakantie, in Zwitserland, een zekere berusting. Het is intussen reeds herfst geworden. De vader blijft wonderwel fit en de zoon weet nog steeds niet hoe hij moet beginnen met een voorzichtige voorbereiding. Tussen deze overwegingen door vertelt de zoon over zijn verhouding tot de vader, waarbij het boek van F. Bordewijk: Karakter, roman van zoon en vader, waarin ook het vader-zoon motief centraal staat, steeds ter sprake komt.

De vader heeft zelf geen prettige jeugd gehad en is op zijn dertiende jaar de deur uitgestuurd om te gaan werken, met de woorden, dat dat tenminste een opvreter scheelde in huis. Hij behandelt zijn zoon, die hij te goedig en te slap vindt, ook vaak hard, maar er is toch een hechte band tussen die twee. In verschillende flash-backs wordt deze verhouding uitgediept: als de zoon pas zijn ouderhuis verlaten heeft en in Leiden studeert; als hij als klein kind een grafontruiming bijwoont; en vooral, hoe hij als jongetje eens helemaal naar zijn vader gelopen is en toen terug voor op de fiets mocht zitten.

,,Ik zat daar zo vorstelijk op het plankje als ik nog nooit had gezeten. Ik kon nu veel beter mijn handen aan het stuur houden en ik zag links en rechts van mij de reusachtige, behaarde knuisten van mijn vader".

Knuisten die slaan, maar ook beschermen. Deze gebeurtenis keert enkele keren terug in het werk en is voor het thema.

Nog plotseling wordt Maarten opgeroepen, omdat zijn vader een hartinfarct krijgt, waaraan hij zal overlijden. Nu pas durft de zoon zijn moeder te vertellen van vaders ziekte en het lijden dat hem bespaard is gebleven. Begin december sterft de vader, een week voor zijn verjaardag, zodat zijn vurigste wens om in elk geval ouder te worden dan zijn broer die aan longkanker is gestorven, niet vervuld wordt. De vader heeft vooral teleurstellingen ondervonden in het leven.

Het boek is vol met de tegenstelling dood - leven. De natuur speelt, als in al het werk van 't Hart, een belangrijke rol. Ze is de mens tot troost, vooral op het kerkhof waar een groot deel zich afspeelt. De vader houdt zich beroepsmatig met de dood bezig. Veel andere figuren worden uitsluitend in hun houding tegenover de dood, het grote mysterie, beschreven: oude mannen die het plekje komen bekijken waar ze begraven zullen worden, of de dood bezweren door te roepen dat de doodgraver hen toch niet te pakken krijgt; de oude Thijs Loosjes die denkt dat hij niet zal sterven als hij niet trouwt; een zelfmoordenaar die wacht tot na de winter, maar zijn daad toch pleegt; Buurman Krans begrafenis die enkele malen beschreven wordt. Daarnaast zijn er mysterieuze verdwijningen van mensen die nergens gevonden worden. De vader is een zeer gelovige figuur, maar een dood als van Henoch, de Bijbelfiguur die met God wandelde en niet stierf maar door Hem weggenomen werd, is hem niet beschoren.

De dood is onvermijdelijk en kan dreigen op het meest onverwachte moment, zoals blijkt uit hoofdstuk 1, dat ruim een jaar na het einde van het boek waarin de dood van de vader beschreven wordt, speelt... De zoon gaat wandelen op de kade, een plaats die herhaaldelijk voorkomt en fungeert als symbool voor de grens van leven en dood. Doordat het ijzelt, glijdt 't Hart bijna van de kade in het ijskoude water, maar hij redt zich op het nippertje. De zoon leeft voort en de vader leeft voort in de herinnering van de zoon. Elke fase in het leven is onvermijdelijk in de richting van de dood, maar zonder vader is de dood reeds halverwege: ,,Mijn vader (...) had altijd tussen mij en de dood in gestaan, én omdat hij zo sterk was, zo onbevreesd, zo onvervaard, én beroepshalve. Zolang hij niet dood was, kon ik niet sterven, maar als hij zou sterven was ik vervolgens aan de beurt. (...) Als hij stierf, viel de enige persoon weg die tussen mij en de dood in stond. (...) Maar als je vader moet sterven is het net of je één reuzenschrede doet, één beslissende stap in de richting van de dood. De afstand tussen jou en hem is plotseling gehalveerd".

Maarten 't Hart schreef een knap gecomponeerde roman, die omdat hij zo sterk autobiografisch gebracht wordt overrompelend en angstig direct op de lezer afkomt. Hij schuwt daarbij de emotie niet en slaagt er zo in een aantal figuren te beschrijven die in een milieu leven dat door velen herkend zal worden. In zijn thematiek raakt hij de essentie van het menselijk bestaan: de wil tot leven en de mysterieuze dood.

WIM RUTGERS

Maarten 't Hart: De aansprekers; Roman van vader en zoon
Uitgeverij De Arbeiderspers; Grote ABC nr. 339
Amsterdam, 1979
202 blzz.

Kort geboekt

De bruid van Trinidad

DE SPAANSE schrijver Ramón Sender heeft een omvangrijk oeuvre op zijn naam staan. Zijn werk is echter van ongelijk niveau. Zo kan "De bruid van Trinidad" zich niet meten met het prachtige "Requiem voor een Spaanse boer", dat verleden jaar uitgebreid besproken is op de Boekenpagina.

Blonk "Requiem voor een Spaanse boer" juist uit door zijn spaarzaam, maar efficiënt taalgebruik, in "De bruid van Trinidad" gaat Ramón Sender zich te buiten aan oeverloos gezwam over een machtsstrijd, die in een strafkolonie losbreekt, als het bruidsbed van de gevangenis-directeur zijn sterfbed wordt.

Het leukst zijn nog de kleurrijke gevangenen die in de strafkolonie "opgevoed" dienen te worden. Zo is er Margarito die trots is op zijn "prachtige" ontdekking: als je iemand in plaats van aan een gewoon touw aan ijzerdraad ophangt, dan onthooft het slachtoffer zichzelf na vijf minuten. Of Zesvingers die een haaie- en een mensenoog heeft, en bij het spreken knipt hij al naar gelang zijn humeur met het ene of met het andere oog. Of de oude Wielewaal die malaria had en ervan genoot als hij geprikt werd en de mug daarna met zijn bloed de rest infecteerde!

Ramón J. Sender: "De bruid van Trinidad"
Vertaling Karina Zegers de Beijl
Uitgeverij Bert Bakker Amsterdam

Ritueel

"Het Ritueel" van Tony Hillerman bevat alle ingredienten voor een spannende triller: mysterieuze indiaanse zandschilderingen, een indiaans geheim dat van vader op zoon wordt doorverteld, een schijnbaar zinloze moord, een verdwenen helikopter, ondoorgrondelijke grotten, politieke activisten en dus ook een gijzelingsgeval.

"Het Ritueel" is echter te log geworden, teveel beladen met mysteries, en te weinig met spanning. Het boek verzandt in een ongeloofwaardig speurtocht door de woestijn, waarbij een zekere Joe Leaphorn, met meer geluk dan wijsheid, alle raadsels oplost.

Dit neemt niet weg dat ik bij de volgende passage toch moeilijk een glimlach kon onderdrukken:

Zorgvuldig schonk McGinnis de bourbon in zijn glas.....Daarna keek hij op naar Leaphorn.
"Ik heb me door een dokter laten vertellen dat ik met dit spul moet kappen omdat het mijn trommelvliezen aantast en toen zei ik dat ik meer hield van wat ik dronk dan van wat ik zoal hoorde".

Helaas zijn er te weinig van dit soort passages in het boek en kan "Het Ritueel" niet eens een amusante mislukking genoemd worden.

Tony Hillerman: "Het Ritueel"
Vertaling Rob van der Veer
Uitgeverij Meulenhoff Amsterdam

door: WALTER PALM

Logboek van een slavenhaler

Een schelmenroman van een schurk

Enkele jaren geleden is het oorspronkelijke manuscript teruggevonden van de memoires van Theophilus Conneau over zijn carriere als slavenhandelaar in de jaren 1826-1840. Een zwaar bewerkte en ingekorte versie van dit logboek was al omstreeks 1850 verschenen en is sindsdien diverse malen herdrukt in verschillende talen. De uitgave van het oorspronkelijke manuscript is van recente datum, 1976, bijna twee jaar later verscheen de Nederlandse vertaling.

Wij mogen verwachten dat dit boek zeker lezers zal vinden op de Antillen, omdat slavernij nu eenmaal een onderwerp is dat goed in de markt ligt. Van schuldgevoelens heeft de schrijver geen last gehad, wat hem in onze ogen misschien niet sympathiek, maar wel zeer geloofwaardig maakt. Aan de echtheid van het manuscript kan overigens nauwelijks getwijfeld worden. Conneau oefende zijn bedrijf uit toen de slavenhandel al illegaal was. Volgens de maatstaven van zijn eigen tijd was hij daarom een misdadiger, die de doodstraf verdiende.

In 1806 had Engeland de overzeese slavenhandel verboden voor Engelse schepen en Engelse onderdanen. Britse eskaders trachtten dit verbod kracht bij te zetten door verdachte schepen aan te houden. Door de lange kustlijn van Afrika was het onmogelijk dit al te doeltreffend te doen.

Het verbod had dan ook alleen maar zin als andere landen het Engelse voorbeeld zouden volgen.

Vooral tengevolge van pressie van het toen nog waarlijk machtige Britannie waren de meeste landen, die handel op Afrika dreven, gedwongen zich te voegen naar de Engelse politiek. Ook Spanje kon zich geen breuk met de eerste zeemogendheid veroorloven. Daardoor moesten de Spaanse autoriteiten wel meedoen aan de jacht op de slavenschepen. Dit veroorzaakte een paradoxale situatie. De Spaanse kolonie Cuba zat te springen om slaven vanwege de snelle groei van de suikercultuur. De Spaanse overheid zag eigenlijk weinig immoreels in de aanvoer van slaven, maar moest deze voor het oog van de wereld toch bestrijden. De grote vraag in Cuba, Brazilie en de Verenigde Staten hield de transatlantische slavensmokkel in stand tot voorbij het midden van de negentiende eeuw.

Coordinatie: Walter Palm

Afrika zelf was toen nog nauwelijks gekoloniseerd. Diverse Europese mogendheden bezaten factorijen en andere steunpunten in West-Afrika, maar de inlandse vorsten beheersten nog een belangrijk deel van de kuststrook. Hier werden ondernemende Europeanen in de gelegenheid gesteld hun exporthavens voor slaven te vestigen. Engelse oorlogsschepen konden hier niets uitrichten omdat dit een schending van het territoor van de onafhankelijke Afrikaanse vorsten zou betekenen. In Cuba moesten de slaven stiekum aan wal gebracht worden in afgelegen baaien e.d. Als dit eenmaal gelukt was, deden de autoriteiten verder of hun neus bloedde. Geen wonder dat bestrijding van deze overzeese handel in mensen uiterst moeilijk was. In feite kon er alleen ingegrepen worden op de wijde oceaan.

Hierdoor ontstond een ideaal milieu voor een avonturenroman. Zou men een oorlogsschip tegenkomen? en zo ja, zou men het te slim of te snel af kunnen zijn? Dit soort avonturen heeft Conneau dan ook aan de lopende band beleefd. Enkele malen is hij gesnapt, maar toen zijn doodvonnis onvermijdelijk leek, liet een Engelse officier hem ontsnappen.

Kennelijk waren ook de Britten maar valse gelovigen. Omdat de slavenhandel in strijd met de wet was, trok deze branche vanzelfsprekend lieden aan die het verder met de wet ook zo nauw niet namen. Conneau handelde niet alleen in slaven, hij zag er evenmin een been in door zeeroverij aan slaven te komen en dat was blijkbaar gemeengoed bij slavenhalers. Geknoei met papieren en vlaggen was onverbrekelijk verbonden met deze bedrijfstak. Volgens onze maatstaven waren onverbrekelijk de activiteiten van de schrijver van een volstrekt immorele onmenselijkheid. Toch komt hij vrij sympathiek uit het boek tevoorschijn. Hij beleeft avonturen waarvan Papillon zou watertanden. Hij grossiert in schipbreuken, wordt gevangen genomen door zeerovers, dringt door in onbekende streken. Door geluk, handigheid en charme weet hij het er steeds weer levend af te brengen.

In Afrika sluit hij vriendschap met inlandse hoofden, sticht diverse factorijen en is niet geheel gespeend van belangstelling voor de zo sterk afwijkende cultuur. Hij schijnt een bekwaam zakenman te zijn, al blijft tegenslag hem niet bespaard. Als hij in aardnoten had gehandeld in plaats van in negers, dan zouden wij hem graag als overgrootvader wensen. Maar hij handelde nu eenmaal wel in mensen en juist over het fijne daarvan schrijft hij betrekkelijk weinig. Hij vermeldt wel ,,dat de lading aan boord gebracht werd met kleine kano's", of dat ,,wij de slaven zo snel mogelijk op het strand afzetten om hen uit handen van onze achtervolgers te houden". De lezer blijft dan wel met de vraag zitten hoe dat precies in zijn werk ging, om mensen als balen koffie af te kunnen handelen.

Hoe Conneau aan zijn slaven kwam, wordt wel duidelijk gemaakt. Doorgaans werden zij keurig gekocht van inlandse hoofden, die maar al te graag de beschikking wilden hebben over de door Conneau aangeboden industrieprodukten uit Europa. Hoe zijn leveranciers weer aan hun waar kwamen, is het probleem van Theophilus niet. Wel noemt hij verschillende bronnen. De belangrijkste bestond uit krijgsgevangenen. Moslims verkochten hun nietgelovige gevangenen bij voorkeur als slaaf. Bij medemoslims hadden zij wat meer scrupules.

,,Misdadigers" vormden een andere categorie. Hierover schrijft Conneau geamuseerd: ,,Mijn lokkers en agenten verstonden hun vak. Met opzet stalden ze hun koopwaar zo achteloos uit, dat de jongelui wel in de verleiding moesten komen. Zelf legden ze zich in een hinderlaag om de onvoorzichtige kruimeldieven in het oog te houden. Wie op heterdaad werd betrapt, werd als straf regelrecht naar de oever van de rivier gevoerd.

Op die manier had ik na vijf dagen al mijn waren ingeruild en mijn kano's teruggestuurd met vijftig negers, die over mijn komst naar hun land bepaald niet geestdriftig zullen zijn geweest".

Conneau is oprecht verbaasd als er een keer opstand uitbreekt aan boord van zijn schip. Hij schrijft het toe aan het feit dat hij de taal van deze groep niet sprak, anders had hij de zaak wel weten te sussen. (waarschijnlijk bedoelt hij: anders waren er wel verklikkers geweest).

Als schelmenroman is dit boek bijzonder prettig te lezen. De hoofdpersoon is zijn tegenstanders vaak te slim af zonder een misselijk makend supermens te zijn. Degene die bij het lezen ook nog wat wil opsteken, komt ook al niet tekort. Over het laatste stadium van de slavenhandel wordt veel informatie verstrekt. De beschrijving van de Afrikaanse culturen daarentegen wisselt sterk in waarde en maakt soms een onbetrouwbare indruk.

Door de spanning, die het boek zeker geeft, kan evenwel niet over het hoofd gezien worden dat Conneau zijn avontuurlijke levenswijze ten koste ging van het leven van duizenden mensen.

Conneau praat zijn eigen gedrag niet goed door de slavenhandel zelf als iets heilzaams voor te stellen. Hij begaat nimmer de dwaasheid het menszijn van zijn levende koopwaar in twijfel te trekken. Hij geeft zelfs toe dat: ,,zij bij een goede opvoeding misschien wel hetzelfde peil als de blanke zouden kunnen bereiken". Hij verdedigt zich alleen door de slavenhandel te vergelijken met andere vormen van immorele winstmakerij. Zelf vergelijkt hij zijn nering met de opiumhandel op China, die Engeland in dezelfde tijd door middel van een oorlog veilig wist te stellen.

WOLTER BLANKERT

Logboek van een slavenhaler, 1853
door Theophilus Conneau
Ned. vertaling Walter Penn 1978
368 blz., ongeveer 550 woorden per blz.
redelijke uitvoering, prijs ong. F. 30.-
Adam Boek.

Otrobanda als toeristische attractie

Wandeling door de stad en cartrips over het eiland

De toeristenindustrie is een van de pijlers van de Curacaosche economie. Merkwaardigerwijs wordt echter Otrobanda, een first-class toeristisch trekpleister, volkomen verwaarloosd. Er zijn nog meer eigenaardigheden. Zo bestond er tot voor kort geen gids voor de bezoeker, die niet alleen wil winkelen, maar ook wil wandelen of rondrijden. In die behoefte is nu voorzien met het boekje "Curacao, scenes and behind the scenes" van Jos de Roo.

Het boekje bevat, naast wat praktische informatie over Curacao, wandelingen door Punda, Otrobanda, Scharloo en Pietermaai. Voorts staan er drie cartrips in het boekje, waaronder een uitgebreide tocht door het Christoffel park.

De wandelingen en de trips zitten goed in elkaar. Vooral Otrobanda met zijn krullige herenhuizen, die broederlijk staan naast kleurrijke, pittoreske volkswoningen, komt goed uit de verf. Hiermee is dan ook voor de zoveelste keer de toeristische waarde van Otrobanda bewezen.

"Curacao, scenes and behind the scenes" maakt een zeer verzorgde indruk. Het is rijkelijk geillustreerd en het geeft een vrijwel volledig beeld van de bezienswaardigheden van Curacao (Chobolobo en plantentuin zijn de enige omissies). Het boekje beantwoordt dan ook ruimschoots aan zijn doel om toeristen of mensen die zich pas hier gevestigd hebben, wegwijs te maken.

Het is uit het Nederlands in het Engels vertaald door Marga Rowaan-Riesebos en het is uitgegeven door Van Dorp-Eddine/De Walburg Pers, die hiermee een gat in de markt gevuld hebben.

Gezien de uitvoering van het boekje, is de prijs zeer redelijk.

WALTER PALM

Jos de Roo: "Curacao, scenes and behind the scenes"
Vetaling Marga Rowaan-Riesebos
Uitgegeven door Van Dorp-Eddine/De Walburg Pers

Sister Sledge: van kerkkoor in de pop

Hitgevoelige disco-zusjes

NET ALS DE Pointer Sisters is ook voor Sister Sledge het kerkkoor de vruchtbare bodem geweest voor een geslaagde carrière in de pop- en discowereld.
Het viertal Sledge (de zusjes Debbie, Joni, Kim en Kathie) gooit momenteel hoge ogen met de single Lost in Music.

De meisjes maakten al op zeer jeugdige leeftijd hun debuut in het koor van de Second Macedonia Church in hun geboortestad Philadelphia. Ze hebben hun artistieke aspiraties niet van vreemden: moeder Flo was in haar jonge jaren actrice, danseres en zangeres en vader Eddie(!) maakte in de vijftiger jaren deel uit van het via de tv in Amerika bekend geworden zang- en dansduo Fred en Sledge.

OMA OOK

Grootmoeder Viola Williams was opera-zangeres en zij liet de zusjes, toen tussen twee en zes jaar, optreden op partijtjes onder de naam Mrs. Williams grandchildren.

Toen ze wat ouder werden, begonnen Debbie, Joni, Kim en Kathie met sessiewerk voor diverse platenartiesten. Bij die gelegenheid werden ze „ontdekt" door Henry Allen, die hen in 1973 een platencontract bij Atlanta bezorgde.

Er werden twee elpees uitgebracht. Maar van een internationale doorbraak was nog lang geen sprake. Niettemin werd er in 1975 al een Europese toer gemaakt en werd in Tokio op het songfestival aldaar een eerste prijs in de wacht gesleept.

CHICK

Via haar platenmaatschappij kwam de groep vorig jaar in contact met Nile Rodgers en Bernard Edwards, stuwende krachten achter de soul- en discoformatie Chic.

Dit duo was verantwoordelijk voor de produktie van het repertoire van de Sister Sledge-elpee. „We are family" en de gelijknamige hit die de groep een grote doorbraak bezorgde.

Ook „He's the greatest" en de recente hit „Lost in Music" komen van de elpee af. Behalve over goed op elkaar ingestelde stemmen beschikken de zusjes ook over eigen songschrijverscapaciteiten en bespelen ze zelf instrumenten.

● Sister Sledge

SONG TEXT

Rock with you

Girl, close your eyes
Let that rhythm get into you
Don't try to fight it
There ain't nothin' that you can do
Relax your mind
Lay back and groove with mine
You got to feel that heat
And we can ride the boogie
Share that beat of love

I wanna rock with you (all night)
Dance you into day (sunlight)
I wanna rock with you (all night)
We're gonna rock the night away

Out on the floor
There ain't nobody there but us
Girl, when you dance
There's a magic that must be love
Just take it slow
'Cause we got so far to go
When you feel that heat
And we're gonna ride the boogie
Share that beat of love

I wanna rock with you (all night)
Dance you into day (sunlight)
I wanna rock with you (all night)
We're gonna rock the night away

And when the groove is dead and gone (yeah)
You know that love survives
So we can rock forever, on

I wanna rock with you, I wanna groove with you
I wanna rock with you, I wanna groove with you

I wanna rock (all night) with you girl (sunlight)
Rock with you, rock with you girl (yeah) (all night)
Dance the night away

I wanna rock with you (yeah) (all night)
Rock you into day (sunlight)
I wanna rock with you (all night)
Rock the night away
Feel the heat feel the heat
Rock you into day (sunlight) I wanna rock-rock the night away.

--*Michael Jackson*--

HOT DISCO HITS

1. Deputy of love	Don Armando's 2nd Avenue Rhumba Band
2. On the radio	Donna Summer.
3. Ladies night	Kool and the Gang.
4. Love rush	Ann Margret.
5. Beat of the night	Fever.
6. Wear it out	Stargard.
7. Rock with you	Michael Jackson.
8. Love pains	Yvonne Elliman.
9. It's my house	Diana Ross.
10. Rotation	Herb Alpert.
11. Night dancer	Jean Shy
12. No more tears	Donna Summer & Barbara Streisand.
13. Let go	France Joli.
14. Glide/Love Massage	Musique.
15. E = mc2	Giorgio.

Bette making divine madness

Bette Midler:

Ster op alle fronten

VOORDAT ENIGE maanden geleden het lied Married Men hoog steeg op tophitlijsten in verschillende landen had niemand waarschijnlijk ooit van Bette Midler gehoord. Deze situatie is nu duidelijk anders, Bette Midler wordt nu genoemd "The Biggest noise of the seventies", en met rede. Het is echter niet Married Men geweest die dit veroorzaakt heeft.

DISCO

Het komt wel meer voor op het ogenblik dat een zanger of groep even opflikkert met een of twee hits en dan weer wegvalt. Dit wordt veroorzaakt door de nog vrij geringe ouderdom van de Disco-Wave, waarin de structuren nog niet vaststaan. Groepen die vergeten leken maken, samen met anderen die tot voor kort volstrekt onbekend waren, de dienst uit, terwijl groepen die enige tijd geleden zich zeker waanden van hun positie zich nu uit de gunst van het publiek bevinden. Een hit in deze woelige disco tijd is dus geen garantie voor blijvende bekendheid.

HOLLYWOOD EN BROADWAY

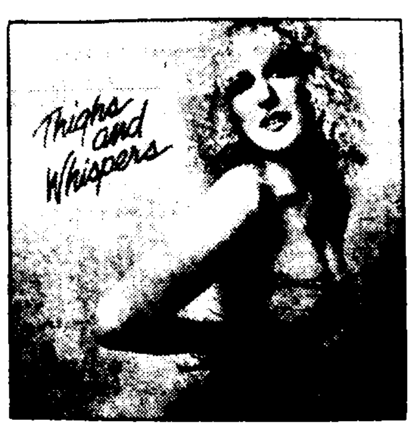
Bette Midler, oftewel Miss M., zal echter niet zo gauw vergeten zijn. De oorzaak hiervan is dat zij ook op andere entertainment-vlakken veel succes heeft. De film The Rose die kort geleden in premiere is gegaan en waarin Bette Midler haar film debuut maakte was een van de weinige kassasuccessen in 1979. Hier komt nog bij dat de film zeer goede recensies gekregen heeft, iets wat niet altijd samen hoeft te vallen met financieel succes, aangezien goed voor de recensisten niet hetzelfde is als goed voor het publiek. Vooral het optreden van Midler in de film, wordt geprezen en er is een kans dat ze voorgedragen wordt voor een Academie award. Dit zou een zeer uitzonderlijke prestatie zijn voor een debutante.

Alsof succes in de muziek en in Hollywood nog niet genoeg waren zijn de kaartjes voor haar shows op Broadway de "hottest tickets in Manhattan". In haar show op Broadway, "Bette! Divine Madness", kraakt ze iedereen af vanaf de Engelse koningin tot aan zichzelf.

HAAR LEVEN

Het toeval wil dat het leven van Miss M. veel gelijkenis vertoond met dat van de persoon die ze in de film, The Rose, moet uitbeelden. Bette Midler werdt geboren op Hawaii waar ze een vrij ongelukkige jeugd had. Ze wilde dan ook zo snel mogelijk van Hawaii afkomen naar het vaste land, wat ze in 1965 dan ook deed. In Manhatten kreeg ze vrij gauw werk in de musical Fiddler on the roof waarin ze uiteindelijk een vrij belangrijke rol ging vervullen.

In 1972 ontmoette ze Aaron Russo die zes jaar lang haar manager zou blijven en die een groot aandeel heeft gehad in het succes dat ze nu heeft. Als manager was Russo uitstekend, maar zijn relatie met zijn cliente was zeer explosief, hun gevechten waren berucht. Dit was ook de reden waarom Midler begin vorig jaar haar contract met Russo opzegde. Emotioneel is Miss M. naar eigen zeggen niet zo stabiel en ze schijnt aan paranoia te lijden. Een tijd terug was dit echter veel ernstiger. Toen dronk ze en gebruikte ze drugs in veel te grote hoeveelheden. Toen had ze de weg kunnen gaan van de figuur uit de film, namelijk dood door overdosis aan drugs. Nu heeft ze echter haar leven in de hand en leid ze een vrij rustig bestaan met acteur Peter Riegert, voorzover dit mogelijk is.

De laatste LP van Midler was Thighs and Whispers
Kritiek hierop is dat Miss M. niet iemand is die goed uitkomt op plaat of tape maar een echte stage performer die live moet optreden om goed uit te komen.

Coordinatie

L. Rigaud en V. Koeyers

Different worlds

Let the time flow
Let the love grow
Let the rain show'r
Let the rose flow'r
Love it seeks and love it finds
Love it conquers, love it binds

We come to each other from different worlds
Drawn to each other by the love inside of us
We give to each other our diff'rent worlds
Long as we can do it
Life we're gonna breeze right tru it.

Let the time flow
Let the love grow
Let the rain show'r
Let the rose flow'r
Love it seeks and love it finds
Love it conquers, love it binds
Love it seeks and love it finds
Love it conquers, love it binds
Love it seeks and love it finds
oo, oo, Love it conquers
Love it seeks and love it finds

--*Maureen McGovern*--

TOP HITS

Lied	Groep/ Zanger(es)		
1. The Rappers Delight	Sugar Hill Gang	2	3
2. No more tears	Donna Summer/ Barbra Streisand	3	4
3. Ladies night	Kool and the Gang	1	4
4. Just when I needed you most	Randy Vanwarmer	19	10
5. Still	Commodores	7	5
6. Rise	Herb Alpert	12	3
7. You got me working	Michael Jackson	12	4
8. On the radio	Donna Summer	30	2
9. My forbidden lover	Chic	25	3
10. Kiss me in the rain	Barbara Streisand	26	2
11. Don't stop till you get enough	Michael Jackson	5	8
12. Is it love you're after	Rose Royce	8	4
13. Wear it out	Stargard	–	1
14. Send one your love	Stevie Wonder	34	2
15. Ships	Barry Manilow	–	1
16. Too hot	Kool and the Gang	22	2
17. Ta mi kick	Doble R S.S.S.	–	1
18. Good friend	Mary McGregor	11	7
19. Please don't go	KC & Sunshine Band	4	7
20. Babe	Styx	–	1
21. Don't stop	L.A.X.	16	2
22. Another Chacha	Santa Esmeralda	10	6
23. Come to me	France Joli	6	6
24. You decorated my life	Kenny Rogers	32	2
25. Honeymoon (in Puerto Rico)	Paul Jibara	15	2
26. Deja me	Dionne Warwick	36	2
27. Dim all the lights	Donna Summer	20	7
28. I just wanna wanna	Linda Clifford	–	1
29. You got me working	Michael Jackson	13	4
30. My no. 1 request	Destination	21	3
31. Let go	France Joli	–	1
32. Rotation	Herb Alpert	–	1
33. You know that I love you	Santana	–	1
34. Star	Earth, Wind & Fire	–	1
35. Suspicions	Eddie Rabbit	18	3
36. Broken hearted me	Anne Murray	37	6
37. Take a chance	Queen Samantha	–	1
38. Do you love what you feel	Rufus & Chaka	–	1
39. All my love	Led Zeppelin	14	6
40. Sail on	Commodores	17	7

"*Eruption*" - *for next week*

Do that to me more time

CAPTAIN + TENILLE

In de sport voorzichtig zijn met het hoofd

Kleine hersenletsels lang niet zo onschuldig

AMSTERDAM — Gebroken benen, verstuikte enkels, gplaatsverwendingen en dergelijken zijn in de sportwereld altijd aan de orde van de dag. Dit zijn allemaal letsels, die we duidelijk zien en waarvoor [illegible] medische hulp wordt geboden. Er is echter al jarenlang in de medische wereld een discussie gaande over een ander soort letsel, waaraan sportlui bloodstaan, chronische letsels.

Onder een chronisch letsel verstaan we een letsel, wat wordt toegebracht doch slechts een geringe beschadiging geeft. Herhaalt dit letsel zich echter, dan heb je een kans, dat vele kleine beschadigingen uitlopen op een [illegible] grote beschadiging. De [illegible] woorden: „vele [illegible] groot" en „[illegible] holt de steen uit, [illegible], maar door [illegible] te vallen" [illegible] ook voor [illegible]. [illegible] zijn [illegible] onder[illegible] over her[illegible] hoofd [illegible] wat [illegible] allerlei [illegible] maar [illegible] vaak [illegible] iemand [illegible] zijn hoofd geraakt, even van de kaart is, weer bijkomt en daarna weer verder speelt. We staan er meestal niet bij stil, omdat dergelijke letsels meestal niet pijnlijk zijn; het slachtoffer is hoogstens in de eerste tijd wat licht in zijn hoofd, is soms wat duizelig of brakerig, maar daarmee is het dan ook wel bekeken.

Uit een groot aantal onderzoekingen is gebleken, dat de [illegible] hersenletsels lang niet zo onschuldig zijn als ze lijken. Er bestonden [illegible] overigens al wel vermoedens; in alle vaktijdschriften verschijnen er geregeld verhalen [illegible] over sportlui, die op hun hoofd terecht komen en daarna als gevolg van een hersenbloeding of een andere hersenbeschadiging overlijden. De boksers krijgen dus bij al deze [illegible] wel een [illegible] tik.

Er zijn twee toestanden, die in de medische wereld erg in de aandacht staan; het zijn op de eerste plaats de toestanden die we "punch drunk" noemen. De patient blijft dan na een slag of stoot [illegible] zonder goed te weten wat hij doet of waar hij is. Hij [illegible] niets ontthouden [illegible] het ware [illegible]. Op een [illegible] dit, [illegible] over en de patient [illegible] normaal.

De tweede [illegible] is die waarbij de [illegible] langzaam maar [illegible] achteruit gaat. Zijn [illegible] vermogen lijkt te [illegible] hij heeft geen initiatief meer. Hij wordt lastig en ongeremd, hij kan niets meer onthouden. Er zijn nogal wat gevallen bekend, waarbij de atleet tenslotte helemaal niet meer in staat was iets te doen. Dit hersenlijden als gevolg van sportletsels aan het hoofd is altijd ook de grote schrik van de boksers geweest en de tegenstanders van het boksen halen dan ook altijd deze voorbeelden aan.

In Engeland is in 1976 bij [illegible] uitvoerig geenqueteerd, over wat hen bekend was van patienten, die bij het sporten chronische hersenbeschadigingen hadden opgelopen. Het volgende kwam uit de bus: Er werden twee voetballers vermeld met dit soort "chronische" hersenbeschadigingen; de eerste was er één, die om zijn felle kopballen bekend had gestaan; de tweede had meer dan veertig jaar actief gevoetbald; deze kreeg epilepsie.

Bij rugbyspelers werden er twee vermeld, waarvan er één al op jeugdige leeftijd hersenafwijkingen vertoonde. Ook het professionele worstelen werd enkele malen genoemd. Parachutespringen kwam er opmerkelijk goed af met slechts één beoefenaar, die hersenafwijkingen had overgehouden.

Paardrijden bleek nogal eens hersenletsels te geven, die pas op den duur [illegible] selen gaven. Het ging om een twaalftal jachtspringers, die enkele malen van hun paard waren gedulkeld en op den duur tekenen van hersenletsel gingen vertonen. Ook hier ging het meestal om vrij jonge mensen, die sterke geestelijke stoornissen gingen vertonen. Uit het onderzoek bij de neurologen bleek het boksen er echter wel sterk uit te springen. Niet minder dan 290 boksers werden genoemd, die blijvende beschadigingen door hun sport hadden opgelopen. Waar bestaat de schade eigenlijk uit?

Uit onderzoekingen en ook uit proeven op apen is gebleken, dat er door de talrijke vrij geringe hersenletsels veranderingen in de hersencellen optreden, die voor een deel ten gronde gaan, terwijl ook vezelverbindingen in de hersenen verloren gaan. Het zijn vooral de centrale delen van de hersenen, die welke met inprenting, herinnering, initiatief en bewustzijn te maken hebben, die de meeste letsels vertonen.

Men heeft wel eens gedacht, dat [illegible] dragen van beschermende helmen [illegible] en [illegible] zouden kunnen [illegible]. Dit [illegible] echter [illegible]. H[illegible] plaatselijke letsels, doch niet tegen die letsels, die ontstaan door sterke versnellingen [illegible] het [illegible]. Je krijgt [illegible] inf[illegible] wel de [illegible] we [illegible] voo[illegible] ons[illegible]

[illegible] M. de [illegible]

BERLIJN – Ook tijdens het voetballen kan ernstig letsel worden opgelopen. Op de foto wordt een doelman op drastische wijze neergehaald door een tegenstander.

NEW YORK – Mike Weaver wist op een gegeven moment in het gevecht tegen Larry Holmes niet meer "vader bij thuis" nadat hij knock-out was geslagen. Zulke zware stoten aan het hoofd kunnen blijvend hersenletsel veroorzaken, wat de dood ten gevolge kan hebben. In de boksport komt dit verschijnsel veel voor.

Troeftrekken is niet altijd goed

Bridge

Riet Dijkhout, Arubaanse topspeelster, verkeerde in blakende vorm, toen ze onderstaande hand voorgeschoteld kreeg:

Zuid gevr/ OW zijn kwetsbaar.

	Sch. J 10 8 2 Ha 7 6 2 Ru /9 Kl. A K 9 7 3	
Sch. K 7 6 3 Ha 10 Ru J 10 8 6 5 4 3 Kl. 6		Q 4 Q J 9 5 A 7 10 8 5 4 2
	Sch. A 9 5 Ha A K 8 4 3 Ru K Q 2 Kl. Q J	

ZUID	West	Noord
1 Ha	2 Ru	2 Sch
2 Sa	pas	4 Ha

West start met Kl. 6 in de hand genomen met de vrouw.

Riet speelt nu [illegible] harten (de heer) en ging van [illegible] met ruiten heer. Oost nam slag en retourneerde een kleine klaveren, die in de hand genomen werd door de heer, en tevens het nieuws bracht dat Oost waarschijnlijk [illegible] singleton troef had. Zij troefde nu haar [illegible] af en speelde zolang Klaveren tot haar lage schoppen uit de hand verdwenen waren en [illegible] de laatste klaveren in. Nu speelde ze schoppen aas, Harten aas en liet West zijn laatste troeven maken.

Deze speelwijze kan men veilig volgen, zolang men de verbinding met de tafel maar niet verbreekt (door bijvoorbeeld tweemaal troef te trekken) Een ander paar (toevallig tegenstanders) [illegible] ook op hun kunstmatige biedsysteem.

Zuid	West	Noord	Oost
1 Kl (16+)	1 Ru	2 Kl (5 controles)	
2 Ha		3 Kl (natuurlijk)	
3 Sa		4 Ha (Dit wijst meestal op een renonce of singleton in de ongeboden kleur)	

6 Ha........ met troefsteun en 5 controles bij de partner (een controle is een heer en een aas is twee controles), wil wel slem bieden. Helaas........ op de Zuidplaats zat Riet niet........ en Zuid ging 4 down!!!.

Sport en Politiek

WILLEMSTAD — Niemand durft op dit moment nog een eed te doen op het doorgaan van de 22ste Olympische Zomerspelen dit jaar in de Russische hoofdstad. Voor de [illegible] in hun [illegible] dreigen de Spelen te worden verstikt door politiek gerrewar. Sport en politiek, twee zaken die in theorie veel verder uit elkaar liggen dan Washington en Moskou, blijken in de praktijk veel moeilijker te scheiden.

Uit sport-oogpunt bekeken zou een boycot van de Spelen een jammerlijke zaak zijn. In politieke kringen (althans in Westerse) wordt tegen deze zaak heel anders [illegible] gekeken. In elk geval is één ding nu al zeker: aan het 'geschiedenisboek' van de Spelen, toch al niet kwetsuur[illegible] doorspekt, wordt weer een zeer bedulmelde pagina toegevoegd!

PEON

Entrega 13

Pa Omalio Merién

Na promé lugá nos ké diskulpá serka nos lesadónan ku dos diagrama no a sali den PEON di biaha pasá, manera e les tabata indiká. Esaki a sosodé pa un tiki skarsedat di espasio. Awe nos ta ripiti e parti ey, pa bo no perde nada nada di e lèsnan. Nos tabata analisando e varios hòkinan na kwal e KABAI por pará mihó, konsiderando e kantidat di hòkinan ku e por kontrolá for di kada posishon. Asina nos a mirá kon ta ku ora e KABAI ta pará na un di e hòkinan den SENTRO of na un di e hòkinan banda di sentro, e por kontrolá ocho hòki! Bo mes a purba bula ku bo KABAI riba bo tablero? Korda semper bo mester trén riba bo tablero, no lubidá! [illegible] a siña ku un KABAI pará na un hòki den hùki kontrolá dos hòki solamente! Naturalmente aki e KABAI ta mas mal pará ku tur otro hòki. Esaki nos ta mustrabo den e diagrama aki bou. (

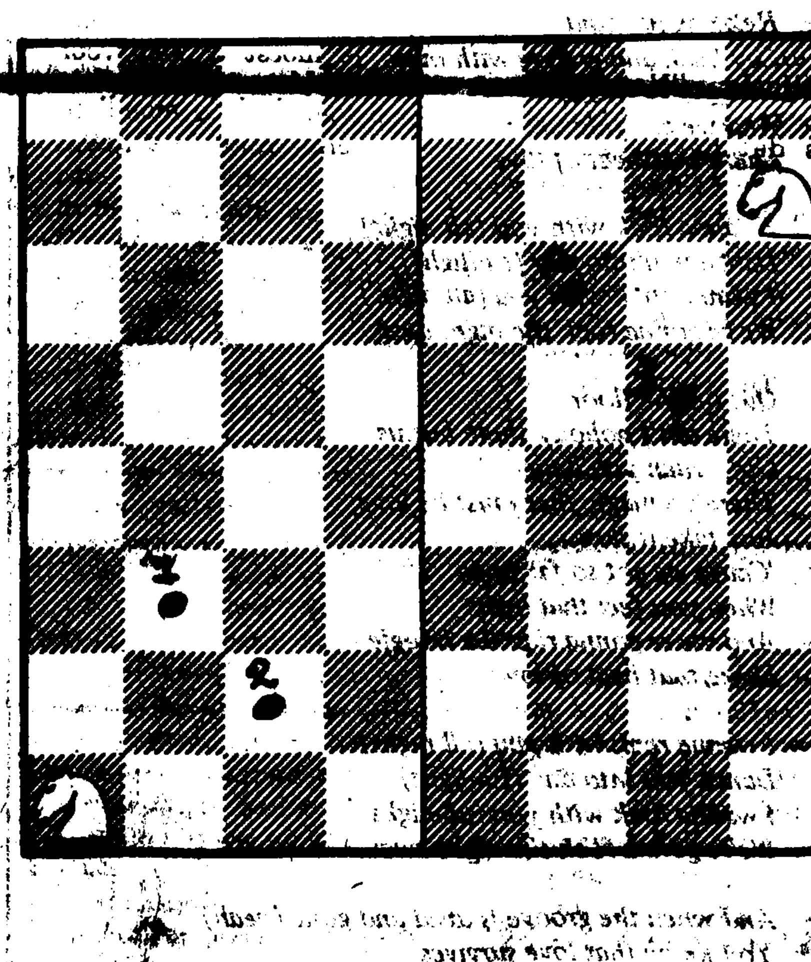
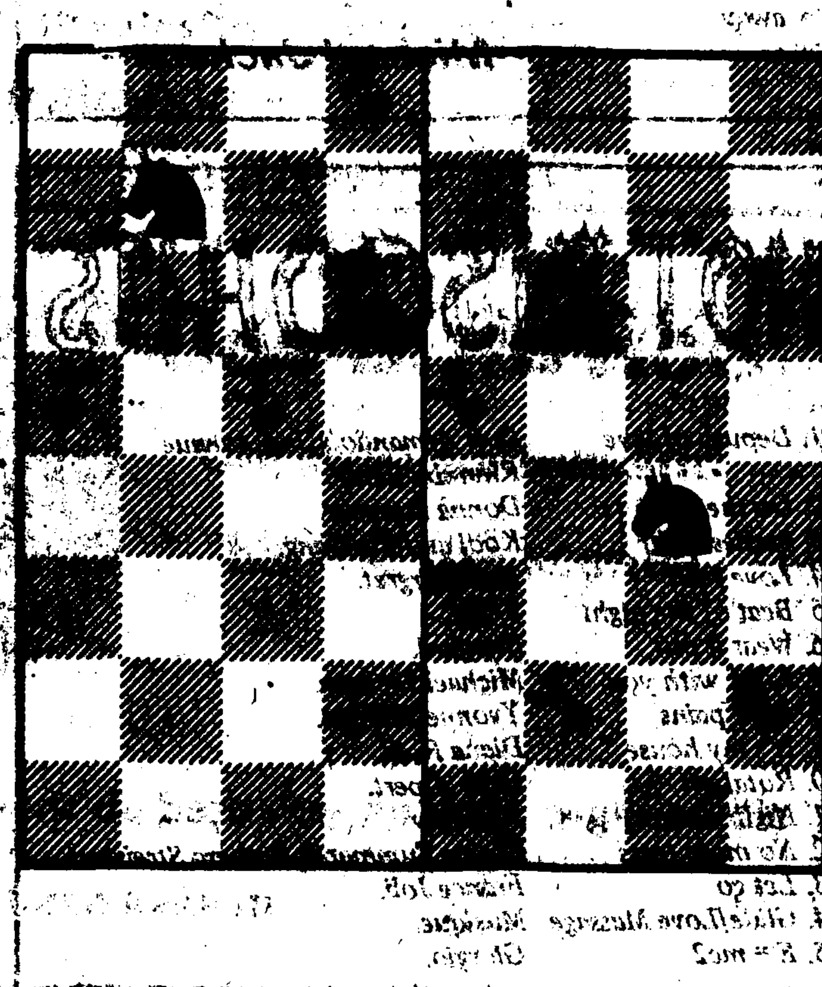

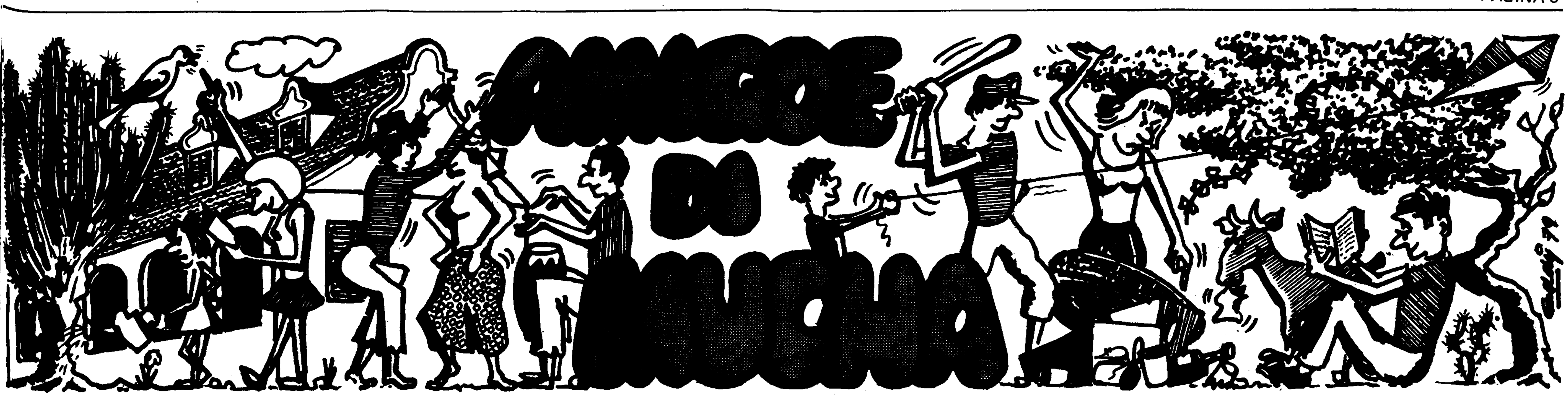
DIAGRAMA III
Bo ta mira e KABAI pará na A1. For di eynan e KABAI por bai solamente na dos lugá, pwes nan dos só e por kontrolá. E dos hokinan ta B 3 ku C2. Den e mesun diagrama bo ta mira un otro KABAI pará na rant di tablero, esta na e hoki H7. Aki tambe e KABAI ta mal pará, pasobra ta tres hoki so é por bai né, i nan ta F8, F6 ku G5. Wak bon awor ku si e KABAI ta pará na rant den un dje hokinan di KAREDA 3, 4, 5 i 6, of den un dje hokinan di FILA C, D, E i F, e ta kontrolá kwater hoki. Awor nos ta bai studia un otro diagrama, tambe dje moveshon di KABAI.

Por abuis zijn de Peon-afleveringen verwisseld. In plaats van aflevering 13 verscheen de laatste keer aflevering 14. Daarom deze keer alsnog aflevering 13.

DIAGRAMA IV
Den e Diagrama aki nos ta mira dos KABAI, un pará na B7 i e otro ta pará na G4. Nos ke trata aki e posibilidat di move i kontrol di e KABAI ora e ta pará den un dje hokinan di FILA B i G, of KAREDA 2 i 7, ku no ta rant. E KABAI na B7 por bai na: D8, D6, C5 i A5. Na total pwes kwater hòki. Mesun kos lo ta ora e KABAI ta pará na B2, G2 of G7. Wak bo mes riba bo tablero. For di e posishonan aki, e KABAI por move bai na kwater hòki i dimes ta kontrolá e kwater hokinan ey. E KABAI pará na G4 por bai na: H6, F6, E5, E3, F2 i H2, kwal ta seys hòki en total, tur kontrolá pa e KABAI pará na G4.

E posibilidat aki, esta pa kontrolá i move bai na seys hoki, ora e ta pará na G3, G4, G5 i G6 den FILA G of na B3, B4, B5 i B6 den FILA B, pero tambe ora e ta pará na: C2, D2, E2 i F2 den Kareda 2 of C7, D7, E7, i F7 den KAREDA 7. Purba bula ku bo KABAI bo mes awor! Si ta bai bon, anto bo a siña bo lèsnan manera mester ta. Pero no ta nada malu ku tin algu ku bo no a komprendé ainda! Ta pesey si bo tin kwalkier pregunta skirbi bo karta libremente. Awor nos ta sigui e lèsnan di MOVESHON di KABAI.

Bella maakt een nestje

(door Nel Basilio)

ANNELIESJE EN BELLA waren jaloers op Ragebol, omdat iedereen meer van Ragebol hield dan van hen. En dat dat hun eigen schuld was, hadden ze niet eens in de gaten. "Ik hoorde vandaag twee totolica's met elkaar praten", zei Anneliesje. "En weet je, wat ze zeiden?" "Dat wij de mooiste poppen van de hele mondi zijn", bedacht Bella en draaide verwaand haar krullekopje heen en weer. "Nee", zei Anneliesje verontwaardigd, "Dat ze Ragebol de liefste pop van de hele wereld vonden". "Ach, die domme dieren", zei Bella met haar neus in de lucht," Ze weten niet wat ze zeggen". "Ragebol had hun geholpen met een nieuw nestje", wist Anneliesje nog te vertellen. "Poe, dat zal me een hulp geweest zijn", lachte Bella. "Met één arm. Wat kan je nou met èèn arm doen! Wij hebben samen vier armen. Daar kunnen we heel wat meer nestjes mee helpen bouwen. Kom mee, we gaan dadelijk de mondi in". "Toch niet om nestjes te maken?" schrok Anneliesje. "Natuurlijk wel", zei Bella. "Wil je soms dat de dieren een lelijke, één-armige pop aardiger vinden dan ons?"

"Nee, maar eh, ik heb net mijn haar gewassen. En mijn mooiste jurk aan. Ik ben moe van het wandelen ook". "Dan blijf je maar thuis", zei Bella snibbig."Maar ik laat me niet op mijn kop zitten door een piekhaarpop. Ik zal wel zorgen, dat alle dieren uit de mondi mij het aardigst vinden van jullie allemaal". En zonder nog op antwoord van haar zusje te wachten, stormde ze de deur uit.

DE EERSTEN, die ze zag, waren twee totolica's. Dezelfde, die gezegd hadden, dat Ragebol de liefste pop van de hele wereld was. "Ik kom jullie helpen", zei Bella tegen hen. "Oh, dat is aardig", zeiden de totolica's verrast.

"Maar waarmee dan?" "Met jullie nestje", zei Bella met haar liefste stemmetje. "Ik kan heel goed vogelnestjes bouwen. Dat wisten jullie niet, he?" "Nee", zeiden de totolica's en keken haar met open snaveltjes aan. "We dachten, dat je bang was vuile handen te krijgen". "Hoe kunnen jullie zoiets denken", lachte Bella en rilde alleen al bij het idee, dat ze die vuile handen ook werkelijk zal krijgen. Maar ja, je moest er wat voor over hebben om de liefste pop van de hele mondi te worden. "Laten we gelijk maar beginnen", zei ze kordaat. "Maar we zijn al klaar met ons nestje", zeiden de totolica's, "Ragebol heeft ons geholpen. Oh, je moet eens zien, hoe mooi en handig ze het heeft gedaan. En ze is zo lief, ze...." Maar Bella liet hen niet uitpraten. "Ze heeft het natuurlijk niet goed gedaan", zei ze vlug, "Ze heeft maar één arm en ze is veel te slordig. We gaan jullie nestje helemaal opnieuw maken. En deze keer wordt het iets prachtigs".

BETEUTERD KEKEN de totolica's elkaar aan. Ze waren zo blij met hun nestje! Ze voelden er helemaal niets voor weer een ander te gaan maken. "We hebben geen twee nestjes nodig", zei de ene een beetje kwaad. "We wonen samen in één nestje. Dat is veel gezelliger", knikte de ander. "Natuurlijk, dat spreekt vanzelf", knikte Bella. "We breken dit gewoon af en maken een nieuw nestje op dezelfde plaats". En zonder het antwoord van de totolicas af te wachten, begon ze het hele nestje uit elkaar te trekken. "Help!" piepten de totolica's, maar het was al te laat. "Akelige nare pop!" schreeuwde de een. "Ik zal je mores leren!" krijste de ander. "Rustig nou maar", suste Bella. "Echt, jullie krijgen een veel mooier nestje terug. Ik heb jullie toch gezegd, dat Ragebol er niets van kan? Hebben jullie niet gezien, hoe de grassprietjes er van alle kanten uitsteken? Dat van mij wordt een paleisje, een totolica-paleisje".

JA, DAT ZEI ze allemaal, maar ondertussen voelde ze zich toch niet zeker van zichzelf. Hoe moest ze ooit weer een nestje in elkaar zetten? Het zag er zo vreselijk ingewikkeld uit. En al die takjes en grassprietjes zaten vol zand. Wat een vuile handen zou ze krijgen! "Kijk", zei ze dapper, "ik pak dit takje. Dat is mooi schoon. En dat leg ik hier neer. Enne... dat takje daar". IJverig ging ze door met takjes en grassprietjes opbeuren. Ze keek niet, of ze mooi recht en goed voor een nestje waren, maar alleen, of er geen zand aan zat. En hoe ze alles tot een nestje moest vlechten, wist ze helemaal niet. Zelfs de vogeltjes zouden met die kromme takjes niets kunnen doen! Ze legde ze kris kras over en door elkaar. En toen ze een flinke stapel had gemaakt, veegde ze voorzichtig haar handen af en zei tevreden: "Ziezo, het is klaar. Gaan jullie er maar in".

OH OH OH, WAT waren de totolica's kwaad! "Ga zelf maar op die takkenberg zitten", schreeuwde de een. "Nestjes stúk maken, dat is het enige, wat je kan!" krijste de ander. "Was Ragebol maar hier", huilde de eerste, "Dan was er niets gebeurd." Ragebol kan met één arm meer doen, dan jij met twee handen en twee voeten", knikte nummer twee. "Maak maar gauw, dat je weg komt, anders pikken we al je pijpekrullen uit je hoofd". "Ondankbare beesten!" gilde Bella. "Het is een prachtig nest, hoor. Maar ik maak voor jullie mijn handen niet meer vuil. Ik ga naar huis!" Ja, dat was de eerste en de laatste keer dat Bella een vogelnestje maakte. Voortaan zat ze weer liever met haar zusje voor het raam van het poppenhuis mooi te zijn. En Ragebol bleef voor iedereen de liefste opo van de mondi. Dat verdiende ze ook wel, he!

Weet je wat een.....is?

TEGENWOORDIG zie je ze niet meer zo veel. Vroeger toen bijna iedereen kippen hield voor eigen verbruik zag je hen vaak lopen. Met die kale nekken waren ze heus niet de mooiste onder de kippenfamilie. De mensen hielden er echter minstens een paar op na.
Bijgeloof wilde n.l. dat ze alle mogelijke onheil konden afwenden.
Men noemde ze: GALINA RISOU OF GALINA CHAKA-CHAKA.

Amiguitonan konta

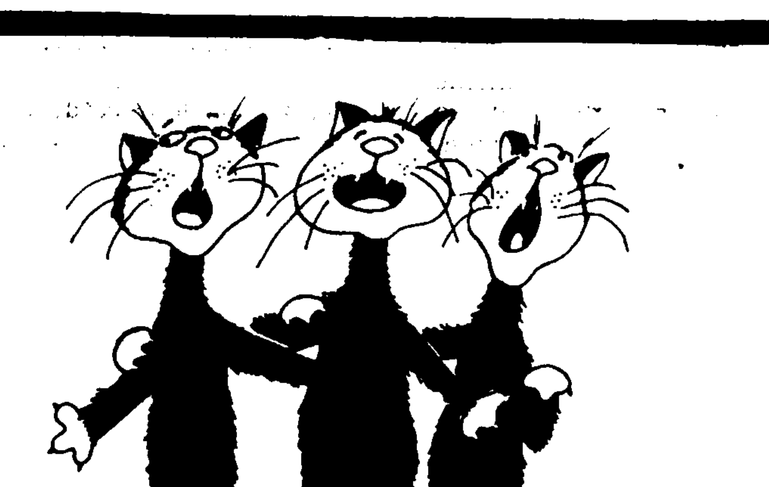
NA PROMER LUGAR mi kier desea boso den e prome pagina dje aña aki un bon aña i tur kos bon. Aunke e aña aki ofisialmente no ta aña di mucha mas, mi ta spera ku tog huntu ku tur e grandinan boso lo haña un forma di biba di koopera ku lo resulta di hopi benefisio pa boso tur.
Pa loke ta trata nos pagina mi ta spera ku e aña aki lo e por bira mas un pagina di nos, esta ku boso lo partisipa na un forma mas aktivo den dje. Skirbi boso deseonan i manda tur loke boso lo ke pone aden pa nos i ku gustu nos lo drenta den kontakto ku boso.
Te otro bia ku Dios ke.

Ingezonden

Beste Ñapa,

Het jaar van het kind is voorbij en dat kun je wel merken ook, want zondag ging ik naar de film Pippi Lankous kijken in Boulevard Teater. Maar toen de film begon bleek dat ze een verkeerde film aan het draaien waren. Ze draaiden de film: Peppie en Kokkie. Die film was ook wel leuk, maar we kwamen om Pippi Langkous te zien, wat buiten op het bord stond en waar ook reclame over werd gemaakt in de Amigoe. Toen een paar vriendinnen en ik gingen vragen waarom Pippi niet kwam, zei een meneer: „We hebben een verkeerde naam op het bord gezet. Er moest eigenlijk Peppie en Kokkie op staan". Nou moet u weten dat de verkeerde naam al zo'n 3 dagen op het bord stond en hadden het nog niet gemerkt. Nu vraag ik me af, dat als het grote mensen waren die in de zaal zaten of er dan ook zomaar een andere film gedraaid kon worden zonder uitleg? Maar ja, we zijn maar kinderen en we moeten onze mondjes dicht houden, want anders zijn we brutaal. Groetjes.

ROSALINDA RINCONES,
Wabistr. 15

Un bibida pa mucha

Coordinashon: Pòpi Muzo

Bo mester di:
2 webu
1 bakoba
1 sitrun of lamunchi
8 kuchara di e stropi di anasa ku bo ta basha for di un bleki di dushi anasa.
20 kuchara di lechi (di un kùp)
2 kuchara di suku
un tiki salu.

Pone kla:
un mikser
un tabla di kòrta kos
dos konchi
1 kuchara di palu
1 kuchu
1 fòrki.

1. Kibra bo webunan i parti e hel for dje blanku.
2. Pone e blanku di webu den un kònchi grandi i batiele ku bo mikser asina steif ku un tiki salu te ku bo por bira e kònchi di banda sin e basha.
3. Pone bo suku huntu ku e dòlnan i batinan ku mikser te ora nan fresku kita.
4. Kòrta kuater snechi for di e bakoba kaská.
5. Machika sobra dje bakoba ku un fòrki.
6. Brua awor e bakoba machika i e djus dje lamunchi dor di e hel di webu bati.
7. Ku bo mikser bo ta brua awor e stropi di anasa dor di dje mèskla di e dòl di webunan.
8. Basha e lechi poko poko aserka mientras bo ta sigui laga bo mikser bati nan (no duru)
9. Basha awor e meskla aki riba e blanku di webunan i brua ku bo kuchara tur e kosnan aki ku otro pero ku kuidou.
10. Yena awor e drink aki den algun glas chikitu i dòrna kada glas ku un snechi di bakoba ku bo a sprengu prome ku lamunchi. Bo por pone un par di anasanan tambe aden pa adòrno.

Nos mes ta traha

Maskarada pa Karnaval

NOS TUR TA DEN ambiente di Karnaval pesei awe nos ta ban traha maskarada. Nos por trahanan di karton di vliselin di paña of di für. Kohe un pida papel i doblele na dos. Na e dobla bo ta midi e distansha di nanishi pa wowo serka esun ku tin ku bisti e maskarada.
Kaba bo ta kòrta e forma dje wowonan i despues bo ta duna e maskarada forma di pui sea parti ariba òf pa parti di abou. E modèl tambe bo mes por skohe. Usa e papel aki komo ehémpel. Si bo trahanan di karton, bo por dòrnele ku payét-rikzak òf pluma. Esnan di paña nos ta dòrna meskos ku payét-pluma éts.
Esnan di für bo por dòrna ku kuenta i payét. Bo por fantaser tur loke ku bo ta kere ta nechi aserka. Eksito!

Aki dos siman nos lo traha un adòrno pa bo kabes pa Karnaval. Buska un par di blas rondo i spar korant bieu!

P	R	E	T
R	E	D	E
E	D	E	N
T	E	N	T

PRET
REDE
EDEN
TENT

Puzzel van deze week:

1. Je kunt er in rijden;
2. De dag wordt verdeeld in.......
3. Deel van de voet;
4. Jongensnaam;

1	2	3	4
2			
3			
4			

Puzzel en win een prijs

De winnares van de puzzel van vorige keer is Carina Fortin, van Penweg 1, St. Eustatuis. Haar prijs zal haar opgestuurd worden.

Oplossing:

Kinderen die de puzzel hebben opgelost kunnen die vóór 30 januari 1980 opsturen naar de: Amigoe-Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577; Aruba-Nassaustraat 110; Bonaire - NOTIBON, Terra Corra z/n.
Duidelijk op de enveloppe vermelden: KINDERPUZZEL.
Onder de goede oplossingen zullen we dan een waardebon van vijftien gulden van Augustinus verloten. De oplossing én de gelukkige winnaar(es) zullen op de Kinderpagina van 1 februari **1980 worden bekend gemaakt.**

Aartsbisschop van San Salvador:

Hervormingen zijn niet te stoppen

SAN SALVADOR — De mensen hebben het recht om in opstand te komen. Als ze door een tyrannie wordt bedreigd, mogen zij zich verdedigen. Desnoods met geweld. De omstandigheden in dit land zijn er rijp voor. Zo verklaarde de aartsbisschop van San Salvador, mgr Oscar Arnulfo Romero.

In het weekblad De Tijd werd hij onlangs het prototype genoemd van een kerkelijke leider. Hij is de zoon van een PTT-ambtenaar, geboren in 1918 in het Salvadoreense dorpje Barrios. Wanneer hij praat over het geweld in zijn land lijkt hij nauwelijks geemotioneerd te zijn. Maar zijn uitspraken kunnen radicaal zijn.

Tot een volksopstand in El Salvador is het nog niet gekomen. Het werd in oktober militaire staatsgreep. De zoveelste staatsgreep.

Jonge militairen hadden hun buik vol van de chaos in het land [illegible] de wrede dictatuur [illegible]. Er werd een junta van twee kolonels en drie burgers geinstalleerd en met een waslijst vol democratische beloften (amnestie voor politieke gevangenen, vrije verkiezingen op korte termijn, landhervorming, etc.) werd geprobeerd de naar recht- [illegible] snakkende Salvadoreanen [illegible].

NIEUWE TIJD

Dat was een paar maanden geleden. Ook voor de aartsbisschop leek er een nieuwe tijd aan te breken.

Hij kon tenminste weer even op adem komen. Jarenlang was hij het slachtoffer geweest van haatcampagnes in de regeringsgezinde media. Extreem-rechtse terreurgroepen hadden [illegible] met de dood bedreigd. De dictatuur had hem met verbale en fysieke agressie de mond willen snoeren.

Wanneer ik het platteland opging om arme boeren en landarbeiders morele steun te geven hielden soldaten me om de zoveel kilometer aan. Ze doorzochten m'n auto tot op het meest verborgen plekje en lazen alle papieren die ik bij me had.

Ik werd betast, omdat ze wilden weten of ik een wapen bij me had. En al die tijd moest ik met de armen omhoog blijven staan".

AYATOLLA

Zijn strijd voor de eerbiediging van de mensenrechten was hem niet in dank afgenomen. De heersende klasse had hem spottend „onze ayatolla" genoemd en voor de militaire machthebbers was hij „staatsvijand nummer één" geweest. De aartsbisschop heeft zich er nooit veel van aangetrokken.

Mgr. Romero weet, dat de nieuwe situatie in zijn land veel mensen moedeloos maakt. Toch voelt hij zich niet machteloos. Hij hoopt, dat de onwillige elite in El Salvador alsnog zal inzien, dat haar verzet uiteindelijk niks oplevert. In zijn preek waarschuwt hij haar alvast: „Wie zijn privileges niet vrijwillig afstaat, zal ze straks met geweld verliezen, want de hervormingen zijn niet meer tegen te houden...."

Kerk en wereld

...steun aan Peruaanse landbouwcooperatie

AMERSFOORT — Twee leningen zijn goedgekeurd op de vergadering van directieleden van de Oecumenische ontwikkelings-cooperatie te dienste van de gemeenschap (EDCS). De 130 aandeelhouders hebben in totaal voor vier miljoen dollar gezorgd. Deze organisatie heeft in de dertig maanden van zijn bestaan zijn positie geconsolideerd. Verwacht wordt dat [illegible] volgend jaar [illegible] het eerste dividend kan aanmelden. De EDCS werd opgericht op initiatief van de Wereldraad [illegible] [illegible] als een [illegible] waarin de [illegible] geld kunnen [illegible] als een alternatief voor [illegible] multinationals. [illegible] van de EDCS [illegible] de Derde wereld. [illegible] en kerkelijke or[illegible] van zijn. [illegible] 250 dollar, of [illegible] meerdere aandelen [illegible] maakt geen verschil uit [illegible] status van de aandeel[illegible] [illegible] kerken. De [illegible] wordt de be[illegible] van katholieke zijde groter. Zo zijn er verschillende congregatie van religieusen die aandeelhouder zijn geworden. De ene lening gaat naar Peru voor een cooperatie welk alpaca-wol vervaardigt en kleding. Er zijn daar niet minder dan zevenduizend mensen werkzaam. Het is een der 42 ondernemingen in Peru welke opereren op basis van gemeenschappelijke eigendom, en welke door de werknemers wort gerund.

Een lening van 350 duizend dollar is bedoeld om deze ondernemingen het werkkapitaal te bieden voor een periode van zeven jaar.

De andere lening geldt ook Peru en wel een landbouwcooperatie. Daar zijn 303 gezinnen van afhankelijk. Een lening van 330 duizend dollar garandeert de mais oogst voor 1980, welke men op 540 hectare gaat planten. Tot heden toe heeft de EDCS vijf projecten gesteund in Latijns Amerika, Afrika en Azie.

Raul S Henriquez:

Economie moet ten dienste van mens staan

GENEVE — Het officiele bezoek van kardinaal Raul Silva Henriquez aan het hoofdkwartier van de Wereldraad van kerken in Geneve moet gezien worden als een officiele erkenning voor de hulp van deze kardinaal aan de kerken van Chili, vooral via het vicariaat van de solidariteit, dat actief is geweest sedert de val van president dr Salvador Allende. De Chileense kardinaal kreeg in Oostenrijk de onderscheiding, genoemd naar Bruno L Kreisky, voor zijn opkomen voor de mensenrechten. Tijdens een persconferentie verklaarde de kardinaal dat hij de armoede in zijn land betreurd evenals de economische situatie. De economie moet ten dienste staan van alle mensen en het moet niet zo zijn, dat de mens de economie moet dienen.

Dominicaanse kardinaal

Massa-media manipuleren het nieuws

SANTO DOMINGO — Gemanipuleer met nieuwsberichten heeft de kardinaal Octavio Beras van Santo Domingo het optreden van de massa-communicatie media genoemd, waar het gaat over nieuws in verband met geweld, martelen en doodslag. De Dominicaanse kardinaal zei, dat de terreur de leugen, de partijdige voorlichting de sectarische propaganda moeten worden ontmaskerd in de huidige wereld. De geweldpleging moet in al zijn verschillende vormen bij zijn werkelijke naam worden genoemd, aldus de kardinaal. Deze noemde het geweld een leugen tegen de waarheid van de mensheid en tegen de waarheid van het christelijke geloof.

Maar als men deze geweldpleging aanklaagt moet men tegelijkertijd werken aan waardevolle initiatieven welke de bedreiging van de vrede elimineren.

...bewapeningswedloop en geweld.

QUITO — Toenemend militarisme en de bewapeningswedloop gesteund door de infame doctrine over de nationale veiligheid zijn de belangrijkste oorzaken van het schenden van de mensen rechten. Zo concludeerde een in Ecuador gehouden studiebijeenkomst over de mensenrechten in Latijns Amerika. Dit gebeurde op initiatief van het LA-instituut voor sociale research. In het slotdocument worden de regeringen van Argentinie, Uruguay, Paraguay, Chili en Guatemala veroordeeld voor hun onderdrukkings-activiteiten. Men verwelkomde de gebeurtenissen in Nicaragua en Bolivia evenals het versterken van de democratie in Ecuador.

Russische Vrouwen

LENINGRAD — De Russische Orthodoxe kerk heeft voor de eerste maal vrouwen toegelaten tot zijn opleidingsinstituten. Het gaat om 25 dames die een vervolg-opleiding zijn begonnen aan de school voor kerkmuziek in Leningrad. Na hun opleiding zullen deze vrouwen ingeschakeld worden in het liturgische werk.

Nieuwe aartsbisschop van Canterbury

Bedoeling kerk moet beter uit verf komen

LONDEN — Volgende maand (januari) zal bisschop Robert Runcie van het Engelse St Albans, aartsbisschop van Canterbury worden als opvolger van dr Donald Coggan, die in verband met zijn leeftijd aftreedt. De nieuwe primaat van de Anglicaanse kerk heeft zijn sporen verdiend op oecumenisch gebied. Hij was namelijk vice-voorzitter van het Internationale Anglicaanse orthodoxe beraad. Hij is geen voorstander voor de wijding van de vrouw op dit ogenblik.

VERRAST

De nieuwe aartsbisschop van Canterbury heeft Schotse ouders. Hij werd op veertienjarige scholier Anglicaans; zijn vader was namelijk presbyteriaans, maar niet zo practicerend. Tijdens de tweede wereldoorlog diende de inmiddels 57 jaar geworden [illegible] Schotse garde als tanks-[illegible].

Zijn uitverkiezing verraste hem volkomen. Hij gaf [illegible] staan dat hij niet hoopte in [illegible] ze functie bedolven te worden onder memoranda en [illegible] omdat hij dan als het ware in een kerkelijk ghetto terecht zou komen of een machine zou worden welke alle mogelijke [illegible] tudes ten beste zou [illegible]".

VEREENVOUDIGD

Volgens de nieuwe "Anglicaanse primaat" zijn veel mensen niet op de hoogte van het [illegible] len en zeilen in de Anglicaanse kerk. Zij hebben er geen beeld van hoe deze kerk functioneert, wat zijn bedoelingen zijn en wat het beleid is. Hij [illegible] dat het zal lukken de kerk beter over te brengen bij de bevolking in het algemeen en dat de [illegible] wat vereenvoudigd wordt en dat [illegible] het beleid duidelijker uit de verf gaan komen. Hij zal zich inzetten voor een [illegible] eenheid met de katholieken. „Mijn geloof is echter dat de Kerk van Engeland deel [illegible] de Een, Heilige, Katholieke en Apostolische kerk", [illegible] bisschop Runcie.

Episcopaat van Puerto Rico:

Sociaal onrecht oorzaak geweld

SAN JUAN — het Portorikeinse episcopaat heeft het sociale onrecht aangeklaagd als de oorzaak van een keten van wraaknemingen en terrorisme op dit Antilliaanse eiland. Dit gebeurde in hun verklaring over het geweld.

De bisschoppenconferentie onder leiding van kardinaal Aponte Martinez zegt het diep bezorgd te zijn zowel over het lot van de mariniers (op wie enige tijd geleden een aanslag was gepleegd, red. Am.) als over de kritieke situatie van de Portorikeinse gevangenen die naar de VS zijn gedeporteerd. (Onlangs overleed een van de al een kwart eeuw vastzittende Portorikeinse gevangenen onder verdachte omstandigheden in een Amerikaanse cel. red. Am)

AANSLAG

De ervaring heeft ons geleerd dat geweldsrelaties niet er in geslaagd zijn recht voor te brengen, dat duurzaam is en echt. De subversieve geweldpleging en de repressieve geweldpleging betekenen een aanslag op de menselijke waardigheid en op de meest fundamentele mensenrechten, aldus de Portorikeinse bisschoppen. Er heerst een oorlogssfeer, zowel op plaatselijk als op internationaal niveau. De zaak welke ons op Puerto Rico bezig houdt is geen geisoleerd geval.

Het geweld op dit eiland is een zaak welke door de leiders van het land nauwkeurig moet worden geanaliseerd; vooral nu een jaar begonnen is met een verkiezingscampagne, erin waarin zo snel de hartstochten opkomen laaien.

Steeds zijn wij opgekomen dat de bevolking van de gemilitariseerde eilanden de kans krijgt om rustig te leven. Daarom hebben wij op de autoriteiten een dringend beroep gedaan om de gerechtvaardigde verzoeken van dit Portorikeinse gebied aan te horen (Bedoelde eilanden worden als schietschijf gebruikt door de Amerikaanse marine maar ook de Nederlandse marine. Met verzet daartegen wordt steeds groter. De aanslag op een Amerikaanse leger voertuig was een onderdeel van dit verzet, red. AM).

In hun verklaring wijzen de bisschoppen er op, dat Puerto Rico op de vijfde plaats staat of die lijn van de meest gewelddadige landen. Wij voelen mee met alle slachtoffers daarvan. Maar wij delen ook in de hoop, hoe gering ook, in het hart van iedere Portorikein, op een vreedzame maatschappij. Een vreedzame maatschappij kunnen we slechts bouwen op het fundament van de rechtvaardigheid. Wij neutraliseren de ketel van geweld en voorkomen tranen, en broederstrijd, als we de oorzaken van het geweld aanpakken.

Alternatief voor geld steken in multinationals

KRETA — De conferentie van Europese kerken heeft besloten dat ze blijven dringen op de belangrijkste doeleinde: vrede en oecumene. Dit ondanks het feit dat de conferentie veel te lijden heeft onder de huidige financiele problemen. Meer dan [illegible] afgevaardigden kwamen onlangs bijeen op het eiland Kreta. Zij vertegenwoordigden niet minder dan 112 kerken uit 26 Europese landen. De financiele zorgen zijn groot de Zwitserse franc is een van de hardste munten en dat betekent, dat de kerken steeds meer geld moeten opbrengen in eigen kring om zijn apparaat draaiende te houden.

Op de openingsdag van de samenkomst zorgde de vertegenwoordiger van de oecumenische patriarch Dimitrios I voor een verrassing met de suggestie om de katholieke kerk als volwaardig lid aan te nemen in de conferentie. Van de katholieke delegatie kwam daarop een voorzichtig antwoord. De vergadering bracht tot uitdrukking dat men nauwere banden wil met de katholieke kerk maar tot een officiele uitnodiging om het lidmaatschap aan te vragen kwam het echter niet.

Ex-directeur José Maria Capricorne:

De Kunstacademie moet openstaan voor iedereen

José Capricorne: "Ze zullen me nu wel helemaal niet meer lusten!"

Breng de kunst onder het volk

door BERNADETTE BAROUD

IN 1979 BELEEFDE de Kunstacademie - (nog steeds) 'gehuisvest' in het pand naast het Curacaos Museum aan de Van Leeuwenhoekstraat - haar tienjarig bestaan. Nou ja, op de keper beschouwd is beléven een nogal sterke term: het instituut waar in de loop der tijd zo'n slordige acht ton (belasting) geld werd ingepompt, lijkt heden ten dage op sterven na dood. Niet dat er tegenwoordig geen aspirant-cursisten zijn. Die zijn er wel, maar wie zo argeloos zou zijn zich te vervoegen aan de poort van het kunstbolwerk, vindt deze hermetisch gesloten. Er worden geen lessen gegeven. Nu zou dat momenteel ook erg moeilijk kunnen! De plaats alleen al vormt daarvoor een te groot struikelblok. Het gebouw is volkomen vervallen: het dak lekt als een zeef, waardoor het atelier meer weg heeft van een vijver dan van een (kunst) werkplaats; muren staan op instorten, en het atelier, dat het al heeft begeven, is overdekt met duivenmest - niet de geschiktste kweekbodem voor 'liefhebbers' of kunstenaars. Maar er is nog meer, meer negatiefs, om preciezer te zijn. Dat is althans de mening van José Capricorne, ex-directeur van de Kunstacademie. Praten met Capricorne - in Nederland woonachtig, maar ("ter orientatie") onlangs voor een kort bezoek terug op Curacao - over 'zijn' Academie, is dan ook bovenal een trieste aangelegenheid.....

Al (b)lijkt het huidige verval-in-alle-opzichten wellicht een dieptepunt, het is bepaald niet voor het eerst dat er grote problemen opduiken rond Curacao's Kunstacademie. Moeilijkheden waren er, vanaf de oprichting, bijna onafgebroken. Volgens José Capricorne, omdat "het op essentiele punten altijd flink fout heeft "gezeten". Ter illustratie hiervan memoreert hij het prille begin: "Dat er een Academie kwam, was hoofdzakelijk en misschien zelfs wel uitsluitend een politieke zet. Het was begin 1969. Het 'streven' de bevolking kultuur-bewust te maken, zou naar werd verhoopt, beloond worden met sympathie vanuit datzelfde volk - iets waar de regering, die toen zitting had, in grove mate aan ontbrak[illegible]

Mensen als Eddy Ayubi en José Capricorne, die al tijden vonden, dat er op Curacao een Kunstacademie moest komen ("Er loopt hier talent genoeg rond!"), grepen de kans, die zich 'bij toeval' voordeed, met beide handen aan.

Maar al gauw ontdekten ze, dat "achter de beslissing een Kunstacademie op poten te zetten geen spoor van een beleid zat. Het was een lukraak genomen besluit. De gedeputeerde (toendertijd: Boy Rozendal) en de 'top' van het Bureau Cultuur en Opvoeding, hadden geen flauw benul van wat zo'n Academie eigenlijk voorstelde. Het interesseerde hen ook niet. Hun hart ging uit naar sport, niet naar cultuur, dus laat staan naar de beeldende kunst....."

[illegible]BELPARTIJEN

Het ontbrekende beleid resulteerde zich in slopende rommelpartijen, een wanstaltige begroting (waarin, om een voorbeeld te noemen, niet was gedacht aan salarissen voor de docenten) en tenslotte in [illegible]geen nauwelijks uit konden: een financiele chaos! Eddy Ayubi zag, na een directeurschap van zo'n anderhalf jaar, nergens meer een uitweg en legde het hoofd in de schoot. Het BC komt dan op de proppen met een nieuw besluit: het instituut moest dicht!

José Capricorne en een paar mede- 'doordouwers' tekenden hiertegen "een uiterst fel protest" aan - en niet zonder succes, want de Kunstacademie opent haar poorten weer. De leiding komt in handen van José Capricorne, eerst als coordinator, later als directeur.

"Maar de moeilijkheden bleven, niet in de laatste plaats op financieel gebied.

Overigens, dat gebouw aan de Van Leeuwenhoekstraat deugde toen al voor geen cent. Maar telkens als we vroegen om een beter pand, werden we afgescheept met een handjevol vage beloften, die als het er op aan kwam, nooit werden ingewisseld".

Gevraagd naar de reden van alle getreuzel en inefficentie, meent José Capricorne: "Het cruciale punt is dat het de betrokken overheidsambtenaren altijd aan elke interesse ontbrak. De een volgde de ander op, maar van beeldende kunst had geen van hen verstand. Ze waren stuk voor stuk volkomen incapabel daarover te beslissen".

Toch draaide de Academie - naar omstandigheden - redelijk goed in die tijd. Er waren opleidingen in vrije, beeldende en toegepaste kunst (onder die laatste noemer vallen bijvoorbeeld reclame en fotografie), als ook diverse cursussen. Van een erkend diploma kon nog geen sprake zijn (door het ontbreken van bepaalde vakdocenten); wél van een getuigschrift, waarmee in het buitenland de hier begonnen studie kon worden afgerond.

VARKENSSTAL

1974 - José Capricorne vertrekt naar Nederland; een dwingende privé-reden laat hem geen andere keus. De Academie laat hij, om met hemzelf te spreken, pico bello achter: "Ik had in alle opzichten de boel keurig in orde!"

Er leek niets fout te kunnen gaan. Maar als hij na een jaar of drie weer op Curacao komt, wacht hem een koude douche: "Het was een varkensstal! Mijn plaatsvervanger had, blijkbaar door tijdgebrek, de leiding volkomen verwaarloosd. De gang van zaken werd bepaald door een aantal mensen, die zich docenten noemden, maar die de Academie hoofdzakelijk gebruikten voor hun eigen 'kicks'. Hetgeen dan kunst met een zeer grote K moest verbeelden. Aan regelmaat of een beleid, dat ook was gericht op een breder publiek dan de strikt eigen kliek, hadden de heren alk......"

Deugt iemand niet voor zijn werk.... Ontsla hem dan!

José Capricorne, zelf ook een kunstenaar, maar wel van een nuchterder slag - het hoofd niet in de wolken & beide benen op de grond - probeerde weer orde op zaken te stellen. Hij gaf in schema's weer, hoe elke opleiding moest worden ingedeeld en verder zette hij ook plannen op papier voor de verbouwing van het oude St Thomascollege, waarheen de Academie dan later zou verhuizen - een toezegging die Capricorne de overheid eindelijk had ontfutseld.

Tevens werd de hele zaak uitvoerig doorgepraat met het hoofd van de Sektie Kultuur van het Eilandgebied Curacao, een post waarop inmiddels Pacheco Domacassé was benoemd; zaken, de Kunstacademie aangaande, ressorteerden voortaan onder hem.

ONTGOOCHELING

Een jaar of drie na datum, begin 1980, kwam José Capricorne opnieuw naar Curacao om poolshoogte te nemen. Het resultaat hiervan? Pure ontgoocheling! "Onder de laatste directeur (Silonero)) is de Academie eerder nog slechter dan beter geworden. Het is gewoon een puinhoop, letterlijk en figuurlijk!"

De verbouwing van St Thomascollege verkeert intussen nog in het beginsstadium. Nu mag dat amper verwonderlijk heten. "Uit goede bron heb ik gehoord, dat de ambtenaar bij wie al mijn schema's en plannen terecht zijn gekomen, mijn werk is 'kwijtgeraakt'. Alsof het niets was, smeet hij het ijskoud in de prullenmand!"

De ambtenaren maken José Capricorne trouwens bij uitstek furieus, althans het soort waar Curacao er nog teveel van heeft: "Bepaalde topfuncties worden bekleed door mensen, die domweg incapabel zijn en tóch worden gehandhaafd. Als iemand niet deugt voor zijn werk, moet hij worden ontslagen!"

En over de Sektie Kultuur:

"Pak nu zo'n Domacassé. In tegenstelling tot veel van zijn voorgangers, echt geen cultuurbarbaar. Maar van beeldende kunst heeft ook hij geen benul. Waarom wordt zo'n Sektie in godsnaam niet gesplitst in beeldende, dramatische en weet-ik-wat voor kunst, met aan het hoofd experts op die specifieke gebieden?"

Het huidige kunstbeleid noemt Capricorne "een grote aanfluiting". En hij is graag bereid dat nader uit te leggen: "Wat hier is ontstaan is een vorm van kunstbourgeoisie. Een heel klein groepje mensen eist alle aandacht op. Het krijgt die aandacht ook; hun kunst wordt kritiekloos gevreten. Je bent pas kunstenaar als je leeft en eruit ziet als zij. Prijzen en subsidies gaan vrijwel uitsluitend naar hen. Ik vind dat ergerlijk, vooral omdat die kliek, hun fraaie gepraat ten spijt, de scheiding tussen kunst en het gewone volk steeds groter heeft gemaakt."

José Capricorne staat zelf iets anders voor: "Kunst hoort van het volk te zijn, dus breng haar naar het volk en zorg dat ze daar integreert". Het overheidsbeleid zou volgens hem juist daarop gericht moeten zijn, en grotendeels ook dat binnen de Academie: "Het moet een instelling zijn, waar iedereen terecht kan, voor vrijetijdsbesteding of voor een opleiding in vrije, beeldende of toegepaste kunst. Ook wie zich wil bekwamen in de kunstnijverheid, moet daar de kans toe hebben. Tevens zou in de school een centrum moeten komen voor creatieve therapie en zouden leerlingen van bepaalde scholen er de teken- en expressievakken moeten kunnen volgen".

Zijn eigen stokpaardje: "De Kunstacademie moet mensen opleiden, die de knoek opgaan en de wijken in, om de bevolking te leren om creatief bezig te zijn. Ik doel op eenvoudige praktische dingen, tekenen, pottenbakken, het maken van een lino. Leer ze de technieken. Kunst moet een sociale functie hebben, niet een elitaire!"

Over de technische kant van het te geven Academieonderwijs, merkt Capricorne op, dat er "hoe dan ook gezocht moet worden naar een samenwerking met soortgelijke scholen in het buitenland. Bijvoorbeeld in de vorm van gastdocentschappen. Ik heb goede contacten met een aantal Nederlandse Kunstacademies, en ik weet dat zij honderd procent bereid zijn tot zo'n samenwerking".

EREBAAN

Hoe dan ook moeten er mensen komen, die terdege zijn geschoold. Ziet José Capricorne, geschoold op grafisch zowel als bouwkundig terrein, zichzelf nog ooit als directeur?

Hij lacht een beetje smalend!" "Ze hebben me gevraagd, ja! Blijkbaar moet ik dat beschouwen als een eer. Voor die erebaan was mij dan een salaris van 1900 per maand toegedacht. Bruto uiteraard! Ik vond dat echt te weinig, vroeg 2600. Dat vonden zij te veel!" Hij vindt zijn eigen voorbeeld kenmerkend voor "het feit, dat op de Antillen blijkbaar niet wordt beseft, dat iemand met een opleiding, daar ook min of meer naar betaald wil worden. Zeker bij de overheid gebeurt dat nauwelijks".

Met een waarschijnlijkheid die grenst aan zekerheid kan dus worden gesteld, dat José Capricorne kan worden afgeschreven als directeur van de Kunstacademie. Zijn laatste opmerking: "Och, nu ik al die kritiek heb gespuid, lusten ze me, denk ik, al helemaal niet meer!".

Team Sterke Yerke gaf waardevol voorbeeld

Bezieling in ons leven.... een onmisbare voorwaarde

Door ds.W.J.H Baart

ER ZIJN DAGEN waarop wij wakker worden met een gevoel van:

"Fijn, weer een nieuwe dag! Gauw opstaan en aan de slag gaan!" En er zijn dagen waarop dat gevoel van "fijn, weer een nieuwe dag" ontbreekt. Wij weten het dan wel: het wordt weer zo'n sleurdag, niet echt prettig en ook niet echt naar; alleen maar gewoon [illegible]

Het leven eist van ons dat wij allemaal mee blijven doen, ook al ontbreekt ons soms de bezieling, de gedrevenheid, het enthousiasme.

Er zijn mensen die in hun werk vaker iets van bezieling en gedrevenheid ervaren dan vele anderen. Alle kunstenaars b.v. ongeacht of het schilders, tekenaars, beeldhouwers, musici, schrijvers, dichters of acteurs zijn, staan dichter dan de meeste anderen bij die ervaring van gedreven te worden, die ervaring van de dag te beginnen met het besef van: "Vandaag moet het gebeuren!"

Toch zijn bezieling, gedrevenheid en enthousiasme geen ervaringen die zich tot slechts een kleine categorie mensen beperken. Ook de zakenman, de onderwijzer, de leraar, de technicus, de huisvrouw, de sociale werker en vele anderen kunnen deel hebben aan dat blijde gevoel: "vandaag gaat het gebeuren,

SLEUR

Bij alle noodzaak om getrouw de sleurwerkzaamheden uit te voeren, die nu eenmaal onze taak kunnen zijn, kan een mens toch van sleur alleen niet leven. Van sleur alleen gaat hij dood. Er moeten soms hoogtepunten zijn, die een mensenleven bezielen en het tot onverwachte vreugde brengen.

Wanneer wij de vraag stellen welke omstandigheden bevorderlijk zijn voor de beleving van hoogtepunten en welke factoren daarin een rol kunnen spelen, dan komen wij tot een lange reeks van zeer heterogene elementen. Wie het beroep gekozen heeft, dat bij hem of haar past, kan vaak in het werk iets beleven van creativiteit. Het is niet alleen de kunstenaar, die scheppend werkt. Maar ook buiten het beroepsleven om zijn er tal van mogelijkheden waardoor een mens tot bezieling kan komen. Het zich inzetten voor een ideaal, voor een maatschappelijk doel, voor een sportprestatie, voor een roeping van godsdienstige aard, voor een strijd tot bevrijding van een volk of een volksgroepering, het zijn allemaal mogelijkheden waardoor een mens boven zichzelf uitgeheven kan worden.

IDEALISME

Er is vaak op gewezen dat de tijd waarin wij leven niet gunstig is voor idealisme. De mensen zijn tegenwoordig te diep doordrongen van het feit van de machteloosheid van de enkeling. In onze wereld wordt de gang van zaken bepaald door degenen, die op een keiharde wijze macht uitoefenen en mens en volk manipuleren, wie dat dan ook mogen zijn.. En toch, en toch kan een of ander ideaal soms nog ineens aanslaan en mensen werkelijk tot bezieling en gedrevenheid en enthousiasme brengen. En het wonderlijke daarbij is, dat dit soms kan komen uit een hoek waaruit wij zoiets helemaal niet verwachten.

STERKE YERKE

Wie slechts korte tijd contact heeft gehad met de vier bemanningsleden van het vlot Sterke Yerke en met de zich er omheen groeperende bestuursleden van de Stichting Sterke Yerke en hun aanhang, kon in de ban raken van de enorme inzet, bezieling en gedrevenheid van deze mensen.

Zes jaar lang werd er gewerkt aan de voorbereiding van de plannen. Hoe langer hoe meer mensen raakten er bij betrokken. De voorbeelden van volkomen inzet en algehele toewijding bleken een sneeuwbaleffect te hebben. De publiciteit van een lokaal gebeuren groeide uit tot wereld-nieuws. Er werden Sterke Yerke avonden en kindermiddagen gehouden. Men kleedde zich in Sterke Yerke kledij.

Maar wat het meest opvalt, is het ontstaan van een mentaliteit [illegible] het gemeenschappelijk ideaal. Want dat is gebeurd en in grote mate! Waar zien wij dat vaker? En dit alles gebeurde niet zonder slag of stoot. Natuurlijk is er onderling ook heel wat geharreward.

Wie met de Sterke Yerke mannen gesproken heeft, kan het zijn opgevallen dat zij vanuit een mentaliteit spraken, die een toevallige buitenstaander soms op de gedachte kon brengen: "Gaat het hier om een groep vlotvaarders, òf om een godsdienstige gemeenschap?" Dat klinkt even vreemd, maar inderdaad werd er vanuit een dergelijke stelligheid en overtuiging gesproken alsof een religieuze waarde in het geding was. Wij kennen slechts zelden gelovige christenmensen tegen die in hun spreken over het geloof van een dergelijk niveau van rustige verzekerdheid en stellige overtuiging doen blijken, zoals de vlot-mensen en hun aanhang het deden wanneer zij maar gewoon over de vlotreis spraken.

Zeer terecht sprak de vader van de gebroeders Schweigman (Guus en Chris) op de dag van hun aankomst op Bonaire: "Deze vier jongens hebben met elkaar een niveau bereikt, dat zij zich hun hele verdere leven voor ogen moeten houden en dat zal het hen steeds weer inspireren om naar dat niveau te streven".

Schrijver van dit artikel zou de geachte lezer graag een middel aan de hand willen doen om bezieling in het leven te brengen. Maar helaas, hij is daartoe niet bij machte. De weg tot bezieling moet ieder voor zichzelf vinden. Wij kunnen niet voor elkaar een levensdoel, een hoog ideaal of een levensweg uitkiezen. Maar het is goed om elkaar er aan te blijven herinneren hoe rijk ons leven kan worden, wanneer het van tijd tot tijd lukt om met volkomen vergeten van onszelf bezig te zijn met iets, dat voor ons én anderen erg waardevol kan zijn. Waar wij dit moeten zoeken, is moeilijk vast te stellen. Liefst zou ik zeggen: vooral in de kerk. Maar dat zeg ik niet.

Want ik weet dat er kerkdiensten zijn, waaraan de bezieling soms ontbreekt. Daarentegen kunnen wij soms mensen tegenkomen, met wie wij ogenschijnlijk slechts weinig gemeen hebben: vlotvaarders, kunstenaars enz., maar die ons onverwacht kunnen aanspreken, inspireren en op een niveau brengen, waarvan wij nog nooit gedroomd hadden.

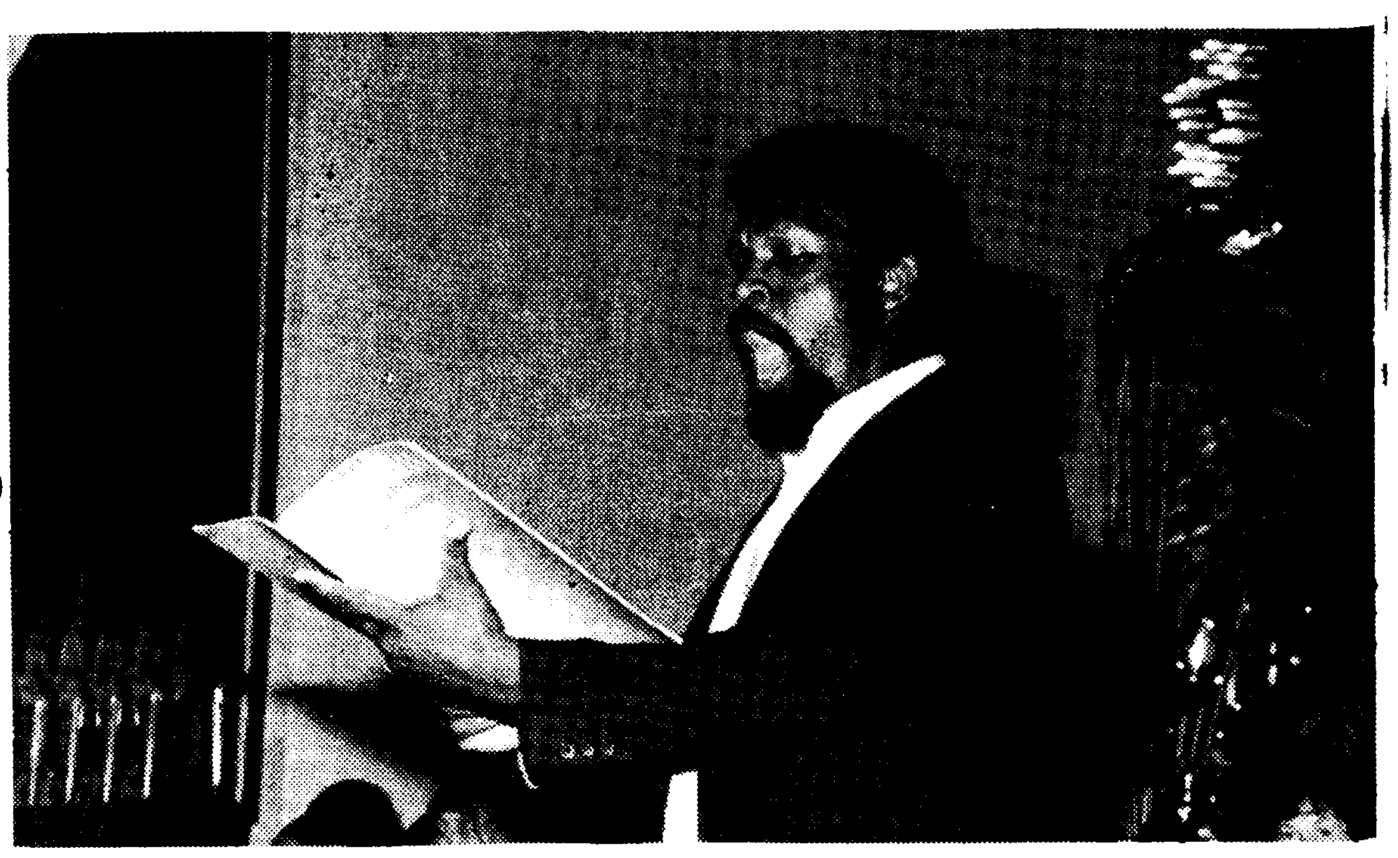
Mag de schrijver van het bovenstaande besluiten met een persoonlijke ontboezeming: Wie vaart op het kompas van het Evangelie van Jezus Christus kan - zowel binnen de kerk als ook daarbuiten - tijdens de Grote Oversteek over de levenszee ogenblikken van bezieling verwachten, telkens weer. Want het Evangelie opent ons oog voor wat er in onze omgeving een beroep doet op onze inzet. En dát doorbreekt de sleur van de dagelijkse routine en maakt onze dagen tot een belevenis.

Wat de meeste indruk maakte bij het team van Sterke Yerke is de mentaliteit waarbij de nekeling zich ondergeschikt maakte aan het gemeenschappelijk ideaal.

Roy Martina, zanger en seminarist:

"Leren van elkaar en van ons zelf te houden"

Roy Martina als solist bij het Antwerps Kathedraalkoor in de kerk van Brievengat.

(door: Bernadette Baroud)

ZIJN ENTREE HEEFT GEEN SPOOR van de bezadigdheid, die je (terecht of niet) van een priester-student zou verwachten. Roy (Frits) Martina is allesbehalve bedaard – hij komt niet aanlopen, hij stórmt op je af! Uiterlijk alleen al een imposante man: spierwit tropenpak, een schitterend kruis op de borst en een markante kop. Maar géén 'meneer pastoor'! Zijn ogen zijn die van een kind, dat voor het eerst de kermis ziet; in zijn 'manier van doen' heeft hij de allure van een toneelspeler: een en al wijdse gebaren en stem. Het lijkt haast buiten kijf, dat velen Roy Martina zullen bestempelen als een "nogal merkwaardige vogel". Nu zou dat op zichzelf niet zo bezwaarlijk zijn, maar het gevaar bestaat, dat iemand met zo'n stempel bij voorbaat al is 'afgebrand' voor hen, die blindelings geloven in het gangbare. En dat zou jammer zijn! Want Roy Martina is een man, die wel degelijk 'iets te vertellen heeft': zijn kijk op het geloof is bijna kinderlijk, maar tevens ontwapenend fris; zijn optimisme vloeit niet voort uit een probleemloos, bevoorrecht bestaan, wél uit het vele struikelen op een (levens)pad met talrijke stenen en menige kuil. Idealisme en geloof, zoals die opklinken uit vrijwel elke zin, kúnnen worden afgedaan als grenzeloos naief. Iets minder cynisch beschouwd, is het echter verdomd positief (in de meeste ruime zin van dat woord). En dat is in een tijd, waarin negativiteit en kil materialisme hoogtij lijken te vieren, al hartverwarmend.

Roy's leven wordt in hoofdzaak door twee passies beheerst: zijn "drang" om te werken als priester en op de tweede plaats zijn hartstocht voor muziek. Op beiderlei terrein is hij inmiddels een heel eind gevorderd, maar dat 'succes' kwam hem bepaald niet aangewaaid. Integendeel! Het was een kwestie van zich koppig vastklampen aan strohalmen-van-hoop en blijven worstelen. Niet in de laatste plaats gold die worsteling een strijd tegen vooroordeel. Hij mag het zelf dan stellen in minder harde termen en zéker niet verbitterd, toch spreekt uit Roy's verhaal één pijnlijk scherpe waarheid: streeft een doorsnee 'yu'i Corsow' iets eigen-zinnigs na, dan kost alleen het dóórzetten al bergen energie. En dat gegeven speelde een x aantal jaren geleden nog honderd keer sterker dan nu. Bot dan wel bedekt, kreeg Roy Martina te horen, dat hij, wat zijn passies betrof, in beide gevallen "flink fout" zat. Een conservatorium-studie was voor een 'Antilliaan' een domweg onhaalbare kaart, om over priester worden liever maar te zwijgen!

DE FRATERS

Al is hij jaren weg, Roy voelt zich nog steeds een Curacaoenaar. Hij houdt van het eiland waar hij in februari van het jaar 1945 het levenslicht aanschouwde.

"We hadden acht kinderen thuis en mijn moeder was nogal ziekelijk. Ze kon de zorg voor ons niet aan, en zo kwam ik al jong op Scherpenheuvel terecht, op het internaat van de fraters".

Zo'n overgang is voor een kind ontegenzeglijk ingrijpend; een lichtpuntje was echter, dat Roy bij de fraters "op het koor van frater Melchior mocht". Van jongsafaan werd hij al geboeid door muziek: "Ik hield van het zingen op school, die Nederlandse liedjes, hun klank, hun nuancering......"

Op Scherpenheuvel nam die liefde vastere vormen aan. Frater Melchior zag in zijn pupil een meer dan gemiddelde aanleg. Hij vroeg aan zijn superieuren of er geen kans bestond, dat Roy ook pianoles kreeg. Die pianoles kwam er (zij het na heel wat gezeur en de nodige vijven en zessen) en zelfs een echte vleugel ("Die uit het Thomas-college"). Toen de pianoles goed bleek te vorderen, toog frater Melchior weer eens 'hogerop', nu met het verzoek om Roy naar de Curacaose Muziekschool te sturen.

Op die Muziekschool brak voor Roy een cruciale tijd aan. Hij kwam er in contact met het directeurs-echtpaar Smit, mensen die hem "opvingen" en hem "stimuleerden". Hij praat na al die jaren nog altijd vol lof over hen: "Ze waren heel bijzonder, zeker voor die tijd.

Zij wilden muziek uit de elitesfeer halen en naar het volk brengen. Zonder zichzelf op de voorgrond te plaatsen, deden ze erg veel. Veel voor Curacao".

Ben Smit en zijn vrouw hadden geen kinderen, Roy had geen moeder meer. En voor het internaat was hij te groot geworden.

Smit nam de jongen toen bij zich in huis en bereidde hem een jaar lang voor op Nederland, waar hij naar toe zou gaan om er "een vak te leren".

Ben Smit nam zijn 'pleegkind' ook mee naar concerten. Een beetje aarzelend zegt Roy hierover achteraf: "Ik vond het heerlijk, dat ik die kansen kreeg. Maar een gewone Antilliaan, die zag je niet op zo'n concert. Alles was Nederlands, blank op zijn minst.

Ik heb het dikwijls toch als een verraad ervaren, een soort verraad althans, een verraad aan mijn volk".

> ***Het geweten is god zelf in ieder mens***

NEDERLAND

In Nederland ging Roy naar de Grafische School in Den Haag en haalde 'en passant' zijn middelbare school. Vervolgens vertrok hij naar Utrecht om daar voor het off-set diploma te leren.

De hoop op de vervulling van zijn diepste wensen – theologie en/of een grondige muziekstudie –stond in die tijd op een uiterst laag pitje. Mensen die op de Antillen in dezen verantwoording droegen, hadden hun mening afdoende duidelijk kenbaar gemaakt: Wat haal je in je hoofd!

"Als je daar later aan terug denkt, dan maakt het je toch wel een beetje bedroefd".

Toch schoof hij de muziek niet volkomen aan de kant; hij werd lid van een kerkkoor, "al was het alleen maar om voeling te houden".

Langzaamaan kreeg Roy beter inzicht in de kansen die Nederland bood. Opnieuw gloorde de hoop, dat hij zijn idealen kon omzetten in de praktijk.

In Roermond bestond er een seminarie, waar de opleiding van de studenten vooral was gericht op het werkzaam zijn als pastor in Latijns-Amerika. Roy ging er naar toe.

Tegelijkertijd schreef hij zich in bij de muziekschool van Roermond om daar door te gaan met pianoles.

Er leek geen vuiltje aan de lucht – tot het tweede Vaticaans Concilie de katholieke kerk compleet op stelten zette. Vele priesters traden uit; talloze seminaristen legden er bij voorbaat het bijltje maar bij neer. Het college in Roermond moest zijn poorten sluiten. "En toen stonden ze voor de vraag: wat moeten we met Roy?"

Conservatorium leek de meest geijkte weg. Maar voor de zoveelste keer had hij pech.

Zijn muzikale vooropleiding bleek nét niet voldoende te zijn. Doch Roy liet zich niet uit het veld slaan; hij "deed een voorbereidingsjaar".

Daarna kreeg hij een beurs om muziek te studeren. Piano, althans voor een jaar. Daarna werd hem verteld, dat 'Algemene Muzikale Vorming' toch maar beter voor hem was.

Als bijvak had hij zang. Na drie jaar deed hij voor dit bijvak examen en slaagde cum laude, reden om hem aan te raden zang tot zijn hoofdvak te maken. "Eigenlijk was dat wat ik altijd had gewild. Maar ik had geen geloof in mezelf".

Hoewel hij nog steeds zang studeert, is deze studie tijdelijk op de achtergrond geraakt. Drie jaar geleden nam Roy toch weer zijn theologie-studie op. Ditmaal in Antwerpen (Belgie).

"Als alles goed blijft gaan, hoop ik over drie en een half jaar tot priester te worden gewijd".

RICHTLIJN

Voor Roy staat het vast als een huis, dat hij, eenmaal priester gewijd, terugkomt naar Curacao. "Ik ben er zeker van, dat het Antilliaanse volk in wezen erg devoot is. Ik denk, dat dat geloof gebaat is bij mensen, die geschoold zijn. Mensen van hier! Er wordt nog zo dikwijls gedacht, dat alleen buitenlanders zoiets kunnen doen, een Nederlander of misschien een Colombiaan. Maar ik ben een Antilliaan, ik wil hiér priester zijn. En voor mij betekent dat náást de mensen staan, zeker niet bóven hen. Ik ben toch niet beter dan zij?"

Even later zegt hij: "Jezus is voor mij een sterke inspiratie. Niet dat ik hem ooit kan benaderen, maar hij is als een boeiende richtlijn. Géén verhoogde heiligheid, maar één zijn met wie arm of ziek of dorstig is, één met de twijfelaars. Elk geloof heeft zijn twijfels, het mijne net zo goed".

De houding van sommige priesters, die de indruk wekt, dat zij zich letterlijk 'verheven' voelen boven 'de schapen van hun kudde', noemt hij voorzichtig "niet erg verstandig".

Naar aanleiding hiervan geconfronteerd met een 'moeilijke' vraag over het celibaat, zoekt hij zorgvuldig naar woorden: "Ik besef terdege, dat het celibaat ergens meer een nadeel dan een voordeel is, juist in je werk als pastor. Mag jij als 'vrijgezel' je oordeel opleggen in kwesties als scheiding of abortus? Ik zou dat zelf niet kunnen, dát recht heb je niet. Het gaat om het eigen geweten van de betrokkenen.

Dat moet je stimuleren. Het individueel geweten is de laatste rechter, het geweten is god zelf in ieder mens".

Hij vindt dat elke katholiek – óók, misschien zelfs júist als hij de kerk "niet erg meer ziet zitten" – "recht heeft op kritiek". "De kerk is van iedereen, niet van de priesters alleen. Alleen door een gezonde, eerlijke confrontatie, kun je komen tot échte vereniging".

BEWUSTWORDING

Wat hem "heftig bezighoudt", is de bewustwording op de Antillen. "Er lopen hier zoveel talentvolle jongeren rond, met diep in zich een grote innerlijke beschaving. Maar vaak zijn ze door het 'verleden' verpest. Dat maakt me zo verdrietig."

Hij maakt zich zorgen over het geestelijk klimaat, zoals hij dat hier om zich heen constateert: "We zouden moeten komen tot een wederzijds respect, eerbied voor elkaar, niet elkaar afstoten of elkaar kleineren. En om dat ooit te kunnen bereiken, moeten we allereerst leren houden van onszelf. Helder Camara zegt: Het is onmogelijk een ander te bevrijden, als je een gevangene van jezelf bent. Hier op de Antillen komen we zo slecht tot diepgaande contacten, omdat we onszelf nog niet kunnen vinden".

> ***We moeten durven onszelf te worden***

Hij gelooft dat de Antillen behoefte hebben aan "leiders, begeleiders, inspiratoren. Dat zal een nieuwe impuls zijn, die kan leiden tot nieuwe en kansvolle toekomst".

"Het Antilliaanse volk", zegt Roy, "hoeft echt geen supervolk te worden. Wél moeten we streven naar een eigenheid, we moeten durven onszelf te worden. Niet meteen denken: wat zullen de buren wel zeggen?"

Het logische begin van zo'n 'verandering' ligt uiteraard bij de jeugd.

"Als de school uitgaat, houdt hun vorming op. Dat is erg jammer. Ook buiten school zou je ze op moeten vangen. Regering, kerk en onderwijs, zouden samen moeten komen tot een echte aanpak. De jeugd moet kansen krijgen!"

Is zo'n cooperatie geen pure utopie? "Ik weet dat het moeilijk zal zijn. Alleen het geld vormt al een grandioos probleem. Maar als ik er niet in geloofde, dan zou ik me er nooit voor in kunnen zetten".

"Het ontbreekt hier al zo vaak aan doorzetten, aan geloof in de zaak. Wij Antillianen zijn te ongeduldig".

Over Antillianisering merkt Roy Martina op: "Antillianisering mag niet zijn zich afzonderen van het wereldgebeuren. Het moet juist de sleutel zijn tot een mondiale houding".

Hij hoopt, dat het Antilliaanse volk, zich niet zal laten misleiden door "uiterlijke voorlopige handhavingsvormen. Grootheid ligt niet in een kapitale woning of een luxe slee. Daarin vinden we onze identiteit niet. Alleen maar in elkaar. Daarin ligt de echtheid"

"FRITS"

Toen dit gesprek met Roy Martina plaats vond, had hij nog een week vakantie voor de boeg op zijn geboorte-eiland. (Inmiddels zit hij al weer midden in de Nederlandse kou). Hij zei terug te gaan met een gevoel van trots: "Ik was hier met de kinderen van het Antwerps Kathedraalkoor, waarbij ik soms soleer. Logeren deden we bij de zusters van Sta Rosa. Dat zijn me fantastische mensen, zo hartelijk, lief en gastvrij! De kinderen uit Belgie vonden het heerlijk hier. Alles was prima geregeld. Curacao heeft zich echt van zijn beste kant laten zien".

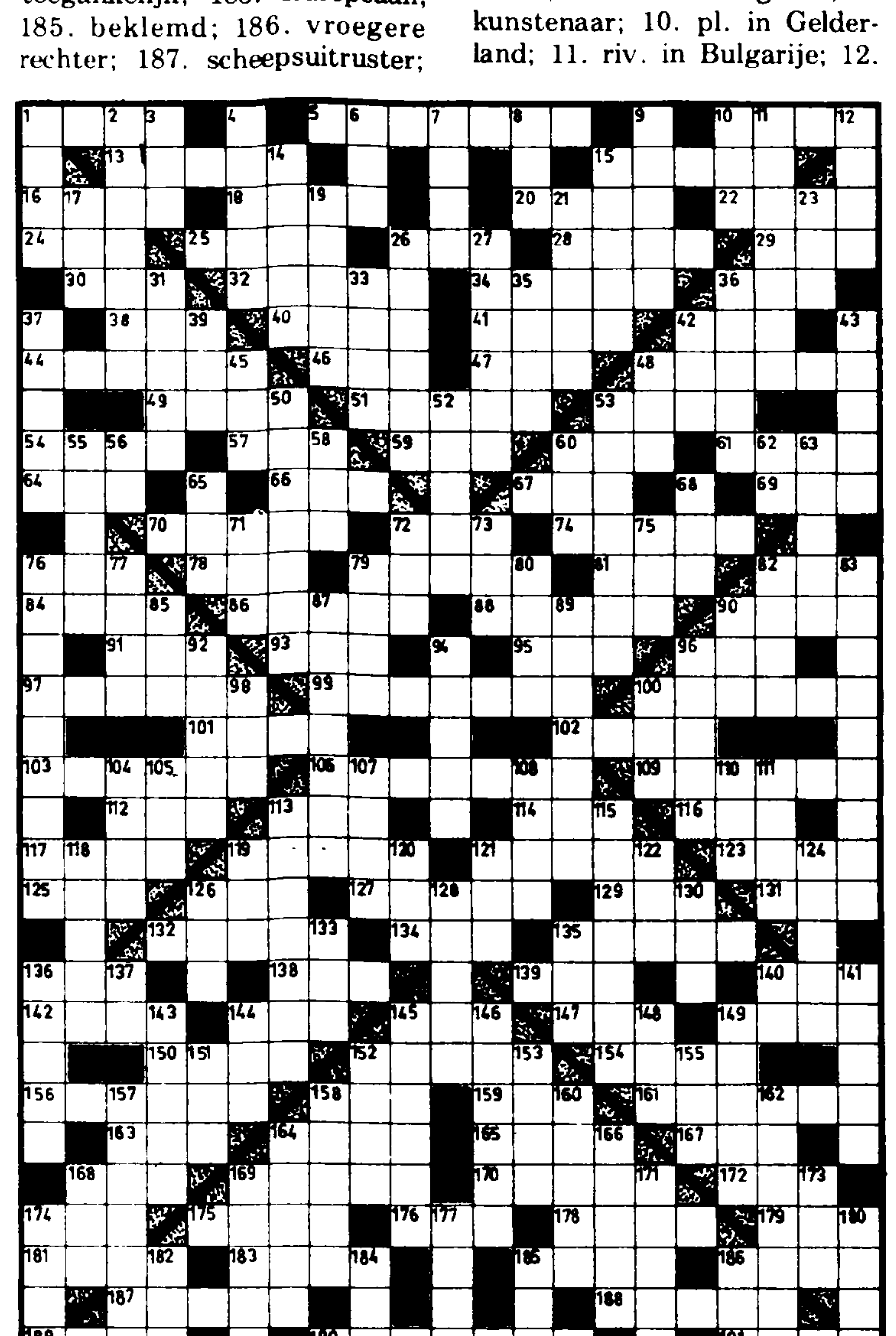
> **De kerk is van iedereen, niet van de priesters alleen**

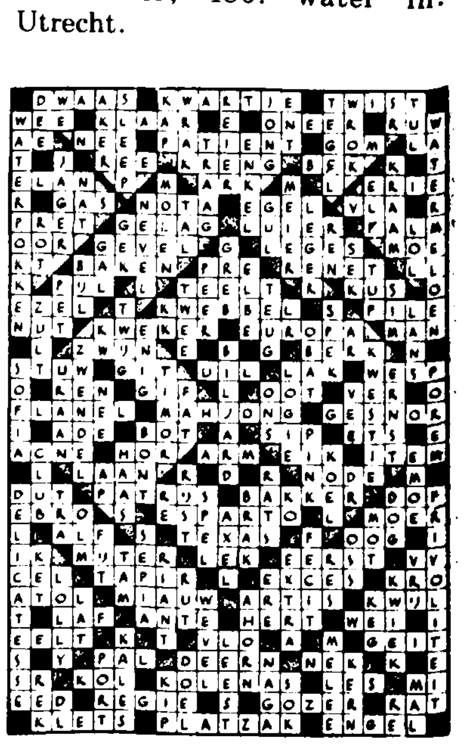
Ook de fraters van Scherpenheuvel waren tot helpen bereid. Zij zorgden voor het vervoer van het koor. Sprekend over de fraters, vroeg Roy nog glimlachend: "Zet je achter Roy tussen haakjes "Frits"? Dat nader uitleggend; "Eigenlijk heet ik Fitzroy. Thuis werd ik vroeger altijd Roy genoemd. Maar op het internaat werd dat vernederlandst en noemden ze me Frits. Ik heb dat altijd een rotnaam gevonden, dus heb ik het daarna maar weer veranderd in Roy. Maar misschien zijn er mensen bij wie ik uitsluitend bekend ben als Frits......."

Amigoe kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. vlijt; 5. zuivelhandelaar; 10. riv. in Spanje; 13. pelgrimsoord; 15. nauwkeurig; 16. Ierland; 18. klap; 20. mep; 22. peulvrucht; 24. vrij; 25. ruilmiddel; 26. kreet; 28. middag; 29. vr. dier; 30. boom; 32. nonsens; 34. bouwgrond; 36. onderwereld; 38. boom; 40. huis en hof; 41. voorgerecht; 42. oude vochtmaat; 44. bloemruiker; 46. bevel; 47. ogenblik; 48. Turk; 49. gast; 51. soort geweven katoen; 53. voertuig; 54. lastdier; 57. eikeschors; 59. soort aap (gibbon); 60. sterke drank; 61. stuurinrichting; 64. alarmsignaal; 66. toiletartikel; 67. waterkering; 69. lijm; 70. behoefte tot drinken; 72. verkeerd; 74. tennisterm; 78. voordeel; 79. hoofddeksel; 81. een weinig; 82. Ned. rivier; 84. plezier; 86. voorbeeld; 88. Afrik. rivier; 90. graanpakhuis; 91. boom; 93. Ind. Chinees; 95. vroeger; 96. wortel; 97. kromme blaashoorn; 99. iemand die de colleges a.d. universiteit volgt; 100. gebakken vloertegel; 101. gemeen-bedrieglijk; 102. evenredig deel; 103. water in N-Holland; 106. uitstalkast; 109. sportterm; 112. bloeiwijze; 113. voorkeur; 114. plotselinge haal; 116. waterdiepte; 117. pl. in N-Holland; 119. zuivelprodukt; 121. zotskolf; 123. verzoek; 125. niet ijverig; 126. onderricht; 127. Indiaans symbool; 129. insecteneter; 131. mannetjesbij; 132. rij; 134. steensoort; 135. klein visje; 136. teleurstellend; 138. vogelverblijf; 139. toverheks; 140. riv. in Engeland; 142. fijn gehakte of gekookte groenten of vruchten; 144. steenafval; 145. veerkracht; 147. haarkrul; 149. nieuw-fris; 150. deel v.e. ladder; 152. graansoort; 154. doorzichtige stof; 156. gehalte; 158. vaatwerk; 159. kunsttaal; 161. hekeldicht; 163. dun-teer; 164. prachtig; 165. wegrand; 167. schrijfgerei; 168. troefkaart; 169. spelleiding; 170. enig; 172. opstootje; 174. vr. munt; 175. durende vijandschap; 176. soort; 178. vettige vloeistof; 179. mann. dier; 181. toegankelijk; 183. Europeaan; 185. beklemd; 186. vroegere rechter; 187. scheepsuitruster; 188. weide met etgras; 189. toespraak; 190. soort hard gebakken steen; 191. startlijn.

VERTICAAL: 1. tevergeefs; 2. uitgifte van aandelen enz.; 3. snelle loop; 4. holte onder de arm; 6. smal-nauw; 7. grondsoort; 8. vierh. zoogdier; 9. kunstenaar; 10. pl. in Gelderland; 11. riv. in Bulgarije; 12. tegen; 14. naam v. God b.d. Mohammedanen; 15. trottoir; 17. vlaktemaat; 19. woonplaats; 21. gewricht; 23. schapenhaar; 26. echtgenoot; 27. smaad; 31. zoutig vocht; 33. een weinig; 35. koud-kil; 36. werktuig; 37. tumor-gezwel; 39. hoofddeksel; 42. Noorse god; 43. winterkost; 45. afslagplaats bij golf; 48. boom; 50. gymnastiekwerktuig; 52. voetpunt; 53. kort samenvattend-bondig; 55. jaargetijde; 56. boom; 58. huisdier; 60. soort; 62. in orde; 63. boomvrucht; 65. nachtgewaad; 68. keurig; 71. sterke drank; 72. model; 73. vr. munt; 75. grondsoort; 76. lawaai-herrie; 77. zwak; 79. wortel; 80. telwoord; 82. hijswerktuig; 83. langwerpige eetbare vrucht; 85. metaal; 87. nagerecht; 89. rouw-verdriet; 90. sportterm; 92. tor; 94. man van adel; 96. kerkgezang; 98. hoeveelheid; 100. wandversiering; 104. eentonig; 105. mak; 107. gespitste mond; 108. gewicht; 110. beleefdheidsbetuiging (afk.); 111. vers; 113. stand-houding; 115. samenzwering; 118. weifelen; 119. schel; 120. register; 121. maand van het jaar; 122. kever; 124. bedrijver; 126. kippeneigenschap; 128. innig; 130. vrij; 133. gezet; 135. muzieknoot; 136. laster; 137. bijvoorbeeld; 140. lidwoord; 141. pl. in Duitsland; 143. zitplaats; 144. Turkse eretitel; 145. lange puntige degen (Hist.); 146. guit; 148. liefdesuiting; 149. rijgsnoer; 151. partij v.e. acteur; 152. dossier; 153. paradijs; 155. stuk goed; 157. troetelnaam; 158. projectiel; 160. sterrenbeeld; 162. traagheid; 164. lengtemaat; 166. krijgsgewoel; 168. bedrog; 169. opstandeling; 171. koelte-koude; 173. smalle plank; 174. lomperd-botterik; 177. slotwoord; 180. vruchtbaar makende stof; 182. ontkenning; 184. bitter vocht; 185. herkauwer; 186. water in Utrecht.

Winnares van de Amigoe Kruiswoordpuzzel dd. 28 december 1979:
Zuster Clarina,
Santa Cruz 37, Aruba
(fl. 25)

Zij kan haar prijs (fl. 25,–) ophalen bij de Redaktie van Amigoe, Nassaustraat 110, Aruba.

Oplossingen van deze week dienen vóór 31 januari 1980 in het bezit te zijn van de Redaktie Amigoe, Scherpenheuvel z/n of POB 577.

Op de enveloppe duidelijk vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

Deelnemers aan de Kruiswoordpuzzel op Aruba en Bonaire dienen hun oplossing vóór woensdag 30 januari 1980 in te dienen: Aruba - Nassaustraat 110. Bonaire - NOTIBON, Terra Corra z/n en op St. Maarten - Yolanda Croes.

Goud, een „barbaars relikwie"?

"GOUD IS EEN grondstof als kreupelhout" is de opvatting van de voormalige Amerikaanse minister van Financien, William Simon.
Toch adviseert de directeur van de deviezenhandel van de Duitse Dresdner Bank, Hans Joachim Schreiber, rijkaards een aanzienlijk deel van hun vermogen in Simons "kreupelhout" te beleggen. Met een prijsverdubbeling in een half jaar tijd geen slechte tip van Schreiber.

De Brit John Maynard Keynes, die de na-oorlogse economen aan het werk heeft gezet, noemt in een van zijn werken goud "een "barbaarse relikwie, overgehouden uit de dagen dat de mensheid er zich voor afbeulde, ervoor zwendelde, oorlog voerde en ervoor stierf". Met die uitspraak van Keynes wellicht in het achterhoofd start Paul Volcker in januari 1969 als onderminister op het Amerikaanse ministerie van Financien een grootscheepse actie om de centrale rol van het goud in het internationaal betalingsverkeer te verminderen. Op 2 januari van dit jaar, als de goudprijs op een dag met 41 dollar per 31.1 gram stijgt tot even onder de 600 dollar per troy ounce, verklaart Paul Volcker, maar nu als topbankier in de VS: "De wispelturige en speculatieve aard van de goudmarkt is voor mij het beste bewijs dat het metaal niet als een stevig fundament kan dienen voor een stabiel internationaal geldstelsel."

In de tien jaar dat Paul Volcker nu ijvert om de wereld te winnen voor ontmunting van het goud heeft de anti-goudbeweging in de Verenigde Staten zeer bescheiden succesjes geboekt. Ombuigen van het eeuwenoud geloof dat aan goud macht en prestige toekent, vergt echter een langere adem dan een decennium.

Volcker en zijn medestanders zijn niet de enigen die de heersende macht van het goud betwisten. De geschiedenis kent herhaalde aanvallen op het edele metaal. Volgens Plutarchus introduceerde Lycurgus in 825 voor Christus in Sparta een geldstelsel gebaseerd op ijzeren staven als ruilmiddel. Het bezit van gouden en zilveren munten en kostbare metalen, die dienden als betaalmiddel tussen de burgers onderling was verboden en werd bestraft met zware boetes. Lycurgus' bestel was geen lang leven beschoren.

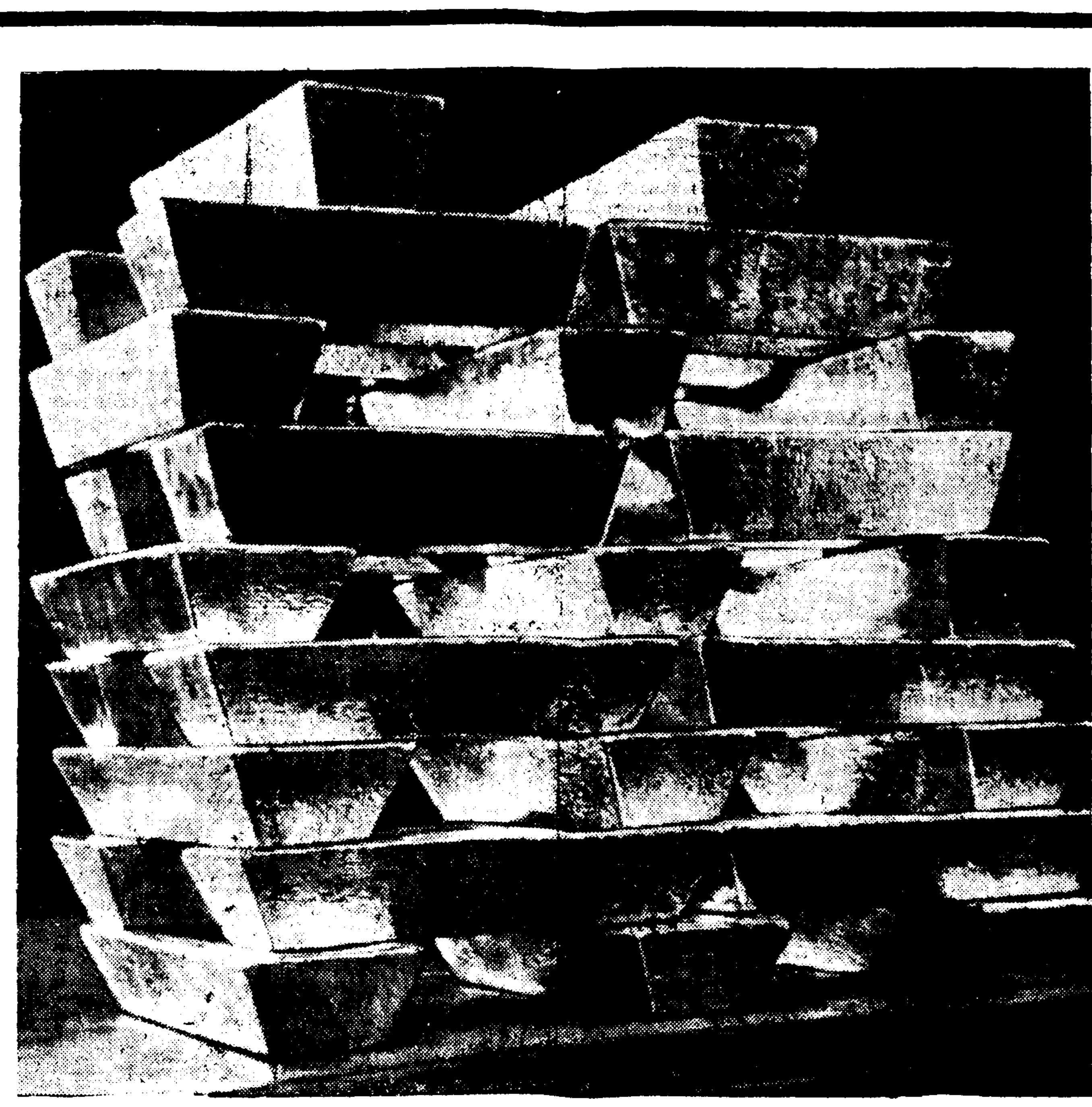
De schatrijke notariszoon Voltaire trachtte met zijn satirische pen halfweg de achttiende eeuw goud in ongenade te brengen door een van zijn personages handboeien en folterwerktuigen van goud te laten smeden. De Franse filosoof en grondbezitter hoopte dat bij de mensen het verlangen naar goud zou tanen. Welhaast nergens ter wereld is vandaag de dag het particulier goudbezit zo omvangrijk als in Frankrijk.

WC-BRIL

Zijn minachting voor goud demonstreerde een welgesteld Britse zakenman in 1969, toen hij een smid opdracht gaf tot de vervaardiging van een gouden WC-bril. Het grijpbaar maken van de verachting voor goud kostte de Brit indertijd 230.000 gulden. De „bril" van bijna 53 kilo vertegenwoordigt een waarde van globaal 1,8 miljoen gulden.

De presidenten van centrale banken en de ministers van Financien van de rijke landen hebben met stijgende verbazing de prijsontwikkeling van het goud in het laatste half jaar gevolgd. Een prijsverdubbeling in amper zes maanden heeft het vertrouwen in een vlotte creatie van een hecht monetair stelsel danig ondergraven. Het ideaal van een stabiel geldsysteem is verder naar de toekomst verhuisd. Er is ook een zonzijde voor de overheden in de rijke landen. De jongste prijsvlucht heeft de waarde van het goud in de kluizen van de nationale banken feller doen schitteren.

Nederland, dat na Zwitserland en Belgie in de wereld over het meeste goud per hoofd van de bevolking beschikt, heeft het afgelopen jaar de waarde van de officiele reserves aan het edele metaal raketachtig [illegible]. Dr. Jelle Zijlstra bewaakt als president van de Nederlandse Bank onder meer 1700 ton (1.7 miljoen kilo) goud. Vandaag de dag is de markt vlot bereid 35.000 gulden voor een kilogram goud neer te tellen. Maar Zijlstra waardeert het goud op "slechts" f 7.500. Die prijs is trouwens al vanaf augustus 1978 van kracht en zal dit hele jaar gehandhaafd blijven, onverschillig wat de vrijemarkt aan strapatsen uithaalt. Met het ministerie van Financien loopt immers de afspraak dat eens in de drie jaar het goud in de kluizen van de centrale bank zal worden herwaardeerd. Tegen de huidige marktprijs is het Nederlandse officiele goud maar liefst 50 miljard gulden meer waard dan Zijlstra wekelijks op zijn balans verantwoordt.

RIJKE LANDEN

Gewaardeerd tegen een prijs van 600 dollar per ounce is de goudvoorraad in alle centrale banken van de wereld ruwweg 600 miljard dollar waard, dat is het dubbele van het totaal aán buitenlandse valuta dat de centrale banken als reserve aanhouden. In een jaar tijd is de goudvoorraad van de centrale banken maar liefst 350 miljard dollar meer waard geworden. De winst valt voor ruim tachtig procent in de schoot van de groep van rijke landen, want de Verenigde Staten, Canada, Japan en de West-Europese naties bezitten ruimschoots tachtig procent van 's werelds goudkubus met een basis van 17 meter.

De goudwinst bestaat voor een aanzienlijk som slechts boekhoudkundig, want verkoop op grote schaal uit de officiele reserves zou de prijs van het edele metaal dramatisch doen kelderen. De papieren-winst op goud hebben de leden van het Europees Monetair Systeem toch vertaald in iets tastbaars. De EG-leden, uitgezonderd de Britten, hebben zichzelf verleden jaar een douceurtje toebedeeld door te bepalen dat de hoeveelheid Europese munten waarop ieder lid recht heeft twintig procent zal bedragen van de reserves aan goud en dollars van het lidland, waarbij de prijs van het goud met een kleine vertraging de marktontwikkeling zal volgen.

Door de spectaculaire stijging van de vrije goudprijs is ook de hoeveelheid Ecu's -want zo heet officieel de Europese munteenheid - fors gestegen. Eind vorig jaar was het Ecu-potje al aangegroeid tot 30 miljard dollar, ofwel het dubbele van wat eind 1978 toen het fundament voor de Ecu werd gelegd , was voorzien. Toen de Nederlandse Bank in maart van 1979 voor het eerst Ecu's opvoerde op de weekbalans prijkte daarop een bedrag van 5,1 miljard gulden. Op de weekstaat van afgelopen dinsdag pronkt Zijlstra met 7,7 miljard gulden aan Ecu's.

BELGISCHE FRANK

Het Europees Monetair Systeem, waarin het goud zijn partij meeblaast, functioneert nu ruim negen maanden. Met uitzondering van Belgie hebben de EMS-partners amper gebruik gemaakt van de Ecu's om hun munt te steunen. De Belgische frank heeft het de laatste maanden danig moeilijk en de extra Ecu's die het land in de schoot zijn gevallen omdat het beschikt over grote hoeveelheden baar goud hebben de zuiderburen enige verlichting kunnen brengen in de benarde positie waarin de Belgische frank verkeert.

De dramatische verhoging van de olieprijs zal dit jaar Italie en Frankrijk zwaar op de maag vallen. Boosdoeners zijn de OPEC-landen. Maar dezelfde sjeiks, die door het opstuwen van de olieprijs tal van rijke economieen naar een bankroet dreigen te manoeuvreren hebben anderzijds ook voor verademing gezorgd. De olie vorsten uit de Arabische wereld hebben de prijs van het edele metaal opgeblazen, waardoor de industrielanden op papier wat ruimer in de jas zijn komen zitten. Om de olie zullen de lire en de Franse frank het dit jaar moeilijk krijgen binnen het Europees monetair systeem.

Bedienden van een Frankfurtse bank laden hier een karretje vol goudbroodjes elk met een waarde van ongeveer 450.000 gulden.

Alom leeft de verwachting dat na Brussel, Parijs en Rome de volgende klanten zullen zijn die Ecu's zullen inzetten om de prijs van hun valuta binnen de overeengekomen grenzen te houden. En Ecu's komen er overvloedig als de Arabieren maar goud kopen voor hun overschot aan oliedollars.

Zuid-Afrika 's werelds grootste goudleverancier

Volgens de jongste prognose zullen de OPEC-leden dit jaar een overschot op hun betalingsbalans hebben van zestig miljard dollar. Koeweit, de Emiraten en Saoedi-Arabie tekenen voor veruit het grootste bedrag van het overschot. De investeringsmogelijkheden voor het teveel aan dollars raken uitgeput. De enige bestemming lijkt voor de Arabieren goud. De huidige goudprijsexplosie, voor een niet onbelangrijk deel het gevolg van de koopráge van de Arabieren, geeft de regringen in de rijke EG-goudlanden nog wat soelaas bij het doorvoeren van noodzakelijke bezuinigingen en biedt de sociale partners extra tijd de onvermijdelijke loonmatiging te proclameren. De waarde van de nationale munt kan immers voorlopig verdedigd worden met de extra Ecu's, die een splinter edel metaal als onderpand hebben.

Zullen de rijke landen zich in de nabije toekomst meer extraatjes kunnen veroorloven omdat de prijs van Simons, "kreupelhout" verder oploopt? Tot halfweg verleden jaar propageerde de goudbeleggingsspecialist bij uitstek, André Sharon van Drexel Burnham Lambert geld te steken in het geelkleurig edel metaal. Maar voorbije zomer, toen de ounceprijs dicht de 300 dollar naderde zei Sharon: "Goud is nu te duur. We zijn verzeild geraakt in een panische koopfase met grote kansen op prijsval".

Deskundigen in het Londense goudwereldje en op de markt in Hongkong zeggen niet verbaasd te zullen opkijken als tegen eind 1985 voor 31,1 gram fijn goud 1.500 dollar neergeteld zal worden. Onvermeld blijft de verwachte prijs voor de Amerikaanse valuta.

Groeiende onzekerheid als gevolg van oplopende oorlogsdreiging (gijzeling van Amerikanen in Iran, Russische inval in Afghanistan en krasse taal en dito acties van Carter) en de snel stijgende energieprijs zijn aangevoerd als verklaring voor de goudprijsontwikkeling. Ter ondersteuning van de stelling, dat onzekere tijden de vlucht in goud opgeroepen wordt verwezen naar 1960, toen de prijs van een ounce goud in enkele dagen opliep tot 42 dollar. Voor die dagen een spectaculaire stijging, want toen was de belofte van de Amerikanen nog geldig dat elke buitenlander, die 35 dollar bij de centrale bank van Amerika aanbood, daarvoor een ounce goud in ruil kreeg. Enkele internationale conflicten (Kongo, het neerschieten van de Amerikaanse U-2 boven Rusland, de steeds vijandiger wordende houding van Moskou tegenover Peking, de Algerijnse oorlog en de Cuba-crisis) deden de speculanten in paniek naar goud graaien.

Niet alleen de internationale onzekerheid en prijsverdubbeling van olie in nog geen jaar tijd kunnen de goudprijsontwikkeling verklaren. Kenners van de markt wijzen op de geringe bereidheid van de traditionele aanbieders van goud de vragers tevreden te stellen. Twee belangrijke verkopers van goud laten verstek gaan of hullen zich in nevelen over het toekomstig aanbod.

SOVJET-UNIE

Voorlopige ramingen geven aan dat de Sovjet-Unie in het voorbije jaar tussen de 200 en 300 ton goud aan het Westen heeft verkocht. In 1978 slorpte de geindustrialiseerde wereld meer dan 400 ton communistisch goud op. Deze cijfers moeten worden gezien in relatie tot het totaal aanbod in 1978 en 1979. Op de vrije markt werd in 1978 1750 ton "nieuw" goud verkocht en voor afgelopen jaar zal het gewicht aan vers goud uitkomen op om nabij de 1820 ton.

Waarom de Russen verleden jaar mondjes maat goud verkochten is niet bekend. Naar het antwoord kan slechts worden gegist. Werd de behoefte aan harde valuta van de Sovjet-Unie gedekt uit de bescheiden verkoop tegen weliswaar sterk verhoogde prijzen? Of hebben de Russen de prijsstijging in de laatste maand van het jaar voelen aankomen en houden zij een kwart van hun jaarproduktie van 450 ton achter de hand om dat "broodje" tegen een recordbedrag aan Arabieren, Japanners en kapitalisten uit het westen te slijten?

In het voorbije jaar zijn de Amerikaanse overheid en het internationaal Monetair Fonds belangrijke aanbieders geweest van goud. Washington en het IMF verkochten in 1979 samen 574 ton uit hun reserves. Dat was aanzienlijk meer dan de 307 ton die de VS en het IMF in 1978 op de regelmatige veilingen afzetten. Washington staakte in november vrij onverwacht de periodieke veilingen. Het Amerikaanse ministerie van Financien liet weten "in" te zijn voor onverwachte veilingen in plaats van de regelmatige zittingen. Met de maatregel beoogt Washington wind uit de zeilen te halen van speculanten.

Sinds november hebben de VS geen veilingen meer georganiseerd en in koperskringen groeit de vrees dat de Amerikanen binnenkort 5 miljoen ounces tegelijk op de markt zullen aanbieden. "Dat zou desastreuze gevolgen kunnen hebben voor grote groepen handelaren en speculanten", veronderstellen deskundigen in Amsterdam.

Gouddumping van Washington(de Amerikanen snijden zichzelf ermee in de vingers) lijkt weinig realistisch. Meer waarschijnlijk is dat Washington op zijn goud zal blijven zitten nu de prijs zo hoog is opgelopen. Want dank zij de prijsstijging is de goudpositie van de VS verbeterd tot het niet beklagenswaardige peil van het eind van de jaren zestig en dat terwijl de Amerikanen nog maar beschikken over de helft van de goudhoeveelheid van goed tien jaar geleden.

VEILING

De maandelijkse IMF-veilingen van circa een half miljoen ounces gaan gewoon door. Maar komende mei is de laatste veiling. Dan is het Internationaal Monetaire Fonds door de 25 miljoen ounces heen, die het vier jaar geleden toezegde te zullen gaan verkopen. De IMF-bron, die in 1979 nog goed was voor 170 ton zal dit jaar dus opdrogen.

De gaten die zijn gevallen of dreigen te ontstaan kunnen niet opgevuld worden door 's werelds grootste leverancier van goud, ZuidAfrika Vorig jaar verkochten de Zuidafrikanen 710 ton. Nagenoeg de gehele jaarproduktie van de Zuidafrikaanse mijnen staat op stapel. Maar op korte termijn mag daaruit geen wezenlijke bijdrage in het aanbod worden verwacht. De nieuwe mijnen, die het erts tot op 3000 meter delven zullen in de toekomst hooguit kunnen voorkomen dat de goudstroom uit Zuid-Afrika sterk afneemt.

Goud mag dan volgens de vermaarde econoom Keynes een "barbaarse relikwie" zijn, met uitzondering van het IMF en de Amerikaanse schatkist is er vandaag de dag nog geen land (dat niet de beschikking heeft over eigen mijnen) dat uit de reserves heeft verkocht. De ernstige financiele crises die Italie en Portugal doormaakten in 1974 en 1975 werden bezworen door gigantische leningen tegen goud als onderpand. Beide landen hebben weten te voorkomen dat zij het geliefde gele metaal naar de geldschieters moesten overhevelen.

Amerikaanse burgers zijn vandaag de dag weer bevangen door de goudkoorts. Alleen al in de staat Nevada zijn de laatste tijd 22 nieuwe mijnen geopend en er zullen er snel vijftien volgen. Maar ook in Colorado, Montana en Alaska worden oude mijnen nog eens grondig geploegd.

Geen van de Amerikanen, die nu getroffen zijn door de goudkoorts, zal zich de laatste goldrush van 1869 herinneren. Die stormloop had Klondike aan de Yukon rivier in het Noorden van Canada tot eindbestemming. Ongeveer honderdduizend Amerikanen trokken op allerlei soorten transportmiddelen noordwaarts. In de buurt van de goudader verrees een nieuwe stad: Dawson City. Slechts een tiental avonturiers is echt rijk geworden van het goud van Klondike.

Maar geen van de huidige goudzoekers zal het oude gebruik volgen dat R. Andree beschrijft in zijn "Ethnographische Parallelen und Vergleichen" uit 1889. "Op oude kerkhoven aan de Rijn en in Belgie zijn gouden en zilveren munten in de mond van doden gevonden."(Goud is bestendig voor de eeuwigheid). De erfgenamen van potentiele goudmagnaten zullen wellicht opteren voor de vergane traditie in China en Japan "waar afdrukken op papier van munten aan doden werden meegegeven. Het afgebeelde geld schijnt daar al even machtig geweest te zijn als de geldstukken zelf."

Geraadpleegde lectuur:
"Aspecten van het gebruik, het najagen en verspillen van geld".
: Ian Davidson &Gordon Weil: "The Gold War"
: Paul Einzig - "Goud en Geld"
: Erik Albarda - "Gezellig beleggen"
: Galbraith - "Geld"
: Robin Duthy - "Alternative Investment"
(Dit artikel is overgenomen uit het Brabants Dagblad en werd geschreven door Steef de Groot)

Amerikaanse burgers zijn vandaag de dag weer bevangen door de goudkoorts. Met de eenvoudige goudpan (foto boven) en (foto onder) meer professioneler met een soort van stofzuiger beproeven de goudzoekers hun geluk.

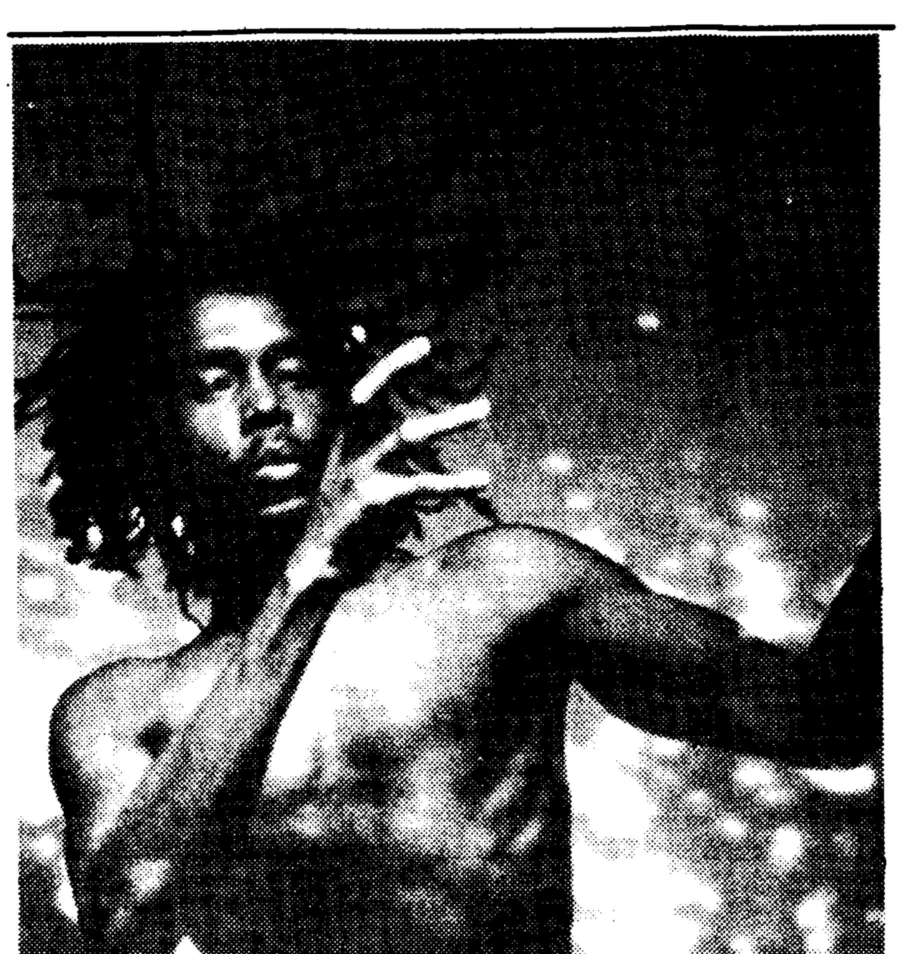
Geen van de goudzoekers van vandaag zullen zich de laatste "goldrush" van 1896 herinneren. Klondike en Dawson City, namen met een bekende klank uit die tijd. Slechts een tiental avonturiers is echt rijk geworden van het goud van Klondike.

Rasta stimulated black self-consciousness

Rasta as "Jamaican" as ackee and salt fish

(by Bernadette Baroud)

THOUGH STILL SURROUNDED by an air of secrecy, the Rastafari movement of recent years has gained a great notoriety, extending far beyond its original craddle Jamaica. Not seldom however the knowledge there is of the movement is far from profound, mainly covering some broad characteristics — its stress on love & peace; the "fad" for Africa — and the acquaintance with the average Rasta's appearance: a man with knotted hair and mostly a stick, rolled of 'ganja' (= marihuana) at hand. It sounds eccentric, playful, as if concerning merely a pop phenomenon. But history has shown that the movement of the Rastafarians can't be brushed aside as a bizarre cult which has nothing to do with reality. Over the years there has taken place in Jamaica a thorough interaction between the movement and wider society. And almost logically, neither of them has come unscathed out of this. Without exaggeration can be spoken of a 'Rastafarization' of Jamaica as a whole; and conversely, a considerable amount of 'Jamaicanness' slipped into the movement. The Rastafari movement therefore has become an unalienable part of Jamaica's future.

Typical for the Rasta man: his knotted hair. The procedure to be followed: shampoo the hair with the yolks of fresh broken eggs, grease aloe in it and wash it afterwards with coconut water. After this procedure it's ready to be knotted......

Jamaica's past ain't different from that of numerous other Caribbean isles, literally bathing in a radiant sun, but figuratively full of cheerless drawbacks. Being colonized, for several centuries, in the way the French, the English and the Dutch used 'to play that game', left a profound dent in the self-consciousness of the inhabitants, a kind of mental wound, healing very slowly......

On the isle of Jamaica itself an important part in this process has been played by the Rasta 'brethren' — even their 'adversaries' do agree on that! In the West Kingston slums, the Rasta man discovered in the 1950's and early 1960's his own, but repressed blackness, and he celebrated the blackness he regained, in a society where the prevailing sentiment was "nuthing black evah good".

England, at this time, was still the spiritual homeland of the middle class and upper class Jamaicans and their values tended to permeate down into the lower classes. Clear skin and 'good' hair was at a premium; if one had aspirations to the middle class, he was strictly required to listen (bored or not) to western classical music, to cultivate conscientiously the correct English accent and to conduct himself in exquisite "civilized" manners.

The Rasta man somehow upset this spasmodic decorum, with his long knotted hair and his beard, in a word with his unkempt appearance. He looked the very picture of the "bongo man" (the Jamaican equivalent of "nigger" — in the mean time turned into a 'name of honour').

At first he was treated as a social outcast; he was abused on the streets and other Jamaicans were sniffing at him, declining for example to sit next to him on buses.

But slowly the brethren gained respect — first of all among the poor. Who were these men who projected so very convinced and so proud an African identity, who spoke so movingly of a black God in Africa and who declared themselves at war with the entire society? Were they deranged or simply criminals, or were they prophets of a kind?

Whatever the early debate, the Rastafari movement was to leave an indelible mark on wider society.

REPATRIATION

No single issue caused so much division among the Rastafarians, or has promoted such a fierce discussion between the Rastas and wider society, as has the complex issue of the 'repatriation'.

"The only true Jamaican is the Arawak, and perhaps the brown man whose African heritage has been diluted as the years passed by. So we are no Jamaicans" — even today that's still the impassioned opinion of many Rasta men. Claiming Ethiopian (or at least African) nationality, their great ambition is to repatriate to their 'father's land'. The personification of this divine father (named Jah Ras Tafari) is the former ruler of Ethiopia, the late Emperor Haile Selassie.

The intense veneration showed by the Rasta brethren for this man, over the years has met with rather an amount of doubt and scepticism. For many 'outsiders' the Negus was at least pretty controversial.

"Until the philosophy which holds one race superior and another inferior is finally and totally descredited and abandoned; and until human rights is equally guaranteed to all without regard to race, there will be WAR".

Message of Ras Tafari

For certain he has brought a lot of economic and social reforms to his country, and his philosophy was a striking one, but on the other hand he used to live in luxury like 'normal' rulers do, while outside his court his people suffered and died from starvation......

In 1974 he was overthrown by a military coup. Put under house arrest by the new rulers, the deposed Emperor died in 1975.

Of course many Jamaicans viewed the Rastafarian denial of Jamaica as being profoundly unpatriotic as well. It was considered as a hard knock on the ideological commitment to multi-racialism ("Out of many, one people"). The Jamaican government even was embarking on a program which had the aim to bring the Rastas to their senses regarding Afrika and repatriation.

In the early 1960's a governmental mission (with among other members Rasta representatives) was sent to several African states; some reports were delivered. It became evident that actual repatriation would be anything but a simple matter. In Africa the heads of State were pretty shivery to admit on a large scale Jamaicans in their countries, having theirselves already a lot of severe problems. Even Ethiopia, though it in principle agreed to accept immigration, didn't give any specific guarantees.......

REHABILITATION

In the mean time in Jamaica has taken place a process which best can be defined as the rehabilitation of the Rasta brethren. A rehabilitation which was rather succesful — at least according to wider society. All Rastafarian participation there is nowadays in art, in theater and in community projects is being interpreted as a proof of this 'truth'.

Among the Rastafarians, however, 'repatriation' is still a living issue (handled principally by the so-called 'Political Rastas'), though some of them have changed the content of the original ideal. The reasons for this change are rather evident: Haile Selassie died; the present Addis Ababa regime has its work cut out to solve internal problems, while in Jamaica itself Michael Manley's socialist government shows much more 'compassion' with the Rasta brethren than previous ones ever did.

Some Rastas for example nowadays believe that actual repatriation might not be necessary because Jamaica is already an African 'state'. That's why the movement more and more lays stress on the endeavors after African 'unity' — in a somewhat broader sense. Undoubtedly the Rastafarians over the years has showed a profound solidarity to 'other' Africans; especially the liberation struggles of their oppressed 'brothers' in for instance Zimbabwe and Southern Africa had and have in many ways their deep concern and strong support.

Next to it the movement for certain brought about the Africanization of Jamaica itself. Indicators of this process can be found in hair dresses, dres styles and accoutrements as well as in music and art.

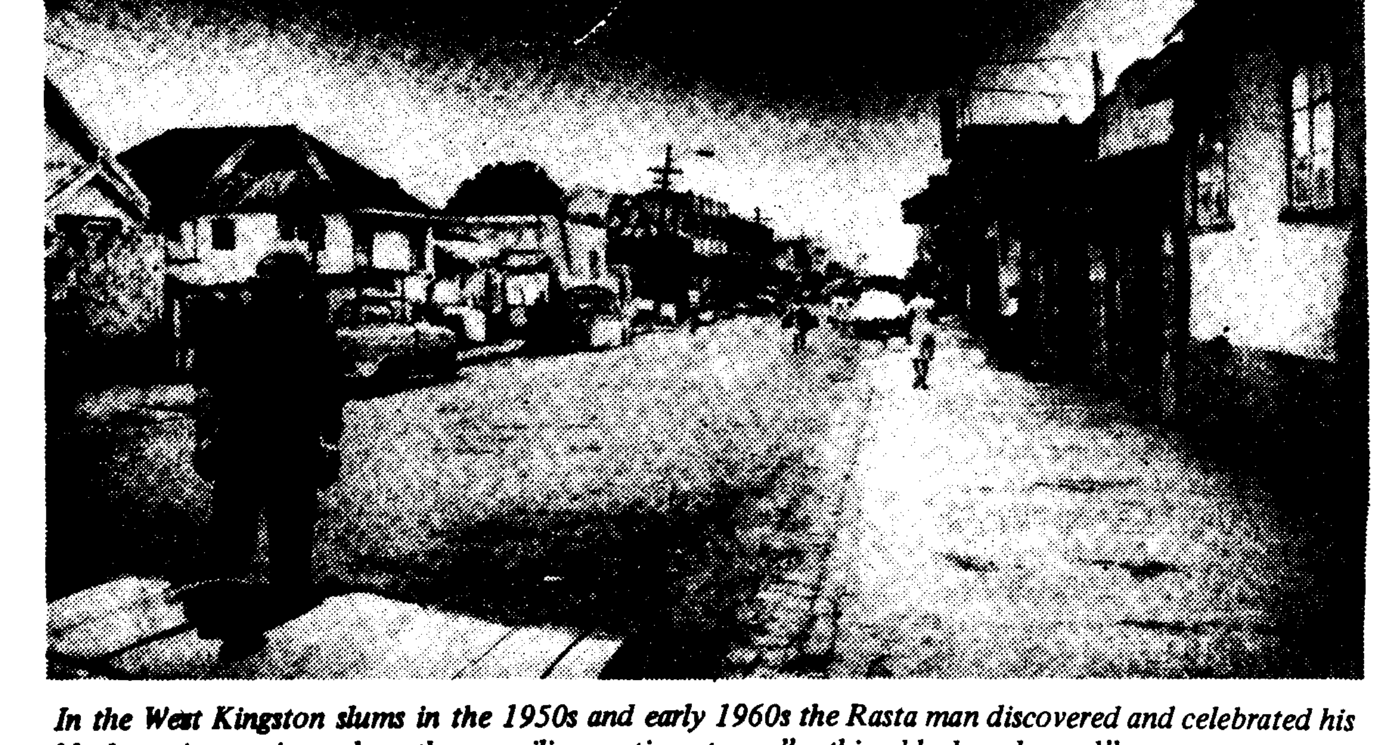
A FARCE

In 1962 Jamaica became independent. Power was transformed from Britain to a brown and near-white Jamaican elite. The Rasta brethren didn't care a rap for it..... Chastized over its irreverence to Jamaican independence and nationalism, the Rastafari movement briefly countered that Jamaica never had been a black man's country, either historically or otherwise and that independence also was a farce!

It left the 'happy few' outraged, but unfortunately for them the movement merely has expressed a sentiment which was widely shared among the poor (thus black) Jamaicans (and better than 90 percent of Jamaica's population is poor and of African extraction

Incontestably the Rastafarian continuing critique of society has had a radicalizing effect on (especially) the younger segments of the Jamaican population — and eventually this has provided Michael Manley's PNP (People's National Party) with 'carte blance' in its move to the left.

While some Rastas are theoretically in agreement with Manley's politics and have demonstrated a desire to participate more fully in the creation of a socialist Jamaica, yet the majority of them still share a basic distrust for politics.

In the West Kingston slums in the 1950s and early 1960s the Rasta man discovered and celebrated his blackness in a society where the prevailing sentiment was "nuthing black evah good".

However, the present political 'wind' in Jamaica, for a great part has been sowed by the Rasta brethren..........

EMPLOYMENT

Rastas are indolent louts — their adversaries frequently claim. This 'thesis' however ain't totally right. Many Rasta brethren indeed refuse to accept emplyment, but on the other hand the average employed Rasta is a hard and conscientious worker.

Those who reject wage employment (because it compromises them with Babylonian society — being 'Babylon' a collective expression for the Western imperialist world!) seek the common and preferred practice of working for and among themselves; many Rastas are in fact skilled craftsmen (furniture makers, painters, mechanics, wood carvers, artists and musicians), farmers of fishermen.

Both the Rastas who are self-employed and those who work for wages .. help support their brethren who have no skills and cannot find work!

"LOVE BROTHER"

The sobriety within the Rasta movement and the commitment to the peace & love doctrine for certain makes the brethren some kind of outsiders in the society. Disavowing alcohol and the patterns of performance that are the essential ingredients for building a reputation in the rum shop, the Rasta man appears by contrast rather subdued (except of course when he is discussing his religious convictions!).

Likewise he seems to have escaped the fascination for, and the preocupation with the violence that dominates the life of most ghetto youth. Rastafarians have adopted the principle of peace and love, which are the guiding forces in the life of the true Rastafarian. Rastafari brethren greet each other with salutations as "peace and love brother" and when they part company they usually say "love brother" or "perfect love".

Rastafarians communities (although still mostly women-less) are models of peaceful existence; not seldom they offer refuge to ghetto youth weary of the violence that envenoms West Kingston.

GANJA

Yet despite their claims to the contrary, many Rastafarians are just very 'Jamaican' sharing also the values and interests of wider society.

The use of 'ganja' ('kaya') may be called a typical example. The widespread use of marihuana in Jamaica often is attributed to the influence of the Rasta movement. But that only applies to the fact that as the movement got more accepted by wider society, the use of ganja more and more has broken through the 'class lines'. The Rasta use of cannabis, however, was largely derived from the use of the drug among the lower class Jamaicans (who believe — just like the Rastas do — in ganja as a stimulant, sedative, energizer, assuager, and a source of wisdom).

Nowadays smoking a 'spliff' is almost as Jamaican as ackee and salt fish and many people plead for a legislation — among them of course the Rastafarians! While one of the recent hits by Rasta reggae artist, Peter Tosh, entitled 'legalize It', was banned by Jamaica's two radio stations, Prime Minister Michael Manley was prompted to write Peter Tosh to say he saw no reason why the song had been banned.

CHILDREN

As with most Jamaicans, the Rastafarians have a deep love for children. But unlike their counterparts in the wider society, Rastafarian males also manifest strong patriarchal tendencies, and they make kind, gentle and responsible fathers as well. Because the Rasta brethren insist that children complement their lives, children are an ever-present feature in the Rasta camps, even where women are absent. Generally, Rastas bring their male children to live with them as there is great concern that any 'youth' they father be raised with a proper understanding of his African heritage and also of the movement.

(Until now the role of women in the movement is a subordinate one. Probably not rightly. But there are indications that the brethren's attitudes towards their 'sisthren' is changing bit by bit. They're tending to treat them more equally now!).

Rastafari brethren make frequent adoptions as well. Also they're painfully aware of the problems of youth in Jamaica, and they try to help where possible. They lay great store on formal education. The brethren exhort young people to attend school, despite Rasta sentiments that the educational system serves to 'whitewash' (de-Africanize) black children. Many young Rastas studying at the University of the West Indies are being urged to come and teach adults in West, East and Central Kingston. The emphasis has been on a radical individualized pedagogy - "each one teach one".

MUSIC &ARTS

Art and Rastafari movement have always been involved in a profound interaction. Rastafarian artists (poets, sculptors and painters) with little or no formal training explored new themes and created the atmosphere that enabled many Jamaican artists to escape from the restrictions in for instance color and style, they had labored under because of their European training and orientation.

The movement was a rich source of artistic stimulation - especially for music.

The Calypso(a down island import) with its Belafonte 'Island of the Sun' syndrome was being pushed aside by 'ska' and rudie music (rock steady) with its 'heart of brokenness' and its protest, and eventually in the late 1960s way was given to the reggae music — all under the influence of the Rasta movement.

"The Caribbean man is stepping from one decade to another with full knowledge that for him, his woman and his children nothing is free nor fair. Despite all the promises of ALL the political parties in the region — we remain slave societies!"

('Thoughts of Ras Tafari' — The Nation (Barbados), January 2, 1980)

Reggae has totally dominated Jamaican music and has become widely known as the black music of 'sufferation': reggae goes back to Rastafarian themes while maintaining the rudie social comment on poverty and general distress.

Jamaican-born negro leader Marcus Garvey (1887-1940) has developed plans for a return to Africa. His ideas have formed the spiritual roots of the Rasta movement. Prophecies in the Bible (The Book of Revelation), which seemed to be in keeping with the words of Marcus Garvey, have further completed the base of the cult.

Reggae artists, especially Bob Marley - a Rastafarian- have done much to raise the consciousness of the Jamaican masses.

Not only in its music Jamaica of today is showing features of Rastafarization. The dietary habits of the movement as well have found many adherents in wider society. For example, most young Jamaicans are revolted at the thought of consuming pork or pork products and many insist on eating 'I-tal' food (health food of a sort) with no salt or condiments used in its preparations. Tams and beards, once the marks of a Rasta man, are evident everywhere in society.

Emperor Haile Selassie (Jah Ras Tafari) at his coronation-1930

RELIGION

It was the Rasta man, who unequivocally defined his god as black and thus has paved the way for a more liberative and satisfying Christianity in Jamaica.

But the interest in the specific Rasta religious orthodoxy, among young Jamaicans is on the decline. This can be attributed to the crisis of belief that has been generated among them due to the failure of prophecy.

Many young Rastas have turned toward orthodox Christianity and the fundamentalist churches, while others have simply made the transition from a religious ideology to a political one (the Rastafarian dialectic is easily translated into orthodox Marxism). It is the latter who have substituted Cuba for Ethiopia and Fidel Castro for Emperor Haile Selassie.......

FUTURE

Although it's often argued that the Rasta movement by its unworldliness, in view of Jamaica's development, is an obstacle rather than a push, the movement nonetheless made an important contribution to setting Jamaica on the path of self-discovery.

Besides, the existence of a relatively small group of 'puritanical' Rastas, does not alter the fact that the movement as a whole shows an increasing number of secularized features. Probably there is a link between this process and the growing popularity of the Rasta movement throughout the Caribbean region(It's not a purely Jamaican affair anymore - On islands as for instance St Vincent and St Croix the movement has followers too! There are more Rastas now, but many of them somewhat less fanatic as the first 'brothers' were!)

Difficult to say what will be the meaning of the Rasta movement within the Caribbean future. From Jamaica itself, however, they can't be thought away, although the movement in the future will be different from what it is today.

If the present developments will continue, there probably will last several groups of Rastas: one group associated with the Ethiopian Orthodox Church and behaving like conventional church-going Jamaicans; a group of uncompromising religious Rastas living in a small communes on the fringes of society; a sprinkling of 'tourist' Rastas on the North Coast, and a large group of working class Rastas less committed to the Rasta religious ideology and more concerned with cultural and political aspects of the movement. And as the secularization of the movement continues, this latter group probably will adopt a new (socialist) identity. It is this group that should act as a buffer to prevent hardcore movement followers - especially the nonworker 'religious' Rasta - from being entirely discredited by the 'normal' society......!

(Important line of action at the writing of this article has been "The Future of the Rastafarian Movement" by Klaus de Albuquerque)